

495.91007

พ 241ก

ร. 3

การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอน
แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู

23 ส.ค. 2539

ปริญญานิพนธ์
ของ
พรทิพา พานิชชีวะกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

ตุลาคม 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

197060

การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอน
แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ
ของ
พรทิพา พานิชชีวะกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
ตุลาคม 2538

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน กลุ่มควบคุม 40 คน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design กลุ่มทดลองใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่มควบคุมใช้การสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลอง กลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้เนื้อหาเดียวกันในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนชนิดอัตนัย โดยให้นักเรียนเขียนจากภาพ 1 ฉบับ และแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t-test Independent Groups ในรูป Difference Score

ผลการทดลองพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู มีความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู มีความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARATIVE STUDY OF MATHAYOM SUKSA-III STUDENTS' THAI
READING, WRITING ABILITY AND INTEREST TOWARDS LEARNING
THAI THROUGH THE CONCENTRATED LANGUAGE
ENCOUNTERS AND THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT
BY
PHONTHIPA PANICHACHEWAKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

October 1995

The purpose of this study was to compare Mathayom Suksa III students Thai reading, writing ability and interest towards learning Thai through the Concentrated Language Encounters and the teacher's manual.

The sample used in this study was 80 Mathayom Suksa III students of Khumkhaunkaew Chanoophatham School, Amphor Khumkhaunkaew, Yasothon Province in academic year 1995. The research design of the experiment was the randomized control group pretest-posttest design. They were divided into two groups of 40 students each. The experimental group was taught through the Concentrated Language Encounter (CLE); whereas the control group was taught through the teacher's manual. Each group was taught in the same content for sixteen periods of 50 minutes each.

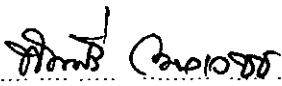
The instruments were the Thai reading and writing ability tests and the interest test towards learning Thai. The data was statistically analysed by using t-test for Independent Groups.

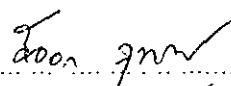
The results of the study indicated that :

1. The Thai reading ability of the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.
2. The Thai writing ability of the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.
3. The interest towards learning Thai of the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.

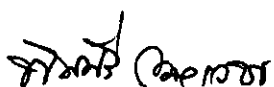
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

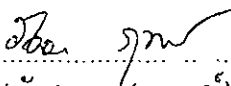
คณะกรรมการควบคุม

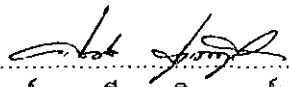
 ประธาน
(อาจารย์พิศศรี กมลเวช)

 กรรมการ
(รศ.อัจฉรา สุขารมณ)

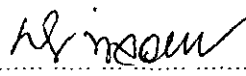
คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(อาจารย์พิศศรี กมลเวช)

 กรรมการ
(รศ.อัจฉรา สุขารมณ)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 14 เดือน ๗ ๖ ๓๖ พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์ รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณั์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์พิศศรี กมลเวช ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้โอกาสผู้วิจัยเข้าร่วมอบรมการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น ดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ หวังพานิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล อาจารย์สนั่น มีชันหมาก ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ที่มีค่าซึ่งทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อาจารย์พัฒนา ภิรมย์ริน อาจารย์ปริญัตร์ พรหมศรี และคณะครู-อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทยทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง ขอขอบคุณอาจารย์บัญชา เกียรติจรุงพันธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี อาจารย์พจน์ สร้อยเงิน ที่ให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูล อาจารย์วันทา เสียงหวาน ที่ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการทดลอง อาจารย์ชุมพล-อาจารย์ณกามาศ ชำนาญคำ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอมา อาจารย์มะลิวัลย์ สมศักดิ์ อาจารย์โสภณา แจ่มยวง ที่ให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลองครั้งนี้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องสักการะ พระคุณของบิดา มารดา ครู-อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

พรทิพา พานิชชีวะกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน	16
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	34
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู	37
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	41
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	42
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	43
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54

บทที่	หน้า
ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	58
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	58
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	61
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	73
ประวัติย่อของผู้วิจัย	155

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลอง	47
2	ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม	55
3	ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม	56
4	ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม	57
5	แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถ ด้านการอ่านภาษาไทย	145
6	แสดงคะแนนการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียน	146
7	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย	147
8	แสดงคะแนนความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	148
9	แสดงคะแนนความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	150
10	แสดงคะแนนความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	152

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์ของชาติที่แสดงความเป็นไทย แสดงวัฒนธรรมไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยทั้งชาติ ถ้าคนในชาติสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความเข้าใจตรงกันก็จะทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นสิ่งที่มีความหมายอย่างยิ่งสำหรับความเป็นชาติ ความสามารถในการใช้ภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ บุคคลจะสามารถสื่อสารได้ถูกต้องจะต้องมีการฝึกฝนให้เกิดทักษะเพื่อสื่อความหมายทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

* การศึกษาทุกสาขาต้องอาศัยการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการค้นหาความรู้ เพราะการอ่านช่วยให้ผู้อ่านเกิดแนวความคิด ประสบการณ์และสามารถนำแนวคิดที่ได้รับจากการอ่านไปถ่ายทอด เป็นภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษากายให้ผู้อื่นทราบได้ การใช้ภาษาสื่อสารจะเกิดผลดีไม่น้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ส่งสารและผู้รับสาร/การอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่นักเรียนใช้สำหรับเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ รอบตัว ไม่ว่านักเรียนจะเรียนวิชาใดต้องอาศัยทักษะการอ่านทั้งสิ้น หากมีทักษะในการอ่านดีแล้ว การเรียนวิชาอื่น ๆ จะบังเกิดผลอย่างดี สามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ เรียงลำดับเหตุการณ์จากข้อความที่อ่านได้ ตีความ จับใจความสำคัญ และสรุปความได้ ดังที่ แฮริส (Harris. 1969 : 59) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านไว้ว่า ความสามารถในการอ่าน จะต้องประกอบด้วยความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำ โครงสร้างของประโยคเครื่องหมายวรรคตอน ความสามารถสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน สามารถตีความหมาย จากน้ำเสียงที่ผู้เขียนแสดงออก

ในการพัฒนาการเรียนการสอน จำเป็นจะต้องพัฒนาทักษะการอ่านควบคู่ไปกับทักษะภาษาด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการเขียน เพราะทักษะการอ่านและทักษะการเขียนมีความสัมพันธ์กันมาก ดังที่ ฮุลเลตต์ (Hullett. 1986 : 847-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการเขียน โดยรวบรวมงานเขียนของนักเรียนระดับ 3 ที่ใกล้จะสิ้นปีการศึกษาจำนวนมากกว่า 100 ชิ้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เขียนงานได้ดีนั้นเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่าน

หลักสูตรวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) ได้กำหนดจุดประสงค์ไว้เพื่อให้นักเรียนใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย สามารถฟังและอ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน มีรสนิยมในการเลือกอ่านหนังสือ (กรมวิชาการ. 2533 : 9) แต่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นก็ยังมีข้อบกพร่องในการอ่าน การเขียน รวมทั้งการฟังและการพูดในวิชาภาษาไทย ดังจะเห็นได้จากการประเมินการใช้หลักสูตรปีการศึกษา 2533 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (กรมวิชาการ. 2535 : 45)

เมื่อพิจารณาจากผลการประเมินวิชาภาษาไทยดังกล่าว การเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจอ่านและให้มนิสัยรักการอ่าน แต่ครูส่วนหนึ่งยังเน้นการสอนเนื้อหาวิชามากกว่าที่จะสอนให้ผู้เรียนรู้จักใช้เหตุผล ยึดตัวครูเป็นศูนย์กลาง ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกและฝึกทักษะทางภาษาอย่างจริงจัง (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย. 2536 : 6 - 10) เพราะฉะนั้นในการเรียนการสอนครูจะต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะและประสบการณ์ทางภาษาให้มาก โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของนักเรียน และครูต้องมีบทบาทช่วยเหลือให้นักเรียนให้ได้ฝึกการคิด การรู้จักแก้ปัญหาและสรุปความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง

จากความพยายามของนักการศึกษาที่ค้นคว้าหาวิธีการสอนมาพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียนสนใจและมีเจตคติที่ดีในการเรียนมีหลายวิธี แต่ละวิธีจะมีลักษณะเฉพาะ มีจุดเด่น และข้อจำกัดแตกต่างกันไป เช่น การสอนโดยใช้ชุดการเรียน เป็นนวัตกรรมการใช้สื่อการสอนในรูปแบบของสื่อประสมที่สอดคล้องกับวิชาและหัวเรื่องมาช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะรับรู้และเข้าใจสิ่งที่จัดไว้เป็นชุดการเรียนได้ด้วยตนเองตามลำดับขั้น มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ส่วนการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นชุดการสอนที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ แต่ละตอนจบสมบูรณ์ในตัวเอง กำหนดกิจกรรมการเรียน เวลาและสื่อการเรียนไว้ อย่างชัดเจน มุ่งฝึกทักษะผู้เรียนเป็นกลุ่มโดยมีครูเป็นผู้ดูแล กิจกรรมประกอบด้วย ปัจจัยป้อน กระบวนการ ผลผลิต ในแต่ละตอนจะมีข้อมูลย้อนกลับทันที ผู้เรียนสามารถทราบผลการเรียนในขณะนั้น และการสอนโดยใช้เทคนิค PANORAMA เป็นเทคนิคการสอนอ่านที่มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย การปรับความเร็วในการอ่าน การตั้งคำถาม การจดบันทึก การประเมินผลการอ่าน

โดยครูจะเป็นผู้ฝึกขั้นตอนต่าง ๆ ให้แล้วนักเรียนจึงจะฝึกอ่านด้วยตนเอง ผลการวิจัยด้วยการสอนต่าง ๆ นี้พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า มีวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน อ่านแล้วนักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์จากข้อความที่อ่าน แปลความตีความ จับใจความสำคัญ และสรุปความได้ มีความสนใจในการอ่าน รักการอ่าน การเขียน มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน มีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง คือการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นวิธีสอนที่ได้รับการพัฒนาโดย ดร.ริชาร์ด วอล์คเกอร์ และ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (Dr.Richard Walker and Dr.Saowalak Rattanavich) เป็นการสอนที่จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา โดยใช้บทเรียนเป็นปัจจัยป้อน ให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา เริ่มจากการอ่านเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาไปสู่การพัฒนาทักษะอื่น ๆ เพื่อนำความคิดรวบยอดที่สำคัญไปเขียนในรูปแบบที่เป็นความคิดของตนเองเพื่อฝึกทักษะ (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. 2534 : 18)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามี 3 รูปแบบ รูปแบบที่ 1 เหมาะสมกับการสอนระดับประถมศึกษา เพราะนักเรียนเริ่มฝึกการฟัง การอ่าน ฝึกเขียนร่วมกันกับครู มีการแสดงบทบาทสมมติ การทำหนังสือเล่มใหญ่ รูปแบบที่ 2 เหมาะสมกับการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะในระดับนี้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านมากขึ้น สามารถสรุปความคิดรวบยอด แปลความ ตีความ ขยายความ จับใจความสำคัญได้มากขึ้น เพราะในการเรียนจะเริ่มจากการอ่าน อรรถลักษณะของภาษา นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน แล้วสรุปออกมาเป็นผังภูมิ ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความคิดที่กว้างขึ้น สามารถนำความคิดที่ได้ไปวางแผนการเขียนเรื่องใหม่ภายในกลุ่มได้ เรื่องที่เขียนจะต้องมีอรรถลักษณะของภาษาชนิดเดียวกับเรื่องที่อ่านครั้งแรก เมื่อเขียนเรื่องของกลุ่มเสร็จแล้ว นักเรียนยังได้วิเคราะห์การใช้ภาษา การเว้นวรรคตอนในเนื้อเรื่อง ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ในเรื่องหลักภาษา การใช้ภาษา นอกจากนี้นักเรียนยังได้ช่วยกันวาดภาพโดยสรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่กลุ่มช่วยกันเขียนออกมาเป็นภาพ ทำให้นักเรียนมีความภูมิใจในผลงานของกลุ่มและเป็นแนวทางให้นักเรียนเขียนเรื่องที่เป็นของตนเองได้ ส่วนรูปแบบที่ 3 เหมาะสมกับการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การสอนจะเริ่มจากการอ่านแล้วนำความคิดจากการอ่านไป

วางแผนการเขียน มีการนำเสนอแผนการเขียนต่อกลุ่มเพื่อหาข้อตกลงในการเตรียมการเขียน นักเรียนมีโอกาสศึกษาแผนการเขียนของเพื่อนและช่วยกันหาข้อบกพร่อง เสนอแนะทางแก้ไข แผนการเขียนให้กันและกันด้วยการอภิปราย

ผู้วิจัยเห็นว่าการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 เหมาะสมกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพราะนักเรียนมีปัญหาในเรื่องการเขียนมาก ทักษะการเขียนจะดีได้ต้องอาศัยทักษะการอ่าน ถ้านักเรียนอ่านได้ดีก็จะเขียนได้ดี กิจกรรมแต่ละขั้นตอนของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจ การช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ได้ฝึกทักษะครบทั้ง 4 ด้านคือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ทำให้นักเรียนได้พัฒนาภาษาในทุก ๆ ด้าน เนื้อเรื่องที่นำมาให้นักเรียนอ่านจะต้องมีอรรถลักษณะของภาษาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ อรรถลักษณะของภาษา หมายถึงเนื้อความที่นำมาให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ การเข้าใจอรรถลักษณะของเนื้อความต่าง ๆ จะทำให้การฟังหรือการอ่านชัดเจนขึ้น เพราะในแต่ละอรรถลักษณะจะมีลำดับการดำเนินเนื้อความเป็นขั้นตอนที่แตกต่างกันในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อรรถลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน มีหลายชนิด แต่นิยมใช้มี 8 ชนิดคือ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ รายงาน การอธิบาย เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น วิธีการเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ อภิปราย การสังเกต อรรถลักษณะแต่ละชนิดจะมีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาจากหลักการของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 มาทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยคาดว่าจะการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นวิธีการสอนหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ให้แก่ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยที่จะนำไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น *

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู

3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้ทราบผลของการสอนอ่าน การสอนเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยได้พัฒนารูปแบบการสอนและปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขันธ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 10 ห้องเรียน นักเรียน 400 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขันธ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 80 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากมา 2 ห้องเรียนจากนักเรียนทั้งหมด 10 ห้องเรียน นำนักเรียนทั้ง 2 ห้องเรียนจำนวน 80 คนมาคละกัน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน เป็นกลุ่มควบคุม 40 คน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

3.1 เป็นเนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 3 เรื่องเมตตากรรณ และเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนพลายงามพบพ่อ

3.2 เป็นเนื้อหาในนิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที ใช้เวลาทดลอง 4 สัปดาห์

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอน 2 แบบ

5.1.1 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2

5.1.2 การสอนตามคู่มือครู

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย

5.2.2 ความสามารถด้านการเขียนภาษาไทย

5.2.3 ความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 หมายถึง การสอนที่ให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา เริ่มจากการอ่านเป็นจุดเริ่มต้น ในการอ่านจะต้องใช้อรรถลักษณะของภาษา ให้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนมีโอกาสอภิปราย แสดงความคิดเห็นจากเนื้อเรื่องที่อ่าน แล้วสรุปความคิดเห็นออกมาเป็นผังภูมิ ครูโยงเรื่องที่อ่านแล้วเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความคิดที่กว้างขึ้น สามารถนำความคิดที่ได้ไปวางแผนการเขียนเรื่องใหม่ภายในกลุ่มได้ ซึ่งเรื่องที่เขียนจะต้องมีอรรถลักษณะของภาษาชนิดเดียวกับเรื่องที่ให้อ่านครั้งแรกแต่เป็นคนละเรื่อง เมื่อเขียนเรื่องของกลุ่มเสร็จแล้วนักเรียนยังได้วิเคราะห์การใช้ภาษา การเว้นวรรคตอนในเนื้อเรื่อง ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ในเรื่องหลักภาษา การใช้ภาษา นอกจากนี้นักเรียนยังได้ช่วยกันวาดภาพโดยสรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่กลุ่มช่วยกันเขียนออกมาเป็นภาพ ทำให้นักเรียนมีความภูมิใจในผลงานของกลุ่ม และเป็นแนวทางให้นักเรียนทุกคนสามารถเขียนเรื่องของตนเองได้ สำหรับอรรถลักษณะของภาษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกมาใช้ 2 ชนิดคือ อรรถลักษณะของภาษาชนิดการอธิบายและอรรถลักษณะของภาษาชนิดเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นโดยยึดหลักการสอนของ ดร.ริชาร์ด วอล์คเกอร์ และ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ มีขั้นตอนการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันและอภิปราย สนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกัน
กับครู ทำผังภูมิ (Mapping) สรุปความ

ขั้นที่ 2 ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียนและอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครูในกลุ่ม หรือเขียนเรื่องของตนเองใน
กลุ่มย่อย หรือตามลำพัง

ขั้นที่ 4 อภิปราย สนทนา และวิเคราะห์อรรถลักษณะเกี่ยวกับเรื่องในเนื้อความ
ที่นักเรียนเขียนขึ้นในขั้นที่ 3

ขั้นที่ 5 ทบทวนเนื้อเรื่องและเสริมทักษะทางภาษา

2. การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอน
ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดยมีลำดับขั้นการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ โดยวิธีการสนทนา ซักถาม เกมบทบาทสมมติ หรือใช้
วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์โดยบอกให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของบทเรียน เพื่อให้
นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายปลายทางของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ทบทวนความรู้เดิม โดยการใช้คำถามหรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อถามนัก
เรียนเป็นการทบทวนในเรื่องคำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างไวยากรณ์

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่ เป็นการเริ่มกิจกรรมใหม่ของบทเรียนโดยใช้วัสดุ
อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการพูด อภิปราย ซักถาม และให้ตัวอย่าง

ขั้นที่ 5 ให้แนวการเรียนรู้ โดยแนะแนวทางหรือนำทางให้นักเรียนสามารถทำ
กิจกรรมได้ด้วยตนเอง แนะนำวิธีทำกิจกรรม แนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้า และใช้คำถามเป็นการ
นำทางให้แก่ผู้เรียน

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ โดยให้นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมตามที่ครูเป็นผู้กำหนด

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ โดยให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนด้วยการตรวจสอบแก้ไข
สิ่งที่ผู้เรียนทำผิด ให้คำชมเชยและแสดงความยินดีในผลงานของผู้เรียน

ขั้นที่ 8 การประเมินผล เป็นการวัดและประเมินว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติตาม
จุดประสงค์ของบทเรียนนั้นได้หรือไม่เพียงใด โดยประเมินจากการทำแบบฝึกหัด การทำแบบ

ทดสอบและการแสดงออก เช่น การพูด การตอบคำถามของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน โดยการสรุปย่อ ทบทวนบทเรียน ให้ทำแบบฝึกหัด หรือมอบหมายงานเพิ่มเติม

3. ความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถแสดงออกได้หลังจากศึกษาบทเรียนแล้วในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การแปลความ หมายถึง ความสามารถแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ โดยแปลตามลักษณะและนัยของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้อง

3.2 การตีความ หมายถึง ความสามารถในการสรุปตามความหมายของข้อความหรือเรื่องราว โดยพิจารณาจากการแปลความหมายของแต่ละข้อความหรือแต่ละส่วนของเรื่องมาประกอบกัน

3.3 การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการขยายเรื่องหรือเหตุการณ์ตามนัยของเรื่อง

3.4 การจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ความสัมพันธ์ของเรื่อง เหตุผลหรือการสรุปหลักเกณฑ์ของเรื่อง ความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยนี้วัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำไปทดลองหาคุณภาพแล้ว

4. ความสามารถด้านการเขียนภาษาไทย หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถใช้ภาษาสำหรับการเขียนเรียงความภาษาไทย ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำไปทดลองหาคุณภาพแล้ว

5. ความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกชอบ เอาใจใส่ พอใจ อยากรู้อยากเห็น มีความตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) และนำไปทดลองหาคุณภาพแล้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

กระบวนการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อนหลายกระบวนการ ตั้งแต่การสัมผัส อักษรทางตา จนถึงกระบวนการรับรู้ในสมอง ดังที่ มิลนิค และเมอริทท์ (Milnik and Meritt. 1972 : 78 - 79) กล่าวว่า กระบวนการอ่านเป็นกระบวนการระหว่างการรับรู้ตัวอักษรกับการส่ง ความคิดของผู้อ่านเป็นคำพูดหรือเขียน ตลอดจนการทำกิจกรรมอื่น การอ่านจึงเป็นการรับสัมผัส ทางตาให้เกิดการรับรู้และการถ่ายโยงในระดับสูง

ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล (2526 : 529 - 532) กล่าวว่า การอ่านมีกระบวนการ เป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นแรก การรู้จักคำ กระบวนการอ่านเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านรับรู้ความหมายของถ้อยคำภาษา ที่เรียนถ่ายทอดด้วยตัวอักษรได้เข้าใจตรงกัน ตามปกติเราไม่ได้อ่านคำ ๆ เดียว แต่อ่านเป็นวลี ประโยค ข้อความหรือเรื่องราว ดังนั้นเมื่ออ่านข้อความที่ยาวขึ้น หากรู้คำมากเท่าใดก็ยิ่งเข้าใจ เรื่องราวมากขึ้นเท่านั้น ถึงแม้จะมีคำบางคำที่ไม่รู้จักมาก่อน คำที่รู้จักก็อาจจะช่วยให้เข้าใจ ความหมายของคำใหม่ได้

ขั้นที่สอง การเข้าใจความหมายของสาร สารคือความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ในการอ่านแต่ละคนจะเข้าใจความหมายไม่ตรงกันทีเดียว คำเดียวกันอาจมีความหมายเพียงนัยเดียวหรือหลายนัยสำหรับแต่ละคน การเข้าใจสารของแต่ละคนขึ้นอยู่กับ การตีความ ซึ่งแตกต่างหรือคล้ายคลึงกัน แล้วแต่ความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับคำ ประโยคหรือข้อความนั้น ๆ บริบทก็มีส่วนช่วยให้เข้าใจสารได้ตรงหรือใกล้เคียงกับเจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนการตีความจนสามารถจับความรู้สึก อารมณ์ และความคิด ตลอดจนเจตนาของผู้เขียนได้

ขั้นที่สาม การมีปฏิกิริยาต่อสาร ตามปกติเมื่อเราอ่านสิ่งใดเราย่อม "คิด" คล้อยตามหรือคัดค้าน แยกแยะข้อมูลและเปรียบเทียบความคิดต่าง ๆ ว่าส่วนใดเหมาะสมหรือตรงกับความหมายที่แท้จริงของเรื่องที่อ่าน ดังนั้นปฏิกิริยาต่อสารจึงมีทั้งอารมณ์และความคิด ผู้อ่านจะเป็นผู้ที่ใช้วิจารณ์ตัดสินสารนั้นได้ โดยใช้ประสบการณ์ชีวิตร่วมกับความรู้ความเข้าใจได้ เมื่อไม่เข้าใจก็ตัดสินไม่ได้ว่าตอนใดสำคัญ ตอนใดเป็นความจริงตอนใดเป็นความคิด จึงไม่สามารถสรุปความคิดและแก้ปัญหาใด ๆ ได้

ขั้นที่สี่ การรวบรวมความคิด เมื่อผู้อ่านผ่านกระบวนการคิด จากขั้นแรกถึงขั้นที่สามแล้วจึงถึงขั้นที่สี่ เป็นขั้นตัดสินใจว่าอ่านแล้วเข้าใจเพียงใด เพราะความเข้าใจจะวัดได้โดยผู้อ่านสามารถสรุปความ รวบรวมความรู้ความคิดจากสิ่งที่อ่านมาประสมประสานกับความรู้เดิม ผู้อ่านจะเปรียบเทียบสิ่งเก่ากับสิ่งใหม่แล้วเลือกรับเฉพาะสิ่งที่ได้ความรู้ความคิดที่ประสานกันขึ้นนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจใหม่ ๆ ขึ้น ทำให้ความรู้ความคิดเดิมได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรืออาจเพิ่มพูนขึ้น ผู้อ่านจะเริ่มสนใจอะไรใหม่ ๆ มีความคิดใหม่ ๆ เกิดขึ้น แต่ถ้ารวบรวมความคิดแล้วผู้อ่านยังไม่เข้าใจสิ่งที่อ่านอยู่ ก็แสดงว่าผู้อ่านยังขาดความรู้พื้นฐานข้อที่สองและสามอยู่ จำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานการอ่านให้มีมากขึ้น

เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (2528 . 1 - 8) กล่าวว่า หลักการอ่านเกี่ยวข้องกับกระบวนการอยู่ 2 กระบวนการคือ การติดตามว่าผู้เขียนพูดว่าอย่างไร และคิดตามว่าผู้เขียนหมายถึงอะไร ในกระบวนการอ่านเวลาที่ใช้ในการคิดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน เช่น ความสามารถในการอ่านของแต่ละคน โครงสร้างทางประวัติศาสตร์ โครงสร้างทางตรรกวิทยา ความคุ้นเคยในเนื้อหา และขอบข่ายของการอ้างอิง ตลอดจนจุดมุ่งหมายของตัวผู้อ่านด้วย พร้อมกันนั้นยังได้ชี้ให้เห็นว่าวิธีสอนและเทคนิคการสอนอ่านนั้น ผู้สอนแต่ละคนอาจใช้วิธีสอนต่างกันออกไป แต่อย่างไรก็ตามผู้สอนก็มักจะยึดถือหลักของการสอนตามกระบวนการที่จะทำให้นักเรียนสามารถค้นพบ

แนวทางแห่งประสบการณ์ของตนเอง ในการที่จะหาเหตุผลของข้อความที่อ่าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่รวมกันระหว่างการอ่านและการคิด

สรุปได้ว่า การอ่านกับกระบวนการคิดเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน เพราะในกระบวนการอ่าน นอกจากจะรู้ความหมายของคำแล้วผู้อ่านต้องคิดตามเรื่องที่อ่าน จึงจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้

ความสามารถในการอ่าน

แฮริส (Harris. 1969 : 59) ได้กล่าวถึง ความสามารถในการอ่านไว้ว่า ความสามารถในการอ่านต้องประกอบด้วยความสามารถในด้านต่อไปนี้

1. ความสามารถด้านภาษาและตัวหนังสือ ได้แก่ ความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำใหม่ ๆ จากบริบท ความสามารถที่จะเข้าใจโครงสร้างของประโยค และความสามารถที่จะเข้าใจเรื่องหรือความหมายวรรคตอนและตัวพิมพ์ เป็นต้น
2. ความสามารถทางความคิด ได้แก่ ความสามารถที่จะระบุจุดประสงค์ของผู้แต่ง ความสามารถที่จะเข้าใจความคิดสำคัญ และความคิดย่อยที่สนับสนุนความคิดสำคัญและความสามารถที่จะสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
3. ความสามารถในการตีความหมายจากน้ำเสียงที่ผู้เขียนแสดงออกและสามารถที่จะระบุท่วงทำนองของผู้เขียน

สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านนั้น ประกอบด้วย ความสามารถในการด้านความคิด ความสามารถทางด้านภาษาและตัวหนังสือ การแปลความ ตีความ รวมไปถึงความสามารถที่จะเข้าใจโครงสร้างของประโยค ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำ ตลอดทั้งประโยค ความหมายของคำในบริบท

การสร้างความสนใจในการอ่าน

การอ่านจะบรรลุผลได้ด้วยดีนั้นขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วยวิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเลือกบทอ่านที่เหมาะสม องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความกระตือรือร้นในการเรียน ถ้าผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนแล้ว การบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของการสอนย่อมเร็วขึ้น การสร้างแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนอันดับแรกก็คือ การเลือกบทอ่านที่มีเนื้อเรื่องตรงกับความสนใจของ

นักเรียน มีให้เลือกตามความสนใจของผู้สอน และบทอ่านนั้นจะต้องมีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน โดยทั่วไปแล้วนักเรียนมักสนใจเรื่องที่เขาเคยเห็นในชีวิตประจำวัน การเลือกบทอ่านสำหรับนักเรียนควรเริ่มจากเรื่องที่คุ้นเคยก่อน แล้วจึงค่อย ๆ ตามด้วยเรื่องที่ห่างตัวออกไป เมื่อนักเรียนเกิดความสนใจในการอ่านแล้วก็จะติดตามอ่านอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านต่อไป

ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดโครงการ “หนังสืออดนิยมนของวัยรุ่น” โดยมีวัตถุประสงค์จะทราบ ว่า นักเรียนชั้น 7-12 (ประมาณมัธยมศึกษาปีที่ 1-6) อ่านหนังสือเล่มใดบ้าง และชอบเล่มใดมากเป็นพิเศษ โดยให้นักเรียนอ่านอย่างอิสระ เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้บันทึกการอ่านลงในบัตร ซึ่งมีคำถามอัตรัย 2 คำถาม ได้แก่ “ฉันชอบหนังสือนี้เพราะ ...” “ฉันไม่ชอบหนังสือนี้เพราะ ...” จากการวิเคราะห์บัตรบันทึกการอ่านของนักเรียนประมาณ 2,200 ราย ซึ่งเก็บคำตอบจากทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2530 นั้น ปรากฏดังนี้ (ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. 2534 : 26 - 33)

1. นักเรียนชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับสงคราม กีฬา ปัญหาครอบครัว สัตว์ ยารักษาโรค ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมต่าง ๆ อวกาศ วิทยาศาสตร์ นวนิยายวิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์ เรื่องลึกลับ ผจญภัย และชวนฉงน

2. นักเรียนชอบอ่านเรื่องที่อธิบายถึงพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นวัยรุ่น และมีการดำเนินเรื่องดี แปลก น่าตื่นเต้น

3. นักเรียนชอบอ่านเรื่องที่มีแนวคิดดี สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เป็นเรื่องของการแก้ปัญหา และมีลักษณะท้าทายให้คิด

สำหรับประเทศไทย กฤษณา อัจฉมวงศ์ (2533 : 46 - 57) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสนใจปัญหาและอุปสรรคในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ ปีการศึกษา 2532 จำนวน 1,196 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. หนังสือและสิ่งพิมพ์ประเภทวิชาการ พบว่า นักเรียนสนใจสาขาการศึกษาความรู้ทั่วไป กีฬา ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดนตรี วรรณคดี สังคมศาสตร์ ศิลปกรรม กฎหมาย ดาราศาสตร์ ปรัชญา-ศาสนา ภาษาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เคมี อิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า ฟิสิกส์ ตามลำดับ

2. หนังสือและสิ่งพิมพ์ประเภทบันเทิงคดี พบว่า นักเรียนสนใจบันเทิงคดีแนวหัตถ์สนิยาย นวนิยายผจญภัย นวนิยายสะท้อนสังคม นวนิยายแสดงข้อคิดเห็นหรือปัญหา และนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าเด็กแต่ละวัยมีความสนใจเรื่องที่อ่านแตกต่างกัน ดังนั้นการเลือกเรื่องที่จะนำมาฝึกทักษะการอ่านจึงต้องให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อายุระหว่าง 12-14 ปี มีความสนใจหนังสือเกี่ยวกับผจญภัย สงคราม ความลึกลับ และชีวิตของเด็กวัยรุ่น

การปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน นอกจากครูสอนภาษาจะต้องคำนึงถึงการเลือกบทอ่านที่ตรงกับความสนใจของนักเรียนแต่ละวัยแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านด้วย อุบล บุญชู (2524 : 13) ได้วิเคราะห์ถึงอิทธิพลที่ส่งผลต่อการอ่านดังนี้

1. ครูผู้สอน ครูที่สอนภาษาส่วนมากไม่ได้รับการฝึกฝนด้านการอ่านมาโดยเฉพาะ การสอนอ่านจึงมีข้อบกพร่อง ขาดการวางแผนการสอนที่ดีและเหมาะสมกับผู้เรียน เด็กที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่จึงล้วนแต่เป็นผู้ที่มีปัญหาในการอ่านติดตัวไปแล้วทั้งสิ้น เช่น อ่านหนังสือออกแต่ไม่สามารถวิเคราะห์ตีความได้ เป็นต้น

2. การจัดชั้นเรียนในชั้นเรียนที่มีนักเรียนเป็นจำนวนมาก ครูผู้สอนไม่สามารถติดตามผลการสอนว่าผู้เรียนแต่ละคนมีปัญหาในการอ่านที่แตกต่างกัน และควรได้รับการแก้ไขอย่างไร นอกจากนี้ครูมักใช้วิธีการสอนแบบเดียวกันกับนักเรียนทั้งชั้น ซึ่งถ้าเป็นห้องเรียนเล็ก ๆ คนเรียนน้อย ครูมีโอกาที่จะเข้าถึงปัญหาการอ่านของผู้เรียนได้ดีกว่า ทั้งนี้ครูควรใช้วิธีการทดสอบการอ่านตามขั้นตอนและสังเกตเด็กแต่ละราย เด็กที่อ่านช้า ครูอาจสอนซ่อมเสริมให้เด็กเหล่านั้น

3. เทคนิคการอ่านแต่เดิมที่ได้รับ เด็กบางคนติดนิสัยการอ่านออกเสียงดังกับสิ่งพิมพ์ทุกประเภท เมื่อศึกษาเด็กผู้นั้นแล้วจะพบว่า นักเรียนผู้นั้นเคยเรียนในชั้นที่มีผู้เรียนจำนวนมาก ครูใช้วิธีการสอนอย่างเดียวกันกับเด็กทุกคน คือให้อ่านออกเสียงดัง ผลก็คือผู้เรียนไม่ทราบเทคนิคการอ่านแบบไม่ออกเสียง จึงนำวิธีการอ่านออกเสียงไปใช้กับการอ่านสิ่งพิมพ์ทุกประเภท

4. พื้นฐานทางครอบครัว ครอบครัวที่มีบิดามารดาเป็นผู้ที่สนใจอ่านหนังสือ รักหนังสือ มีกิจกรรมการอ่านในบ้านอยู่เสมอ เช่น ชื้อหนังสือมาให้สมาชิกในบ้านได้อ่านกันเมื่อมีหนังสือที่น่าสนใจ สมาชิกในครอบครัวก็จะเป็นผู้ที่รักการอ่านโดยไม่รู้ตัวและสามารถเข้าใจในสิ่งพิมพ์ทุกชนิดได้รวดเร็วกว่าผู้ที่อ่านเมื่อจำเป็น

ปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ครูผู้สอนอ่านมีบทบาทสำคัญในการฝึกทักษะการอ่าน ครูจะเป็นผู้ชี้แนะและช่วยเป็นต้นแบบในการใช้ทักษะการอ่าน ตลอดจนกระตุ้นและจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้เพิ่มพูนทักษะการอ่าน สุดท้ายเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินผลว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการฝึกทักษะไปมากน้อยเพียงใด อุทัย ภิรมย์ริน (2533 : 11) กล่าวถึง บทบาทของครูและนักเรียนในการฝึกทักษะการอ่านว่า

ครูผู้สอนอ่านต้องมีบทบาท ดังนี้

1. มีจุดประสงค์ที่ชัดเจนในการฝึกทักษะการอ่านแก่นักเรียน
2. มีความรู้ความเข้าใจธรรมชาติและกระบวนการของการอ่านที่จะนำมาฝึกให้แก่

นักเรียน

3. มีความเข้าใจและมั่นใจในเทคนิคการอ่านที่จะจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการอ่าน
4. สามารถใช้กลวิธีการอ่านด้วยตนเองได้ เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีสำหรับนักเรียน
5. เป็นพี่เลี้ยงที่เข้าใจปัญหาและความสามารถของนักเรียนในชั้นเรียน

สำหรับนักเรียนซึ่งเป็นผู้ที่จะฝึกทักษะการอ่านโดยตรง ก็มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. จะต้องรู้ว่าตัวเองมีความสามารถ ความสนใจ และมีปัญหาด้านการอ่านอย่างไร
2. จะต้องรู้และเข้าใจกลวิธีการอ่าน ตลอดจนรู้จักเลือกกลวิธีการอ่านได้ตรงตาม

จุดประสงค์ของการอ่านของตนเอง

3. จะต้องรู้จักควบคุมตัวเองในการอ่าน

กล่าวโดยสรุป การที่จะพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนนั้น ครูจะต้องเข้าใจบทบาทของตนเอง และบทบาทของนักเรียน รู้จักนำกลวิธีต่าง ๆ มาใช้ฝึกนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จึงจะทำให้การพัฒนาทักษะการอ่านประสบความสำเร็จโดยครูเป็นต้นแบบในการใช้ทักษะการอ่าน คอยชี้แนะการฝึกทักษะการอ่าน ตลอดจนการจัดกิจกรรมและการประเมินผลผลการอ่านด้วย

งานวิจัยต่างประเทศ

จอห์นสัน (Johnson. 1986 : 13) ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนกับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยศึกษาว่าความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม (Schema) ของผู้เรียนจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านและการเขียนอย่างไร กลุ่มตัวอย่าง

แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ไม่มีความรู้เดิมเกี่ยวข้องกับการเขียนมาก่อนจำนวน 15 คน และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่มีความรู้เดิมมีความสามารถในการเขียนมาก่อนจำนวน 20 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ความรู้เดิมในการเขียนนั้นจะทำให้เด็กมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น และมีความคงทนในการจำอีกด้วย ผลการวิจัยนี้แสดงว่าความสามารถในการเขียนที่อาศัยประสบการณ์เดิม ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านให้ดีขึ้นด้วย

ซีโรต้า (Sirota. 1971) ศึกษาเรื่องการจัดโปรแกรมการอ่านหนังสือว่าจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียนหรือไม่ จากการศึกษพบว่าโปรแกรมการอ่านที่ครูจัดให้นักเรียนแต่ละคน มีผลต่อประสิทธิภาพการอ่านของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนจะอ่านหนังสือมากขึ้น และอ่านได้ดีขึ้น

เดวิดสัน (Davidson. 1971 : 6273-A) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำถามของครูกับคำตอบของนักเรียน ในขณะที่มีกิจกรรมการอ่านแบบธรรมดากับการอ่านแบบให้คิดในขณะที่อ่าน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 90 คน ที่มีระดับการเรียนรู้ในชั้นสูง ปานกลาง ต่ำ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่อ่านโดยได้รับการฝึกให้คิดอยู่เสมออันนั้นมีแนวโน้มที่จะตอบคำถามไปในรูปเชิงวิจารณ์ และพอใจที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมา ส่วนนักเรียนที่อ่านแบบธรรมดาโดยไม่ให้ใช้ความคิดที่ลึกซึ้งก็จะตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้ แต่มีแนวโน้มที่ขาดความคิดสร้างสรรค์ และไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมา

งานวิจัยภายในประเทศ

สตติพันธ์ หวังสุริยะ (2530 : 56) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านภาษาไทยจากบทเรียนที่มีบทสรุปก่อนอ่านเนื้อเรื่อง บทเรียนที่มีบทสรุปหลังอ่านเนื้อเรื่องและไม่มีบทสรุปเนื้อเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านจากบทเรียนที่มีบทสรุปก่อนอ่านเนื้อเรื่อง บทเรียนที่มีบทสรุปหลังอ่านเนื้อเรื่อง และไม่มีบทสรุปเนื้อเรื่อง มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน โดยการสอนภาษาไทยจากบทเรียนที่มีบทสรุปก่อนอ่านเนื้อเรื่องและบทเรียนที่มีบทสรุปหลังอ่านเนื้อเรื่อง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สูงกว่าการสอนอ่านภาษาไทยจากบทเรียนที่ไม่มีบทสรุป

รัชนิดา รัชนิลัดดาจิต (2533 : 79) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) กับการสอนอ่านตามคู่มือครู พบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคพาโนรามา

กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่ใช้เทคนิคพาโนรามาจะคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ใช้คู่มือครู

นนุช วัฒนเขจร (2533 : 74) ศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกสมรรถภาพการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณกับการสอนอ่านตามปกติ พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกสมรรถภาพการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณกับการสอนอ่านตามปกติแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ใช้แบบฝึกสมรรถภาพการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าการสอนอ่านตามปกติ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

ความหมายของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ นักเรียนจะเขียนได้ดีก็ต่อเมื่อได้ฟังมาก อ่านมาก มีประสบการณ์กว้างขวาง นอกจากนั้นนักเรียนที่เขียนได้ดีก็มักเป็นผู้ที่มีทักษะการพูดดี ความรู้ทางหลักภาษาก็เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกใช้ถ้อยคำได้อย่างเหมาะสม นักการศึกษาของไทยและผู้รู้ได้ให้ความหมายของการเขียนดังนี้

ประกาศรี สีหอำไพ (2524 : 340) ให้ความหมายการเขียนว่าการเขียนคือ การเสนอความคิดเห็นออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร

นพดล จันทรพิชญ (2531 : 91) กล่าวว่า การเขียนคือการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยภาษา และตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการและความในใจของเราให้ผู้อ่านทราบ การเขียนมีลักษณะการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงนานับพันนับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้

สรุปได้ว่าการเขียนเป็นการแสดงออกทางภาษาที่เป็นลายลักษณ์อักษรและต้องอาศัยความสามารถในด้านความคิด จินตนาการและประสบการณ์ของผู้เขียนมาประมวลเข้าด้วยกันไม่ว่าจะเป็นการเขียนรูปแบบใดจะต้องได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอ

ความสามารถในการเขียน

ลาโด (Lado. 1964 : 248) กล่าวว่า ความสามารถทางการเขียนคือความสามารถที่จะใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมาย สามารถเรียบเรียงข้อความจากลักษณะโครงสร้างภาษาที่ใช้ ใช้แบบฟอร์มของการเขียนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเขียนนั้น ๆ ตลอดจนการใช้ถ้อยคำสำนวนอย่างถูกต้อง

แวลเล็ตต์ (Vallett. 1977 : 217) กล่าวว่า ความสามารถทางการเขียนเป็นความสามารถในการใช้คำศัพท์ การสะกดตัวและไวยากรณ์ โดยการเขียนอย่างเชี่ยวชาญในลีลาของภาษา

แพ็ตตี (Patty 1985 : 226) กล่าวว่า ความสามารถทางการเขียนคือ ความสามารถในการแสดงออก ซึ่งความคิดที่ต้องการเชื่อมโยง จัดวางและพัฒนาการรายละเอียดต่าง ๆ ตลอดจนความสามารถในการเรียบเรียงความคิดให้เป็นประโยค เป็นข้อความสั้น ๆ และเป็นเรื่องราว

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความสามารถทางการเขียนคือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์ การสะกดคำ โครงสร้างไวยากรณ์ กลไกในการเขียนและสำนวนต่าง ๆ ตลอดจนเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นข้อความได้อย่างเหมาะสม

หลักการสอนเขียนเรียงความ

พยุง ญาณโกมุท (2518 : 54) เสนอแนวการสอนเขียนเรียงความ ขั้นตอนของกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

1. หลักการสอนเขียนเรียงความ ครูควรยึดหลักการต่อไปนี้

1.1 สอนเขียนโดยให้สัมพันธ์กับการฟัง การอ่าน และการพูด

1.2 สำหรับเด็กฝึกใหม่ ควรเริ่มที่การฝึกแสดงความคิดเห็นโดยการพูดก่อน

จึงค่อยเขียน

1.3 ให้เริ่มเขียนโดยการแต่งเป็นประโยคหลัก ประโยคย่อ และประโยคขยาย

แล้วจึงเรียบเรียงเป็นข้อความ เป็นย่อหน้า เป็นตอน และเป็นเรื่องสั้นและยาว ตามลำดับ

1.4 การเขียนควรยึดโครงเรื่องเป็นกรอบของเนื้อหาสาระและกระบวนการ

1.5 ครูควรย้ำในวัตถุประสงค์ของการเขียน

- 1.6 สอนให้นักเรียนมองภาพรวมของหัวเรื่องที่จะเขียน โดยการถามนำเป็นตอน ๆ
- 1.7 จัดกิจกรรมเสริมเพื่อกระตุ้นให้เด็กคิด อาจเป็นรายบุคคลหรือทั้งห้อง
- 1.8 ใช้สื่อหรืออุปกรณ์ช่วยในการเขียนเพื่อกระตุ้นความสนใจหรือเปลี่ยน

บรรยากาศ

1.9 ฝึกให้นักเรียนรู้จักการทบทวนหรือตรวจผลงานของตัวเอง การปรับปรุงเนื้อเรื่อง การตรวจสอบความถูกต้องของหลักภาษา การพัฒนาลีลาการเขียนของแต่ละบุคคล ตลอดจนการส่งข้อมูลย้อนกลับให้เด็กทราบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดให้ทันเวลาอยู่เสมอ

2. กระบวนการและขั้นตอนการสอน อาจแบ่งเป็น 4 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 กระตุ้นให้นักเรียนเกิดแนวความคิดในเรื่องที่จะเขียน

ขั้นที่ 2 ฝึกให้นักเรียนรู้จักโครงเรื่องก่อนลงมือเขียน

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนลงมือเขียนโดยขยายโครงเรื่องเป็นตอน ๆ ไป

ขั้นที่ 4 ฝึกให้ทบทวนตรวจทานและแก้ไขผลงานของตนเอง เช่น ความถูกต้องของภาษา วรรคตอน การเรียงลำดับแนวความคิด ลีลาการเขียน การเติมแต่งรสชาติของเรื่อง ให้ถูกรสนิยมของผู้อ่าน เป็นต้น

การวัดและประเมินผลการเขียนเรียงความ

การออกข้อสอบวัดผลการเขียนเรียงความ

ในการวัดผลวิชาเรียงความ เครื่องมือที่วัดได้ตรงที่สุดคือ การให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบอัตนัย ซึ่งเป็นการแสดงออกด้านความสามารถในการเขียน (ฉลุย สุรสิทธิ์. 2523 : 45) การวัดผลด้านความสามารถในการเขียน สามารถทำให้เกิดความยุติธรรม เทียบตรงและเป็นปรนัยมากที่สุดโดยการสร้างข้อทดสอบอัตนัยให้มีความยากง่ายพอเหมาะกับผู้เรียนสามารถจำแนกความสามารถด้านการเขียนระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำอย่างเห็นได้ชัด เนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนเขียนจะต้องอยู่ในวงประสบการณ์และเกี่ยวข้องกับชีวิตของเด็ก

การกำหนดเกณฑ์หรือตัวชี้บ่งในการให้คะแนนเรียงความ

ตัวชี้บ่งคุณภาพของการเขียนเรียงความ หมายถึงหลักการพิจารณาการเขียนเรียงความ ซึ่งมีผู้เสนอแนะไว้ดังนี้

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2533 : 21 - 24) เสนอหลักการตรวจเรียงความที่ดีต้องดูองค์ประกอบต่อไปนี้

1. รูปประโยค
2. ความหมายของคำ
3. การเรียบเรียงข้อความ
4. การนำคำเข้าประโยค
5. แนวคิด
6. เนื้อหา
7. จินตนาการ
8. การลำดับเรื่อง
9. การใช้ภาษา

สมศักดิ์ สันทรเวชญ์ และคนอื่น ๆ (2529 : 56) เสนอว่า ในการตรวจเรียงความครูควรพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

1. รูปแบบของเรียงความ (บทนำ ตัวเรื่อง ตอนสรุป)
2. การใช้สำนวนภาษา
3. การใช้ถ้อยคำ
4. แนวความคิด
5. เนื้อเรื่อง

อุทุมพร จามรมาน (2528 : 36) ได้ให้หลักในการตรวจเรียงความว่า ครูต้องดูหลาย ๆ องค์ประกอบโดยเฉพาะท่วงทำนองการเขียนและการจัดใจความของเรื่อง ซึ่งจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. ท่วงทำนองการเขียนที่ดี ได้แก่
 - ความชัดเจน แจ่มแจ้ง
 - ความกระชับ
 - ความมีน้ำหนัก
 - ความเหมาะสม
2. การจัดใจความที่ดี ได้แก่
 - เน้นจุดสำคัญ

ประโยคและข้อความสัมพันธ์กัน

มีความไพเราะและสละสลวย

บทสรุปสื่อความหมายกับชื่อเรื่อง

สุนันท์ ศลโกสุ่ม (2526 : ภาคผนวก) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การตรวจเรียงความไว้ในงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการสอนการเขียนและปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

การพิจารณาให้คะแนน พิจารณาจาก 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 การเสนอเรื่อง 50 คะแนน

ส่วนที่ 2 การลำดับเรื่อง 15 คะแนน

ส่วนที่ 3 การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย 20 คะแนน

ส่วนที่ 4 การรักษารูปแบบของการเขียน 5 คะแนน

ส่วนที่ 5 การใช้ข้อลังการ หรืออารมณ์ 10 คะแนน

แต่ละส่วนมีแนวการพิจารณาดังนี้

ส่วนที่ 1 การเสนอเรื่อง ให้พิจารณาว่าเขียนเรื่องประเภทใดต้องเขียนให้ตรงตามเกณฑ์เฉพาะอย่างของงานเขียนประเภทนั้น มีการเสนอเรื่องอันประกอบด้วยสาระความรู้ ความถูกต้อง ข้อเท็จจริงเสริมความคิดเห็นตามสมควร และมีเนื้อความอันแสดงทิศทางในการเขียนที่ชัดเจน

ส่วนที่ 2 การลำดับเรื่อง ให้พิจารณาการเรียบเรียงเนื้อหา ความมีระเบียบเกี่ยวเนื่องกันไปตลอด มีการลำดับความคิดที่ไม่สับสน ไม่วกวน ไม่ย้อนไปไม่ย้อนมา (นั่นคือมีเอกภาพ) เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว แสดงความสามารถของผู้เขียนในการวางโครงเรื่องที่ดี คือ มีความสัมพันธ์กันโดยตลอดทั้งการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง

ส่วนที่ 3 การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายให้พิจารณาดังนี้

- ด้านอักขรวิธี การเขียนสะกดการันต์ ไม่แยกคำในที่อันไม่ควร เช่น ขายทะ-เล ประชา-กรล้นโลก เป็นต้น

- ด้านการใช้คำ วลี ประโยค ให้พิจารณาการใช้ มีความชัดเจน สื่อความหมายได้ตรงประเด็น ช่วยให้เนื้อความชัดเจน อ่านแล้วรู้เรื่อง น่าอ่าน ไม่หยาบคาย ถ้าผู้เขียนมีลักษณะสร้างสรรค์ มีความเป็นตัวของตัวเอง เรียงความจะยิ่งน่าอ่าน น่าสนใจชวนติดตาม

ส่วนที่ 4 การรักษารูปแบบของการเขียน ให้พิจารณาการเขียนวันวรรค การย่อหน้า ในที่อื่นสมควร การแบ่งย่อหน้า อันเป็นการรักษารูปแบบของการเขียนเรียงความนั้นว่ามีความสำคัญ เพราะการแบ่งสัดส่วนของย่อหน้าที่ดีจะช่วยให้เนื้อหาชัดเจนและน่าอ่าน

ส่วนที่ 5 การใช้ถ้อยคำหรืออารมณ์ ข้อนี้หมายถึงการใช้ภาษาอันเป็นเครื่องประดับ ให้เรียงความน่าอ่าน เช่น การใช้คำที่มีน้ำหนัก การใช้สำนวนโวหาร การเปรียบเทียบอุปมาสาธก (การยกตัวอย่าง) การอ้างอิงสำนวน พงศพย ภาษิต คำคม ข้อคิด บทกวี และบทธรรมะต่าง ๆ การใช้ลักษณะดังกล่าวนี้ถ้าอยู่ในที่เหมาะสมจะช่วยเร้าใจหรือเชิญชวน หรือท้าทายให้ผู้อ่านสนใจ ชวนคิด หรือชวนติดตามเนื้อความที่เขียนนั้น

จากแนวคิดในการพิจารณาหลักการตรวจเรียงความที่กล่าวมา อาจสรุปตัวชี้บ่งหรือ ประเด็นสำคัญที่จะให้คะแนนเรียงความได้ 3 ประเด็นหลักคือ

1. ความสามารถในการวางโครงเรื่อง เช่น
 - การเขียนคำนำ
 - การวางรูปแบบ
 - การเขียนสรุป
2. ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา เช่น
 - ความรู้ในเนื้อเรื่อง
 - แนวความคิดที่แปลกใหม่
 - การลำดับเรื่อง
 - ความเป็นเอกภาพ สัมพันธภาพ สาระตถภาพ
3. ความสามารถในการใช้ภาษา
 - คำ ประโยค สำนวน
 - กลไกในการเขียน อักษรวิธี เครื่องหมายวรรคตอน

การให้คะแนนการเขียนเรียงความ

ในการให้คะแนนเขียนเรียงความสามารถกระทำได้หลายวิธี (ชวาล แพรัตกุล. 2513 : 8) ได้แนะนำวิธีการตรวจโดยใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) คือ วัดความสามารถในการเขียน โดยการเปรียบเทียบคุณภาพระหว่างกันเองภายในกลุ่ม ครูพยายาม

ตีราคาผลงานเขียนออกมาเป็นอันดับ (Rank Order) แล้วใช้วิธีการทางสถิติแปลงอันดับคุณภาพเหล่านั้นออกมาเป็นปริมาณตัวเลข ซึ่งเรียกว่าคะแนนอีกทีหนึ่ง

เปลื้อง ณ นคร (2512 : 42) ให้คะแนนเรียงความโดยแบ่งออกเป็นส่วน ๆ ดังนี้

1. เนื้อหา 50% (ข้อเท็จจริง 30% ความคิด 20%)
2. การใช้ถ้อยคำสำนวนและโวหาร 30%
3. รูปแบบและกลไกการเขียน 20%

เพ็ญ เลียงจันทร์ (2521 : 52) กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนการเขียนเรียงความ โดยมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน แบ่งเป็น 4 ด้าน

1. เนื้อหาสาระ 40 คะแนน
2. การใช้ภาษา 40 คะแนน
3. กลไกการเขียน 10 คะแนน
4. รูปแบบ 10 คะแนน

สรุปได้ว่า การตรวจเรียงความนั้น พิจารณาทั้งการแสดงความคิดเห็น เนื้อหา ตลอดจนการใช้ภาษาเพื่อให้ความหมายตรงและเชื่อถือได้

งานวิจัยต่างประเทศ

วอล์กเกอร์ (Walker, 1984 : 5069-A) ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ขั้นตอนของการสอนเขียน ซึ่งการศึกษานี้มุ่งที่จะแสดงให้เห็นว่า การเขียนจะเริ่มต้นจากวิธีการต่าง ๆ ซึ่งต่อเนื่องกัน โดยจะเป็นลักษณะด้านวิเคราะห์ไปสู่การฝึกคิดเอง ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนของการสอนเขียนอย่างต่อเนื่องออกเป็น 6 วิธี สำหรับการสอนเขียนแก่นิสิตปีที่ 1 แต่ละวิธีการ ดังนี้คือ อภิปรายกันถึงแต่ละขั้นตอนกับบุคคล 4 ฝ่ายคือ ผู้เชี่ยวชาญการใช้วาทศิลป์ ผู้เขียนหนังสือที่ใช้สอนนิสิตปีที่ 1 ครูสอนเขียนปีที่ 1 และนักเรียนอาชีพ ให้ตัวอย่างของเทคนิคและวิธีการสอนแต่ละวิธี ซึ่งได้แก่ อุปมาน (Inductive) อนุมาน (Deductive) การเลียนแบบ (Imitation) 3 วิธีนี้เป็นขบวนการวิเคราะห์ ส่วนการให้ตัวอย่างเพื่อเป็นสิ่งเร้า (Example-Stimulus) ใช้สิ่งเร้าที่เป็นสิ่งแวดล้อม (Environment-Stimulus) และการปฏิบัติด้วยตนเอง (Learn by Doing) 3 วิธีหลังนี้เป็นขบวนการคิด ผลการศึกษาพบว่าขบวนการวิเคราะห์นั้นเป็นไปตามลำดับขั้น จากการวิเคราะห์ตัวอย่างไปสู่หลักการเขียนแล้วจึงไปสู่การเขียน ส่วนขบวนการคิดเน้นเรื่องการแสดง

ออกของผู้เขียนเอง เพราะฉะนั้นจะเริ่มต้นด้วยการเขียนและสิ้นสุดลงด้วยการเขียน และผลของการศึกษายังพบอีกว่ามีการใช้อุปมาและอนุมานมากกว่าการเลียนแบบ แต่การใช้ 3 วิธีหลังค่อนข้างใหม่ จึงไม่ปรากฏมากนักในหนังสือเรียน หนังสือเรียนส่วนใหญ่จึงใช้วิธีอุปมาและอนุมานคือ เริ่มด้วยการวิเคราะห์ตัวอย่าง หลักการเขียนและจบลงด้วยการเขียน แบ่งออกเป็น 4 บทคือ บทที่ 1 เสนอตัวอย่างแบบของกระบวนการในการเขียนเรียงความ ซึ่งแบ่งขั้นตอนออกเป็น 3 ระยะคือ ก่อนเขียน เขียน และหลังการเขียน บทที่ 2 เสนอกลุโบายในการสอนตามแนวของบทที่ 1 และบทที่ 3 กล่าวถึงกลุโบาย 6 ประการ ในการสอนเป็นการยกตัวอย่างให้เห็นถึงสภาพการสอนซึ่งต้องอาศัยการรู้จักพัฒนา บทที่ 4 เป็นบรรณานุกรมที่ให้รายการหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักทฤษฎีซึ่งสนับสนุนการสอนบทที่ 1 และบทที่ 2 และหนังสือที่เสนอแนะวิธีการสอน

เดรสซี (Dreussi. 1976 : 2806-A) ศึกษาผลการเขียนอิสระที่มหาวิทยาลัยเท็กซัส โดยทดลองกับนิสิตปีที่ 1 แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม เนื้อหาที่ใช้สอนเหมือนกัน ปริมาณงานที่กำหนดให้เขียนเท่ากัน แต่สำหรับกลุ่มทดลองให้เพิ่มการเขียนแบบเสรีลงในวารสาร งานเขียนนี้ไม่มีการให้คะแนน แต่ครูจะตรวจและให้แสดงข้อคิดเห็นไว้ การวัดพัฒนาการความสามารถในการเขียนให้ผู้ตรวจหลาย ๆ ชุดเป็นผู้ประเมิน ในการประเมินผลความสามารถในการเขียน ปรากฏแนวโน้มว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งในด้านความสามารถทั่ว ๆ ไป และความสามารถเฉพาะด้าน นอกจากนี้ยังพบว่างานเขียนของกลุ่มทดลองดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในด้านการเขียนที่เป็นรูปธรรม และยิ่งไปกว่านั้น ผลซึ่งไม่คาดคิด แต่นับว่ามีความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเขียนก็คือ ครูสอนเขียนที่มีความชำนาญมีแนวโน้มที่จะให้คะแนนสูงกว่าครูที่ยังไม่ชำนาญ ส่วนในด้านเจตคติ ผลปรากฏว่าเจตคติของทั้ง 2 กลุ่มโดยทั่ว ๆ ไปดีขึ้น

งานวิจัยภายในประเทศ

สุนันท์ ศลโกสุม (2526 : 83 - 84) ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนการเขียน และปัญหาการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สุ่มในแต่ละเขตของกลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน จำนวน 592 คน และอาจารย์สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สุ่มจากรายชื่อในแต่ละโรงเรียนจำนวน 60 คน ผลการวิจัยจากรูปแบบการสอนการเขียน 21 รูปแบบ ให้ผู้สอนและนักเรียนวิเคราะห์รูปแบบโดยตอบแบบสอบถาม

พบว่านักเรียนไม่เคยได้รับการสอนการเขียน 9 รูปแบบ ซึ่งครูต้องใช้สื่อการสอนในการก่อให้เกิดนักเรียนสนใจก่อน แล้วครูกับนักเรียนต้องอภิปรายร่วมกัน ส่วนวิธีที่ครูใช้สอนเป็นประจำก็คือ ครูอธิบายหลักเกณฑ์ในการเขียน แล้วกำหนดหัวข้อขอบเขตของเรื่อง แล้วให้เขียนส่ง และวิธีการที่ครูให้นักเรียนไปค้นหาเนื้อเรื่องมาส่งห้านำมาอภิปรายกันในห้องเรียน แล้วนำหัวข้อนั้นไปเขียนเรียงความ งานวิจัยเรื่องนี้พบว่าได้ข้อคิดในการสอนเขียนเรียงความทั้งยังได้รูปแบบการสอนเขียนที่เป็นแนวทางไปใช้ได้อีกด้วย

วลี สุมิพันธ์ (2530 : 69) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดนวมโชติศิริบุญญาคม จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2530 จำนวน 60 คน ผลการทดลองพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน โดยความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่ากลุ่มที่ครูเป็นผู้สอน

ยุวดี บุญญาวาณิช (2530 : 74) ได้เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการสอนโดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุนทรวิรุทธาราม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 66 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้บทเรียนโมดูลกับนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติ มีความสามารถด้านการเขียนเรียงความไม่แตกต่างกัน

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

✓ ความหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา หมายถึง การสอนที่มุ่งเน้นการให้ปัจจัยป้อนและกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง จากการพัฒนาความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่อง ไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา โดยยึดสื่อการเรียนและการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นอย่างมีเป้าหมาย ในการนำรูปแบบภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้ในชีวิตประจำวันเป็นหลักและให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในแต่ละชุมชนของนักเรียน ลำดับของกระบวนการเรียนการสอนจะจัดตามหลักการพัฒนาภาษาของนักเรียน ในการรับรู้และเรียนรู้

ตามธรรมชาติ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและสติปัญญาของนักเรียน กลวิธีในการสอนจะยึดหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistics) ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) และจิตวิทยาในการเรียนรู้ (Learning Psychology) เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการทางความคิดและมีเจตคติทางบวก ในการเรียนรู้ซึ่งจะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการคือ ความสามารถของนักเรียนในการใช้ภาษาโดยการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างอิสระและถูกต้องตามกาลเทศะ

เป้าหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เป้าหมายหลักของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาคือ การให้นักเรียนได้รู้จักเทคนิคกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางภาษาด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน มีเจตคติในการใช้ภาษาในทางบวก เช่น รักการอ่าน รักการเขียน เข้าใจความรู้สึกนึกคิดจากการสื่อความหมายของภาษาพร้อมทั้งมีความรู้สึกรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การรู้จักประชาธิปไตยและมีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง

✓ บทบาทของครู

ครูที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจในการสอนดังต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย หลักการและวิธีการของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาให้ต้องแท้เสียก่อน เพื่อการเตรียมการวางระบบงานสอนให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ
2. เตรียมงานสอนได้อย่างมีระบบตามรูปแบบการสอนซึ่งมีขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนที่จัดไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของนักเรียน
3. ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะและให้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมแก่นักเรียนในบริบทภาษาต่าง ๆ
4. ทำหน้าที่เป็นแหล่งความรู้โดยพร้อมที่จะช่วยเหลือนักเรียนทุกคนที่ต้องการข้อมูลทางภาษาเมื่อมีปัญหาและข้อสงสัย หรือการขยายความเพิ่มเติม การให้ข้อมูลอาจจะกระทำในกลุ่มของนักเรียนหรือแยกเดี่ยวเป็นรายบุคคล

5. ทำหน้าที่เป็นผู้วางแผนและจัดกลุ่มกิจกรรมการสอน รวมทั้งชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยเข้าใจระดับความแตกต่าง ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนทุกคน
6. มีความกระตือรือร้นในการดำเนินการสอนและการติดตามผล
7. คอยให้กำลังใจแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
8. คอยสังเกตการพัฒนาทางภาษาของนักเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงทักษะทางภาษาของตนให้มากที่สุด ครูจะคอยเป็นผู้ช่วยเหลือเท่านั้น
9. พยายามช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการสื่อความหมายที่ตนต้องการทุกครั้ง
10. มีความอดทนและใจเย็นที่จะรอคอยการแสดงออกทางความคิดของนักเรียน

๒. บทบาทของนักเรียน

นักเรียนในชั้นเรียนที่มีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติและเป็นศูนย์กลางในการเรียนอยู่เสมอ บทบาทดังกล่าวจะเป็นไปตามลำดับการพัฒนาภาษาดังต่อไปนี้

1. ในระยะแรก นักเรียนจะตอบสนองการให้รูปแบบภาษา หรือการให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายของผู้สอน โดยมีส่วนร่วมในการโต้ตอบสนทนา ใช้ความคิดหาเหตุและผลแสดงออกทางกาย เช่น การแสดงท่าทางบ่งบอกความรู้สึก การเล่นเกมภาษาสมมุติ ฯลฯ ในระยะนี้นักเรียนส่วนใหญ่จะรับรู้การให้ปัจจัยป้อนของครูและใช้ภาษาในการคิด จินตนาการ หาเหตุผลเปรียบเทียบ ข้อแตกต่างและคล้ายคลึงของภาษาที่ได้รับ และสร้างความคุ้นเคยกับรูปแบบภาษาใหม่นั้น ๆ

2. ในระยะกลาง นักเรียนจะใช้ความสามารถแสดงออกทางทักษะภาษาต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยมีครูคอยช่วยเหลือ คอยให้กำลังใจและให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ความพยายามในการลองผิดลองถูกทางภาษาของตนประสบความสำเร็จได้ เช่น การช่วยกันสรุปเรื่องที่อ่าน เขียนร่วมกัน ฯลฯ ผลสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาต่าง ๆ จะช่วยให้เกิดกำลังใจและเป็นแรงจูงใจภายในสำหรับนักเรียนเองที่จะให้ความสนใจกับบทเรียนต่อ ๆ ไป

3. ในระยะสุดท้าย นักเรียนจะแสดงความสามารถทางทักษะของตนเองได้อย่างอิสระ ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน พร้อมทั้งสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ทางการใช้ภาษาในลักษณะต่าง ๆ ตามความสนใจได้ เช่น แต่งประโยคปากเปล่า เขียนเรียงความตามที่ตนพอใจ เขียนจดหมายโต้ตอบกับเพื่อน กับครูหรือกับคนอื่น ๆ อ่านหนังสือนอกเวลา รายงานข่าวที่ได้ฟังหรือได้อ่าน พอใจกับความไพเราะของภาษา เข้าใจความรู้สึกที่สอดแทรกอยู่กับการใช้ภาษาในแต่ละบริบท

ความรู้สึกรับผิดชอบ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเป็นผู้นำและการรู้จักประชาธิปไตย ล้วนเป็นเจตคติที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ จากการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบกลุ่มของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันและประสบความสำเร็จในผลงาน

หลักการและทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

หลักการและแนวทฤษฎีของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ได้แนวทฤษฎีในการสอนภาษาจากหลายทฤษฎี ดังนี้ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2534 : 20 - 26)

1. แนวทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (The Communicative Approach)

แนวทฤษฎีการสอนแบบนี้จะเน้นการใช้ภาษาของนักเรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยเนื้อหาปริบท ภาษา และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนที่อาจใช้ผิดแผกแตกต่างไปตามสภาพแวดล้อม

กระบวนการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ จะเน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับนักเรียนเป็นสำคัญ การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอยากแสดงออกทางภาษา หรือการทดลองการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเอง ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ย่อมจะทำให้การพัฒนาภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติได้ เนื้อหาที่จะจัดขึ้นเป็นบทเรียนจึงควรเน้นปริบททางภาษาที่มีความหมายแก่นักเรียน ตามหลักการใช้ภาษาในสังคมในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะมากกว่าที่จะจัดแบบวิเคราะห์ภาษา ให้นักเรียนเรียนเพียงเพื่อเข้าใจระบบของเสียง คำ และไวยากรณ์เท่านั้น นอกจากนี้การเรียนการสอนจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้สอนจะต้องจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกทางภาษา ในลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อให้ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ ครูจะมีหน้าที่คอยช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขการใช้ภาษาที่ถูกต้องแก่นักเรียน กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ การทำงานกลุ่มย่อยเพื่อการอ่านร่วมกับการเขียนเรื่องร่วมกัน การโต้ตอบในการฟัง พูดร่วมกัน

2. แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (The Natural Approach)

ทฤษฎีการสอนแบบนี้จะเน้นการให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจได้แก่นักเรียน (Comprehensible Input) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอน (Process) ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางภาษาของนักเรียน (Language Acquisition) เป็นหลัก ผลของการเรียนรู้

(Output) จะประสบความสำเร็จดังที่คาดหวังได้ ถ้าผู้สอนเข้าใจกระบวนการให้ปัจจัยป้อนอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับนักเรียน พร้อมทั้งคำนึงถึงจิตวิทยาด้านการให้แรงจูงใจ การลดความเครียด และลำดับของการพัฒนาทักษะภาษาของมนุษย์ด้วย จะทำให้การสอนภาษาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3 ทฤษฎีการสอนอ่าน

ทฤษฎีการสอนอ่านในปัจจุบันมีหลายทฤษฎี ทฤษฎีที่สำคัญคือ ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์และทฤษฎีทางจิตวิทยา แม้ว่าเป้าหมายของการสอนอ่านจะคล้ายคลึงกันคือ ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการจับใจความสำคัญ ทารายละเอียดของเรื่อง แปลความ ตีความ ขยายความ และมีเจตคติในการอ่านทางบวก เช่น รักการอ่าน สนใจการอ่าน แต่ทฤษฎีทั้งสองจะมีแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การให้ปัจจัยป้อนแก่ผู้เรียนแตกต่างกัน การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีข้อเด่นตรงที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างทฤษฎีการสอนอ่านทั้งทางภาษาศาสตร์และทางจิตวิทยาอยู่ในตัว โดยพิจารณาทั้งลักษณะของธรรมชาติทางภาษาศาสตร์ที่มนุษย์พึงรับรู้ และมีประสบการณ์จากวัสดุที่อ่านหรือสิ่งที่อ่านในชีวิตจริง พร้อมทั้งคำนึงถึงกระบวนการอ่านของมนุษย์โดยธรรมชาติเป็นสำคัญ ซึ่งจะเป็นหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) และจะทำให้ผู้อ่านมีเจตคติในการอ่านที่ดีต่อไป นอกจากนี้ทักษะการเขียนซึ่งเป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กับการอ่านจะได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมอีกด้วย

4. แนวทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐาน (Genre-Based Approach)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำเป็นต้องยึดบทเรียนหรือกิจกรรมนำเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญในการให้รูปแบบภาษาแก่นักเรียน ดังนั้นบทเรียนหรือกิจกรรมนำนั้น ต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่จะเป็นปัจจัยป้อนเพื่อให้รูปแบบของภาษาที่เหมาะสมด้วย ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจึงต้องคำนึงถึงเนื้อหาที่อิงทฤษฎีวรรณฐาน ทฤษฎีนี้ยึดหลักการจากแนวทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistics) กล่าวคือ จะเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อข้อความจากบริบทภาษาในกาลและเทศะต่าง ๆ ที่ใช้กันในสังคมหรือชุมชน ดังมีรายละเอียดดังนี้

1) ภาษาและความหมาย (Language and Meaning) การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายจะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม ชุมชนและวัฒนธรรม แต่เป้าหมายของการสื่อสารที่ใช้ในภาษานั้นจะเหมือนกันคือ ความเข้าใจในเนื้อหาของเรื่องในการสื่อสาร

2) ภาษาและบริบทภาษา (Language and Context) การเข้าใจความหมายของภาษาในการติดต่อสื่อสารจะชัดเจนเพียงใด ขึ้นอยู่กับความที่แวดล้อมข้อความนั้น ๆ ทำให้เนื้อความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเนื้อความของภาษามีความสำคัญ 2 ประเด็นคือ เป็นผล (Output หรือ Product) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจเรื่องราวชัดเจนขึ้นว่าหมายถึงสิ่งใด และอีกประเด็นหนึ่งคือ เป็นกระบวนการ (Process) ของการใช้ภาษาหมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจได้ว่า ควรใช้ภาษาอย่างไรเมื่อต้องการจะสื่อความหมายในบริบทนั้น ๆ

นอกจากนี้ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ลักษณะของบริบทภาษาที่มีบทบาทในการทำให้เนื้อความมีความสำคัญและได้ความชัดเจน 2 ประเภทคือ บริบทภาษาของ สถานการณ์ต่าง ๆ (Context of Situation) เป็นบริบทภาษาที่สำคัญมาก เพราะจะสื่อเนื้อความได้ชัดเจนในแต่ละสังคมหรือชุมชน และประเภทที่สองคือบริบทของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง (Context of Culture) จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญของภาษา 3 ประการซึ่งจะมีอิทธิพลทำให้ความหมายของภาษาเปลี่ยนแปลงไปได้ ประการแรกคือ เรื่องราว (Field) หมายถึง เนื้อหาของสิ่งที่กำลังพูดหรือข้อความที่อ่านหรือเขียน ประการที่สองคือ ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา (Tenor) หมายถึง การใช้ภาษาระหว่างผู้ใช้ภาษาด้วยกันในแต่ละสถานการณ์ และประการสุดท้ายคือ วิธีในการใช้ภาษา (Mode) หมายถึง วิธีการสื่อความหมายของภาษา เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ฯลฯ

บริบททางวัฒนธรรมในแต่ละสถานการณ์ที่ใช้ภาษานั้น ย่อมเกี่ยวข้องกับเรื่องราวในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมหรือชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละคนในแต่ละสังคมหรือชุมชนด้วย ดังนั้นเมื่อเราเข้าใจวัฒนธรรมกับเนื้อความที่ใช้อยู่ในแต่ละบริบทหนึ่ง ๆ ความเข้าใจความหมายที่แท้จริงของการใช้ภาษานั้นย่อมจะชัดเจนขึ้น

3) ภาษาและท่าเนียบภาษา (Language and Register)

เมื่อบริบทภาษามีอิทธิพลทำให้เนื้อความมีความหมายชัดเจนขึ้น ท่าเนียบภาษาหรือคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย ท่าเนียบภาษาจึงควบคู่ไปกับบริบททางภาษาที่แตกต่างกันไป ตามกาลและเทศะตามเรื่องราวที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา

4) การเรียนรู้ภาษาในบริบท (Language Learning in Context)

การเรียนรู้ภาษา ควรเริ่มจากการรับรูปแบบภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะของบริบทภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ และเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ซึ่งรูปแบบภาษาหรือชนิดของ

เนื้อความต่าง ๆ นักภาษาศาสตร์การศึกษาใช้คำจากภาษาฝรั่งเศสว่า "Genre" ภาษาไทยใช้ว่า วรรณลักษณะของภาษา

วรรณลักษณะของภาษา (Genre)

วรรณลักษณะของภาษาจะมีเป้าหมายในตัวเองที่ชัดเจนที่จะสื่อความหมายให้ผู้ฟังและผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อความที่ได้ฟังหรือได้อ่านชัดเจนแน่นอนขึ้นว่า ผู้พูดหรือผู้เขียนมีเจตนาอย่างไรในการสื่อความ (ผู้พูดหรือผู้เขียนกำลังจะกล่าวถึงเรื่องโดยทั่วไป หรือเฉพาะเจาะจงเป็นความรู้สึกส่วนตัวหรือเป็นความเห็นกลาง ๆ โดยทั่วไป)

การเข้าใจวรรณลักษณะของข้อความต่าง ๆ จะทำให้การฟังหรือการอ่านชัดเจนขึ้น การจับใจความสำคัญของเรื่อง การหารายละเอียดของเรื่อง รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อความที่อ่านจะทำให้ง่ายขึ้น เพราะคนฟังหรือคนอ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แน่นอนชัดเจน นอกจากนี้แล้วการลำดับความคิดตามเนื้อความจะเป็นไปได้ง่ายขึ้นด้วย หากผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจวรรณลักษณะต่าง ๆ ของเนื้อความนั้น เพราะในแต่ละวรรณลักษณะจะมีลำดับของการดำเนินเนื้อความที่แน่นอนเป็นขั้นเป็นตอนตั้งแต่เริ่มเนื้อความในแต่ละวรรณลักษณะจะมีการลำดับเนื้อความแตกต่างกันไปไม่เหมือนกัน การใช้ภาษาในแต่ละวรรณลักษณะจะเปลี่ยนแปลงไปตามวรรณลักษณะในแต่ละเนื้อความของบริบทหนึ่ง ๆ ด้วย

วรรณลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนมีหลายชนิดที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในการสื่อความมีดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)
2. รายงาน (Report)
3. การอธิบาย (Explanation)
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition)
5. วิธีการ (Procedure)
6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative)
7. อภิปราย (Discussion)
8. การสังเกต (Observation)

ในการสอนที่ใช้เนื้อความตามอรรถลักษณะของภาษานั้น ครูควรใช้คำถามนำนักเรียน เพื่อช่วยการเสริมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยพิจารณาชนิดของคำถามให้เป็นไปตามลำดับของการดำเนินเรื่องในแต่ละอรรถลักษณะ การกระทำดังกล่าวจะช่วยให้นักเรียนสามารถคิดแต่งเรื่องได้ตามอรรถลักษณะที่ต้องการได้ง่าย และประสบความสำเร็จในการช่วยกันเขียนเรื่อง โดยครูคอยให้การเสริมต่อการเรียนรู้อยู่ด้วยในระยะแรก

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่องของอรรถลักษณะต่าง ๆ

อรรถลักษณะ	ลำดับของคำถามในการดำเนินเรื่อง
1. เรื่องเล่าเชิง จินตนาการ	ใคร > ทำอะไร > ที่ไหน > เมื่อใด > อย่างไร > แล้ว เกิดอะไรขึ้น (ลำดับเรื่องก่อนหลัง) > เกิดปัญหาคืออะไร > แก้ไข อย่างไร > สรุปแล้วเรื่องนี้มีคติสอนใจอย่างไรบ้าง
2. เรื่องอธิบาย	เรื่องอะไรที่จะพูดถึง > สำคัญอย่างไร > ทำได้อย่างไร > ทำไมถึง เกิดขึ้นได้อย่างไร เป็น เหตุใดจึงเกิดขึ้นได้ อย่างนั้น

การจัดขั้นตอนการสอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา จะจัดให้การอ่านเป็นจุดเริ่มต้น การพัฒนาทักษะทางภาษาไปสู่การพัฒนาทักษะอื่น ๆ เช่น การฟัง การพูด และการเขียน ในลักษณะทักษะสัมพันธ์ หรือในลักษณะบูรณาการตามหลักการสอนเพื่อการสื่อสาร นักเรียนจะใช้บริบททางภาษาจากการอ่านเป็นปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายและพัฒนาปัจจัยป้อนเข้านั้นผ่านกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะสื่อสาร ซึ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนเป็นหลัก เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในลักษณะทักษะสัมพันธ์ได้อย่างเป็นธรรมชาติและเกิดความคล่องตัว จนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาจนถึงขั้นนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจึงเน้นการสอนความหมายรวบยอดของภาษาก่อนจะสอนองค์ประกอบย่อยของภาษา อันได้แก่ รูป พยัญชนะ สระ ตัวสะกดและไวยากรณ์

หลักการสอนอ่านและเขียนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษามีดังนี้

1. นักเรียนจะอ่าน เขียน และประสบความสำเร็จถ้าเขาได้อ่านและเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมายและมีประโยชน์
2. นักเรียนที่เริ่มเรียนควรจะต้องเข้าใจเรื่องราวที่อ่านทั้งหมดเสียก่อน แล้วจึงเรียนรู้ส่วนย่อยของภาษาอันเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเรื่อง
3. เนื้อเรื่องที่สอนเป็นเรื่องที่เข้าใจ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ และควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้ท้าทายความสามารถของนักเรียนในการฝึกใช้ภาษา
4. ควรช่วยให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ควรให้นักเรียนฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง
5. เมื่อนักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองแล้ว เขาจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้จากวัสดุอุปกรณ์ที่เขาผลิตขึ้น
6. ความแม่นยำในเนื้อหาและประสบการณ์จะเกิดขึ้นจากการที่นักเรียนได้เป็นทั้งผู้อ่านและผู้เขียนไปพร้อม ๆ กัน

จากหลักการในการสอนอ่านและเขียนที่ได้กล่าวนี้จะเห็นได้ว่า วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะสามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนภาษาของนักเรียนได้อย่างแท้จริงเพราะ นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มฟัง อ่าน พูด เขียน จนถึงขั้นตรวจผลงานของตนเอง

งานวิจัยต่างประเทศ

วอล์คเกอร์ และคนอื่น ๆ (Walker and others. 1983 : 72) ได้ทดลองสอนภาษาอังกฤษ เทรเกอร์ พาร์ค เรียกว่า Concentrated Language Encounter Teaching หรือวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยทดลองกับนักเรียนพื้นเมืองชาวออสเตรเลียที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผลการทดลองเป็นที่น่าพอใจ เด็กในกลุ่มทดลองมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการพูดและเขียน

ต่อมาในปี ค.ศ. 1984 วอล์คเกอร์ และคนอื่น ๆ (Walker and others 1984 : 45) ได้ทดลองสอนภาษาอังกฤษเช่นเดียวกับโปรแกรมที่เตรเกอร์ พาร์ค ที่โรงเรียน Napperby และ Marryvale โดยทดลองกับนักเรียนทั้งสองโรงเรียนในระดับ Junior และ Senior โดยใช้เนื้อหา

ในการทดลองเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารทั้ง 2 ระดับ ใช้เวลาทดลอง 18 เดือน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสูงมากขึ้น

งานวิจัยภายในประเทศ

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย และคนอื่น ๆ (2530 : 7) ได้ทดลองสอนภาษาไทยด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยทดลองเปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโครงการนำร่องของศูนย์วิจัยและพัฒนาการอ่านที่จังหวัดสุรินทร์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

นิตดา ขวรณี (2530 : 104) ศึกษาความสามารถทางการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความสามารถทางการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจและความคงทนในการจำแตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู โดยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่เรียนตามแนวการสอนของคู่มือครู

ขวัญตา จริยสถิตกุล (2533 : 100) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษา และความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและการสอนตามคู่มือครู พบว่าความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเหมาะสมที่จะนำมาสอน ไม่ว่าจะเป็นวิชาภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ เพราะการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

ความหมายของความสนใจ

วัชร ทรัพย์มี (2520 : 58) ได้อธิบายว่า ความสนใจคือความรู้สึกที่จดจ่ออยากรู้อยากเห็น อยากกระทำในสิ่งที่ตนสนใจ ความสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำงาน

ประสาธ อิศรปริดา (2521 : 135 - 136) ได้กล่าวถึงความสนใจตามแนวคิดของกาเย่ (Gagne) ว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ เพราะความสนใจเป็นลักษณะทางจิตใจที่มีความสืบเนื่องกันเป็นชุด โดยเริ่มจากการที่มีสิ่งเร้ามาเร้าให้เกิดความสนใจและตอบสนองต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ ตราบที่ยังมีความสนใจอยู่ การตอบสนองดังกล่าวทำให้เกิดความรู้สึกหรือความคิดอันนำไปสู่ความสงสัย ความอยากรู้อยากเห็นและความต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น นั่นคือความสนใจชี้ให้เห็นถึงความปรารถนาที่ใคร่จะได้รับการสอนหรือพยายามที่จะสอนตนเอง ความสนใจจึงเป็นองค์ประกอบ ประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียน ซึ่งเมื่อมีความพร้อมที่จะเรียนสิ่งใดแม้มีอุปสรรคบ้างก็มักไม่ลดความสนใจจากสิ่งนั้นง่าย ๆ

กมลรัตน์ หล้าสูงค์ (2528 : 233) กล่าวว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันก็เนื่องมาจากองค์ประกอบสำคัญ ๆ คือ ความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมที่แตกต่างกัน

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสนใจหมายถึงความรู้สึกชอบ เอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้ประสบพบเห็นในการทำงาน มีความรู้สึกโน้มเอียงในการที่จะเลือกทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เกี่ยวข้อง และพร้อมที่จะเสาะหาและเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความตั้งใจ

ลักษณะของความสนใจ

วณิช บรรจง และคนอื่น ๆ (2516 : 32 - 33) ได้กล่าวถึงลักษณะของความสนใจไว้ดังนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึกเจตคติที่เข้มข้นอยู่ในวงแคบ หรือคนเราจะต้องมีความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นอย่าง ๆ ไป
2. ความสนใจเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล คนหนึ่งอาจจะมีความสนใจต่อสิ่งหนึ่ง แต่คนอื่นอาจจะไม่สนใจสิ่งนั้นเลยก็ได้

3. ความสนใจทำให้เราเอาใจใส่จดจ่อต่อสิ่งที่ตนสนใจ
4. เมื่อเกิดความสนใจต่อสิ่งใดแล้ว คนย่อมมีความมุ่งมั่นหมายอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งนั้น เช่น ต้องการอยากรู้ให้มากขึ้น ต้องการให้เป็น เป็นต้น
5. คนย่อมมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย ถ้าคนนั้นมีความสนใจต่อสิ่งนั้น

ในทัศนะของ โพลเวลล์ (Powell. 1963 : 330) เห็นว่า เด็กที่มีความสนใจในการเรียนจะตั้งใจเรียนด้วย และการเรียนด้วยความตั้งใจนี้ผู้เรียนมีสมาธิในการเรียน เมื่อมีสมาธิก็สามารถติดตามเนื้อหาที่เรียนได้โดยตลอด และส่งผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานั้น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ นั้น สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2524 : 7) กล่าวว่า นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้ว ก็ยังจะต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีความสนใจในวิชาเหล่านั้นด้วย เพราะความสนใจมีความสำคัญเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน หมกมุ่นในการเรียนและแสวงหาความรู้ได้อย่างดี ถ้าหากว่านักเรียนมีความสนใจต่อครูผู้สอนต่อกิจกรรมการเรียนการสอนต่อวิชาที่เรียน ก็จะมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย

การสร้างความสนใจในบทเรียน

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 234) ได้กล่าวถึงวิธีสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนไว้ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการของผู้เรียนส่วนใหญ่ เพื่อจะได้จัดบทเรียน สภาพห้องเรียนและสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของเขา
2. สำรวจพื้นฐานทางด้านความถนัดของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนการสอนให้ตรงกับความถนัดนั้น ๆ
3. จัดสภาพห้องเรียนให้น่าสนใจ มีการตั้งคำถามที่ยั่วเย้าและท้าทายความสามารถของผู้เรียน พยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากที่สุด อาทิ การแสดงออกในความคิดเห็น การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ฯลฯ ตลอดจนการพยายามให้เกิดสิ่งที่ตื่นเต้นตื้นใจ สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ และนำสิ่งที่ทันสมัยในยุคนั้นมากล่าวถึงด้วย
4. ให้การเสริมแรงโดยพยายามให้ผู้เรียนได้ประสบผลสำเร็จในการเรียนหรือการทำงานนั้น ๆ บ้าง โดยเลือกให้ตรงกับความถนัดและความสามารถของเขาจะทำให้เขามีความสนใจที่จะสร้างและทำงานนั้น ๆ ต่อไป

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาผลการเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในต่างประเทศ ได้มีผู้วิจัยไว้ดังนี้

คาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 39; อ้างอิงมาจาก Khan. 1967 : 2393-A) ได้ศึกษาองค์ประกอบด้านอารมณ์ จิตใจ ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ทักษะคิดที่มีต่อครูมีความสนใจในวิชาการ นิสัยการเรียนรู้ ความวิตกกังวล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจทางวิชาการและเมื่อรวมกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่กำหนดไม่ได้ (Unidentifiable Factors) ได้หาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกับเกณฑ์ต่าง ๆ อันได้แก่ การอ่านภาษา การคำนวณการแก้ปัญห สัมคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ อยู่ระหว่าง .48 ถึง .69

แมคเคลแลนด์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 39; อ้างอิงมาจาก McClelland. 1969 : 2339-A) ได้ศึกษาตัวแปรที่ไม่ใช่ทางด้านสติปัญญาที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในระดับวิทยาลัย พบว่า ความสนใจเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

งานวิจัยภายในประเทศ

โสภา ธรรมรงวูห์ (2528 : 70) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2527 ที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้กับการสอนตามปกติ ผลการทดลองพบว่า ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้กับกลุ่มที่สอนโดยใช้วิธีสอนตามปกติแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้มีความสนใจในวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่สอนตามปกติ

ปิยะศักดิ์ สิ้นทรัพย์ (2530 : 60) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนห้วยตะพานวิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2530 ผลการทดลองพบว่า ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมและเพลงประกอบการสอนกับการเรียนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 10 แตกต่างกัน โดยความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้เกมและเพลงประกอบการสอนสูงกว่าการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 10

พนิดา พ่วงชูศักดิ์ (2531 : 77) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนโมดูลกับเรียนจากการสอนตามแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหนองจอก กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531 ผลการทดลองพบว่า ความสนใจของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ผลการทดลอง ค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับความสนใจในวิชาภาษาไทย จะพบว่าการวิจัยส่วนมากเป็นการทดลองวิธีการสร้างความสนใจให้กับนักเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการสร้างให้เด็กมีความสนใจในการเรียน มีความจำเป็นในการเรียนการสอนมาก เมื่อเด็กเกิดความสนใจแล้วจะทำให้เด็กอยากเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีเจตคติที่ดีในวิชานั้น ๆ

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู

การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การสอนตามแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งได้ยึดหลักการเรียนรู้ตามแนวของกาเย่ (Gagne') ที่กล่าวว่า การเรียนรู้และพฤติกรรมของเด็กนั้นจะมีลำดับความยากง่าย โดยเริ่มศึกษาจากข้อเท็จจริงที่มีความง่ายไปสู่ลำดับที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมมากขึ้น ตอนแรกเด็กจะเรียนเพื่อรู้ข้อเท็จจริง (Fact) แล้วนำข้อเท็จจริงเหล่านั้นไปสร้างความคิดรวบยอด (Concept) จากการทราบว่ามี ความคิดรวบยอดหลาย ๆ แบบ เด็กจะเริ่มศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดเหล่านั้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ (Principle) แล้วเด็กจะค่อย ๆ พัฒนาหลักเกณฑ์เหล่านั้นไปเพิ่มพูนทักษะให้แก่ตนเองเพื่อให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ในที่สุด

การเรียนรู้ตามแนวคิดของกาเย่ดังกล่าวสามารถแบ่งการเรียนรู้แบบพื้นฐานง่าย ๆ ไปจนถึงการเรียนรู้แบบยากและซับซ้อนได้ 8 ขั้นตอนดังนี้

1. การเรียนรู้เครื่องหมายและสัญญาณ หมายถึง การเรียนรู้ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของร่างกายที่มีปฏิกิริยาต่อสัญญาณต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองที่จะไม่ให้แสดงออกมาได้ การเรียนรู้ประเภทนี้ ได้แก่ การเรียนรู้โดยการวางเงื่อนไขตามแบบของพาฟลอฟ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึก

2. การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ ผู้เรียนมีความตั้งใจและรู้ตัวในการที่จะเชื่อมโยง

การตอบสนองที่เหมาะสมกับสิ่งเร้าต่าง ๆ กัน เมื่อทำได้ถูกต้องและเหมาะสมจะได้รับรางวัลหรือการเสริมแรง

3. การเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำแบบต่อเนื่องหรือแบบลูกโซ่ หมายถึง การเรียนรู้ประกอบกิจกรรมที่ต่อเนื่องตามลำดับ ประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ตั้งแต่ 2 คู่ ขึ้นไปนำมาผสมผสานกัน เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำและทักษะต่าง ๆ ในการเคลื่อนไหว

4. การเรียนรู้ด้วยการเชื่อมโยงด้วยถ้อยคำภาษา หมายถึง การเรียนรู้เรื่องของการใช้ภาษา เน้นความสำคัญของภาวะภายในมากกว่าแบบแรก เช่น การพูด การเขียน การแสดงอาการต่าง ๆ จะเป็นการช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ดีขึ้น

5. การเรียนรู้แบบจำแนกความแตกต่าง หมายถึง การเรียนรู้จากปฏิกิริยาแบบลูกโซ่ โดยการเรียนรู้จักแยกหรือแบ่งประเภทของวัตถุ สิ่งของหรือเหตุการณ์แล้วจึงค่อยศึกษาในรายละเอียดของส่วนย่อยแต่ละส่วน

6. การเรียนรู้จากการสร้างความคิดรวบยอด หมายถึง การเรียนรู้การตอบสนองร่วมกันต่อกลุ่มของสิ่งเร้าที่มีความแตกต่างกัน ผู้เรียนต้องเรียนรู้สิ่งที่คล้ายกัน สามารถสรุปความเหมือน และแยกความแตกต่างของสิ่งเร้าได้

7. การเรียนรู้เกิดจากกฎหรือหลักการ หมายถึง การเรียนรู้ที่เกิดจากการนำความคิดรวบยอดต่าง ๆ มาผสมผสานเข้าด้วยกันหรือศึกษาหาข้อแตกต่างระหว่างความคิดรวบยอดเหล่านั้น แล้วตั้งเป็นกฎเกณฑ์ขึ้น และจากการที่สามารถตั้งเป็นกฎเกณฑ์ขึ้นได้จะสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่คล้ายคลึงกันได้

8. การเรียนรู้เกิดจากการรู้จักแก้ปัญหา หมายถึง การเรียนรู้ที่มีพื้นฐานอยู่บนหลักการหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มาแล้วและนำมาคิด ค้นหาหรืออาศัยเหตุผลอื่น ๆ เพื่อให้บังเกิดผลขึ้นมาใหม่และมีประโยชน์มากขึ้นสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้

การจัดรูปแบบการเรียนของกาเย เป็นรูปแบบที่จัดวางไว้อย่างเป็นระเบียบ โดยเริ่มจากการวางรูปแบบของจุดประสงค์ วิธีการและการวัดผล ซึ่งสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูจะเป็นผู้ออกแบบจัดการและวิธีการวัดผล การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนในทางเชาวน์ปัญญา ข้อเท็จจริง เจตคติและการเคลื่อนไหว รวมทั้งการคิดในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี

การเรียนรู้ตามแนวของกาเยสามารถจัดรูปแบบการสอนซึ่งอาศัยสมมุติฐาน 5 ประการ ดังนี้

1. การจัดรูปแบบการเรียนการสอน มุ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้แต่ละบุคคล การจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบนี้จึงไม่ได้มุ่งที่คนกลุ่มใหญ่ คือ มีใช้ระบบกระจายเสียงที่มุ่งให้ความรู้ และทัศนคติแก่คนในสังคมรวม ๆ แต่จะมุ่งให้กับเด็กแต่ละคนที่รวมกันอยู่ในสังคม
2. การจัดรูปแบบการเรียนการสอน ทำได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวคือ เป็นทั้งการจัดรูปแบบหรือการวางแผนการสอนโดยตลอดในบทเรียน ซึ่งอาจทำได้โดยครูแต่ละคนหรือครูช่วยกันทำเป็นหมู่คณะก็ได้
3. การจัดรูปแบบการเรียนการสอนถือว่า การจัดรูปแบบการเรียนการสอนอย่างมีระบบจะมีผลอย่างใหญ่หลวงต่อการพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน กล่าวคือ ถ้ามีการจัดแบบการเรียนการสอนที่ดีแล้ว ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีกว่าปล่อยให้เรียนเองตามธรรมชาติ
4. การจัดรูปแบบการเรียนการสอนควรทำเชิงระบบ กล่าวคือ มีขั้นตอนตั้งแต่การพิจารณาความต้องการ ความจำเป็น เป้าหมายและการดำเนินการเป็นขั้น ๆ ต่อเนื่องกันไป จนถึงขั้นที่นักเรียนทราบผลการปฏิบัติ หรือประเมินวิธีการทำงานว่าได้ผลตามเป้าหมายหรือไม่
5. การจัดรูปแบบการเรียนการสอนต้องอยู่บนรากฐานความรู้ที่ว่า มนุษย์เรามีการเรียนรู้อย่างไร คือ ต้องการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้และสภาพการเรียนรู้ต่าง ๆ

โดยสรุป การจัดรูปแบบการเรียนการสอนก็คือ การวางแผนการเรียนการสอนให้ออกมาในรูปของระบบคือ เป็นการกำหนดภาพรวมของการเรียนการสอนที่จะดำเนินการให้เห็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งอาจจะเป็นระบบใหญ่ เช่น ในระดับการสอนแต่ละชั่วโมง

การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งในการสอนจะต้องยึดตามจุดประสงค์และคำนึงถึงสมรรถภาพของผู้เรียน การเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีนั้นจะต้องจัดสภาพการเรียนการสอนตามลำดับขั้น ซึ่งมี 9 ขั้นดังต่อไปนี้

1. ได้รับความสนใจ เป็นขั้นแรกของระบบการเรียนการสอน ในขั้นนี้จะมีสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยสร้างความตั้งใจและความสนใจให้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งครูอาจจะใช้การพูดคุย ชักถาม หรือใช้วัสดุอุปกรณ์เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมหรือสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่

2. แจ้งจุดประสงค์ เป็นการบอกให้ผู้เรียนทราบว่าเรื่องที่จะเรียนต่อไปนี้ เมื่อเรียนจบแล้วจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางใด และเป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่ ผู้เรียนจะต้องมีพฤติกรรมเป็นไปตามหลักสูตรคาดหวังไว้ด้วย

3. ทบทวนความรู้เดิม เป็นขั้นที่ครูจะตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนที่จะเรียนเรื่องต่อไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ได้เป็นอย่างดี วิธีการทบทวนอาจทำได้โดยการซักถาม บอกเล่าหรือทดสอบก่อนสอน

4. เสนอบทเรียนใหม่ เมื่อเห็นว่าผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ได้แล้วก็ให้รับเสนอบทเรียนใหม่ ในการเสนอบทเรียนใหม่ควรมีสื่อหรือวัสดุการเรียนเพื่อเป็นสิ่งเร้าให้บทเรียนใหม่น่าสนใจและน่าติดตาม

5. ให้แนวความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานที่ผู้เรียนจะฝึกปฏิบัติต่อไป ครูจะหาแนวทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยวิธีการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสมรรถภาพของมนุษย์ที่เป็นส่วนหนึ่งของจุดประสงค์ปลายทาง

6. ปฏิบัติ ในขั้นตอนนี้ครูจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมให้แสดงความคิดเห็น แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้

7. ทราบผลการปฏิบัติ การที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมใด ๆ ไปแล้วและสามารถทราบผลทันที ย่อมเป็นผลดีต่อตัวผู้เรียนเอง ถ้าหากพบข้อบกพร่องจะได้แก้ไขได้ทันที ในขั้นตอนนี้ครูอาจติชมด้วยตนเอง หรือให้กลุ่มหรือผู้เรียนเองเป็นผู้ประเมินผลก็ได้

8. ประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ ขั้นตอนนี้จะสามารถทราบได้ทันทีว่าผู้เรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการในแต่ละคาบหรือไม่ ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการสอนของครูก็ได้ หรือเกิดจากตัวผู้เรียนเอง วิธีการปฏิบัติก็คือ ครูอาจจะประเมินดูจาก การทดสอบย่อย หรือสังเกตพฤติกรรมอื่น ๆ ของผู้เรียน

9. เน้นให้เกิดความแม่นยำและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ คือ การที่ครูสรุปเน้น และย้ำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจสิ่งที่ตนเรียนในคาบนั้นอย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น วิธีที่กระทำได้อีกคือ การให้ทำการบ้าน ให้ทำรายงาน หรือศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากความรู้ที่ได้เรียนในชั้นเรียน

จากลำดับขั้นของเหตุการณ์การสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของมนุษย์ เมื่อนำมาจัดแผนการสอน สามารถจัดลำดับขั้นของการสอนได้ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ
- ขั้นที่ 2 ขั้นแจ้งจุดประสงค์
- ขั้นที่ 3 ขั้นทบทวนความรู้เดิม
- ขั้นที่ 4 ขั้นเสนอบทเรียนใหม่
- ขั้นที่ 5 ขั้นให้แนวการเรียนรู้
- ขั้นที่ 6 ขั้นปฏิบัติ
- ขั้นที่ 7 ขั้นแจ้งผลการปฏิบัติ
- ขั้นที่ 8 ขั้นประเมินผล
- ขั้นที่ 9 ขั้นส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขันธ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 10 ห้องเรียน นักเรียน 400 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขันธ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 80 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากมา 2 ห้องเรียน จากนักเรียนทั้งหมด 10 ห้องเรียน นำนักเรียนทั้ง 2 ห้องเรียน จำนวน 80 คนมาคละกัน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน เป็นกลุ่มควบคุม 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการสอนกลุ่มทดลองโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
2. แผนการสอนกลุ่มควบคุมโดยใช้การสอนตามคู่มือครู
3. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน

4. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียน
5. แบบสอบถามความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการสอน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายของเนื้อหาวิชาที่ใช้และจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
 - 1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ วิธีการสร้างแผนการสอนจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่จะสอน
 - 1.3 กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการสอน เป็นเนื้อหาที่อยู่ในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 จากวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ และอิงทฤษฎีวรรณฐานเป็นเกณฑ์ในการเลือกได้เนื้อหา 2 ชนิดคือ ชนิดอธิบาย และเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
 - 1.4 สร้างแผนการสอน
 - 1.4.1 กลุ่มทดลองสร้างแผนการสอนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2
 - 1.4.2 กลุ่มควบคุมสร้างแผนการสอนตามคู่มือครู ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
 - 1.5 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทย 3 ท่าน ตรวจสอบเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง และความเป็นปรัญญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
 - 1.6 นำแผนการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุณหัตถ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มละ 40 คน เพื่อหาข้อบกพร่องด้านการสื่อความหมายและเวลาที่เหมาะสมของขั้นตอนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอน จำนวนกลุ่มละ 4 คาบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปสอนจริง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านและแบบทดสอบวัดความสามารถด้าน
การเขียน

2.1 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย ท 305

2.2 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบภาษาไทยในหนังสือ การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย
ของจันทิมา พรหมโชติกุล (2529) และชวาล แพร์ตกุล (2531)

2.3 สร้างแบบทดสอบ

2.3.1 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจำนวน 60 ข้อ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ในด้านการแปลความ ตีความ ขยายความ และการจับใจความสำคัญ

2.3.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียน เป็นแบบทดสอบการเขียนเรียงความที่ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นจากภาพ โดยวัดความสามารถในการเสนอเรื่อง การลำดับความ การขยายความ การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย การรักษารูปแบบของการเขียน และการใช้อุปการณ์หรืออารมณ์

2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญสาขาการสนทนาภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำแบบทดสอบไปทดสอบ

2.5.1 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุณหัตถ์มภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพเป็นรายข้อ ซึ่งจะวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิค 27% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ หาค่า P และ r โดยใช้ตาราง จุง เตห์ ฟาน (Fan 1952 : 1-32) แล้วคัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ไว้เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน จำนวน 40 ข้อ จาก 60 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง .28-.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .22-.66

2.5.2 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุขันธ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในคำสั่ง

การกำหนดความยาวของเรื่องและเวลา แล้วนำมาตรวจให้คะแนนโดยใช้ผู้ตรวจ 2 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยอีก 1 คน ใช้เกณฑ์การตรวจสอบให้คะแนนการเขียน เรียงความ ซึ่งนำมาจากเกณฑ์ของ สันนท์ ศรีโกสุม (2526 : ภาคผนวก)

2.6 นำแบบทดสอบไปทดสอบและหาค่าความเชื่อมั่น

2.61 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกได้ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุณูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 100 คน อีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์
ริชาร์ดสัน (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536 : 168) ได้ค่าความเชื่อมั่น 80

2.6.2 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนไปทดสอบกับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุณูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน อีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของ
ผู้ตรวจ 2 คน โดยคำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2536 : 68 - 71) ได้ค่าความเชื่อมั่น 91

3. แบบสอบถามความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

3.1 ศึกษาเทคนิคการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษา
ของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 137 - 145) การวัดผลทางจิตวิทยาของ
บุญส่ง นิลแก้ว (2519 : 240) การร่างแบบสอบถาม ABC ในการวิจัยของ จุมพล สวัสดิยากร
(ม.ป.ป. : 21 - 81)

3.2 สร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบ 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 30 ข้อ

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้กรรมการผู้ควบคุมปริญญาโทพิจารณา
พิจารณาความถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อความเพื่อความเหมาะสม ดังตัวอย่างแบบสอบถาม
ต่อไปนี้

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	จากการเรียนวิชาภาษาไทยด้วยวิธีสอนที่ผ่านมา					
00	นักเรียนรู้สึกวิธีสอนของครู					
000	มีกิจกรรมที่น่าสนใจ					
000	ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน					
000	ทำให้รู้สึกเบื่อไม่อยากเรียนวิชาภาษาไทย					

3.4 นำแบบสอบถามความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยไปหาคุณภาพโดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุณูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร จำนวน 100 คน

3.5 ตรวจสอบแบบสอบถามที่นักเรียนทำแล้ว โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนในแต่ละข้อดังนี้ คือ

- มากที่สุด ให้ 5 คะแนน
- มาก ให้ 4 คะแนน
- ปานกลาง ให้ 3 คะแนน
- น้อย ให้ 2 คะแนน
- น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

3.6 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้วิธีการของการแจกแจงที่ (t - Distribution) แล้วเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จำนวน 20 ข้อ

3.7 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกได้ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุณูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน อีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 172) ได้ค่าความเชื่อมั่น .94

4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแบบสุ่ม และมีการสอบก่อนกับสอบหลัง (Randomized Control Group Pretest-Posttest Design) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 67) มีลักษณะดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE	T ₁	X	T ₂
RC	T ₁	~X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

E แทน กลุ่มทดลอง

C แทน กลุ่มควบคุม

T₁ แทน การสอบก่อนการทดลอง

T₂ แทน การสอบหลังการทดลอง

X แทน การจัดกระทำหรือการให้ตัวแปรทดลอง

~X แทน การสอนตามคู่มือครู

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

4.2 การดำเนินการทดลอง

1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มมา 2 ห้องเรียน จาก 10 ห้องเรียน จำนวน 400 คน นำนักเรียนทั้ง 2 ห้องเรียนจำนวน 80 คนมาคละกัน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน เป็นกลุ่มควบคุม 40 คน

2 จัดปฐมนิเทศ เพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการเรียน บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ของการเรียน และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

3 ทดสอบก่อนการเรียน (Pre-test) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน การเขียนภาษาไทย และแบบสอบถามความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

4 ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งสองกลุ่ม ใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาของการสอนเท่ากัน คือใช้เวลาสอนกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที แต่ละกลุ่มสอน 4 คาบ ต่อสัปดาห์ ใช้เวลาทดลองรวม 4 สัปดาห์ แตกต่างกันเพียงวิธีสอน กลุ่มทดลองใช้การสอนด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่มควบคุมใช้การสอนตามคู่มือครู

5 ทดสอบหลังการสอน (Post-test) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน การเขียนภาษาไทย และแบบสอบถามความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความแปรปรวนของคะแนน (Variance) ของแต่ละกลุ่ม

2. เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียนภาษาไทย และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Difference Score

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 :

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความแปรปรวน โดยใช้สูตร (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2536 : 62 - 63)

$$s^2 = \frac{N \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	s^2	แทน ความแปรปรวน
	f	แทน ความถี่ของคะแนน
	X	แทน คะแนนแต่ละตัว
	X^2	แทน คะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	N-1	แทน จำนวนตัวแปรอิสระ (Degrees of Freedom)

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน คำนวณจาก

สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR.-20) (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 :

163 - 164)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	p	แทน สัดส่วนของคนที่ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน สัดส่วนของคนที่ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ = $1 - p$
	S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

2.2 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน โดยใช้เทคนิค 27% และใช้ตารางสำเร็จของ จุง เทห์ ฟาน

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจข้อสอบการเขียนเรียงความโดยคำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 68 - 71)

$$I_{XY} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2] [N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	I_{XY}	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนน X ผู้ตรวจคนที่ 1
	$\sum Y$	แทน ผลรวมของคะแนน Y ผู้ตรวจคนที่ 2
	$\sum X^2$	แทน ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน ผลรวมของผลคูณของ X กับ Y ทุกคู่
	N	แทน จำนวนคน

2.4 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย
คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน อำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
 $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบเป็นรายข้อในกลุ่มสูง
 $\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบเป็นรายข้อในกลุ่มต่ำ
 S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนคำตอบเป็นรายข้อในกลุ่มสูง
 S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนคำตอบเป็นรายข้อในกลุ่มต่ำ
 n_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง
 n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำ

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย
โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) จากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา
สายยศ. 2536 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน ความสามารถในการเขียน และ ความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม t-test Independent ชนิด Difference Score (Scott. 1967 : 256 - 267)

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S_{(MD_1 - MD_2)}}$$

$$S_{(MD_1 - MD_2)} = \sqrt{\frac{S_D^2}{n_1} + \frac{S_D^2}{n_2}}$$

$$S_D^2 = \frac{\sum (D_1 - MD_1)^2 + \sum (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณา ใน t - Distribution
	MD_1	แทน คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อนและหลังการทดลอง ของทุกคนในกลุ่มทดลอง
	MD_2	แทน คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อนและหลังการทดลอง ของทุกคนในกลุ่มควบคุม
	$S(MD_1 - MD_2)$	แทน คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างของค่าเฉลี่ย ระหว่าง MD_1 และ MD_2
	S_D^2	แทน ค่าความแปรปรวนของผลต่างระหว่างการทดสอบหลังการเรียน และก่อนการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

- D₁ แทน ผลต่างระหว่างการทดสอบหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของ
กลุ่มทดลอง
- D₂ แทน ผลต่างระหว่างการทดสอบหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของ
กลุ่มควบคุม
- n₁ แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
- n₂ แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลองและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง
- $\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง
- S_1 แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนก่อนการทดลอง
- S_2 แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนหลังการทดลอง
- MD แทน คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง
- S_D^2 แทน ค่าความแปรปรวนของผลต่างระหว่างการทดสอบหลังการทดลองกับก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- $S(MD_1-MD_2)$ แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างการทดสอบหลังการทดลองกับก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- t แทน ค่าสถิติของการแจกแจงที (t-distribution)
- P แทน ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
- ** แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับกลุ่มที่ใช้การสอนตามคู่มือครู

2. เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับกลุ่มที่ใช้การสอนตามคู่มือครู

3. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับกลุ่มที่ใช้การสอนตามคู่มือครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลตามลำดับดังต่อไปนี้คือ

1. เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน ผลคือ ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู ดังปรากฏในตาราง 2 *

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	MD	$S_{MD_1-MD_2}$	t
กลุ่มทดลอง	40	28.28	2.94	31.98	3.10	3.70	0.24	4.88**
กลุ่มควบคุม	40	26.65	2.89	29.18	2.82	2.53		

** $P < .01$

จากตาราง 2 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้การสอนแบบ
มุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า ความสามารถด้าน
การเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู
แตกต่างกัน ผลคือความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่ง
ประสบการณ์ภาษามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู ดังปรากฏ
ในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับ
กลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	MD	$S_{MD_1-MD_2}$	t
กลุ่มทดลอง	40	78.15	3.64	82.20	3.60	4.05	0.37	2.84**
กลุ่มควบคุม	40	77.28	3.60	80.25	4.25	3.00		

** P < .01

จากตาราง 3 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
กับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู มีความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3 เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้
การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า ความ
สนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
กับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน ผลคือความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่
เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้
การสอนตามคู่มือครู ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับ
กลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}_1$	S ₁	$\bar{X}_2$	S ₂	MD	S _{MD1-MD2}	t
กลุ่มทดลอง	40	66.83	9.86	70.68	10.16	3.85	0.32	4.28**
กลุ่มควบคุม	40	63.70	11.78	66.18	11.46	2.48		

** P < 01

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 10 ห้องเรียน นักเรียน 400 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 80 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากมา 2 ห้องเรียน จากนักเรียนทั้งหมด 10 ห้องเรียน นำนักเรียนทั้ง 2 ห้องเรียนจำนวน 80 คน มาละกัน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 แผนการสอนกลุ่มทดลอง ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ซึ่งได้ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

2.2 แผนการสอนกลุ่มควบคุม ใช้การสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งได้ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

2.3 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยครอบคลุมพฤติกรรมการอ่าน 4 พฤติกรรม คือ การแปลความ การตีความ การขยายความ และการจับใจความสำคัญ แบบทดสอบดังกล่าวเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง .28-.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .22-.66 และมีค่าความเชื่อมั่น 80

2.4 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาไทย เป็นแบบทดสอบการเขียนเรียงความจากภาพ โดยวัดความสามารถของนักเรียนในด้านการเสนอเรื่อง การลำดับความ การขยายความ การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย รวมทั้งรูปแบบการเขียน แบบทดสอบดังกล่าวได้หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การตรวจของผู้เชี่ยวชาญ 2 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ โดยใช้ Pearson Product-moment coefficient Correlation ได้เท่ากับ .91

2.5 แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาการสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจจากหนังสือเทคนิคการวิจัยทางการศึกษา ของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ โดยสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามหลักการของลิเคิร์ท คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 4.04-8.75 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .94

3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ รวมเวลาสอนกลุ่มละ 16 คาบ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ปฐมนิเทศนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงวิธีการเรียนบทบาทของนักเรียน จุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีประเมินผลการเรียน

3.2 ทดสอบก่อนการทดลองกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาไทย และแบบสอบถามความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

3.3 ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยทำการสอนทั้งสองกลุ่ม ใช้เนื้อหาเดียวกันใช้เวลาสอนกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที 4 คาบต่อสัปดาห์ ใช้เวลาทดลองรวม 4 สัปดาห์ แตกต่างกันเพียงวิธีสอน คือ กลุ่มทดลองใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 กลุ่มควบคุมใช้การสอนตามคู่มือครู

3.4 ทดสอบหลังการทดลองกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยและแบบสอบถามความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลอง

3.5 ตรวจผลการสอบ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของคะแนนและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test Independent Groups ในรูป Difference Score (Scott and Werthimer. 1966 : 264)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู มีความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู มีความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู จากผลการศึกษาค้นคว้าสามารถอภิปรายผลตามลำดับของสมมุติฐานดังต่อไปนี้

1. ความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่ม พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

ชี้ให้เห็นว่าการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 ทำให้ความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู พิจารณาได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจาก

1.1 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ยึดหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีแบบสื่อสาร กิจกรรมในขั้นตอนที่ 1 นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นจากเอกสารที่ครูนำมาให้อ่าน ได้อภิปรายภายในกลุ่ม เรียนรู้การแก้ปัญหาข้อบกพร่องของตนเองโดยมีครูแนะนำช่วยเหลือ รู้จักใช้ความคิดพิจารณาสิ่งที่อ่าน ในขั้นตอนที่ 2 ครูจะใช้คำถามโยงเรื่องที่อ่านในขั้นที่ 1 ให้สัมพันธ์กับเรื่องในชีวิตจริงของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้ใช้ความคิดที่กว้างขึ้น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน จึงทำให้นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดวิดสัน (Davidson 1971 : 6273-A) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำถามของครูกับคำตอบของนักเรียน ในขณะที่มีกิจกรรมการอ่านแบบธรรมชาติ โดยไม่ทำให้ใช้ความคิดลึกซึ้งกับการอ่านแบบให้คิดในขณะที่อ่าน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 90 คน ที่มีระดับการเรียนอยู่ในขั้นสูง ปานกลาง ต่ำ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่อ่านโดยได้รับการฝึกให้คิดอยู่เสมออันมีแนวโน้มที่จะตอบคำถามไปในรูปเชิงวิจารณ์ และพอใจที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมา ส่วนนักเรียนที่อ่านแบบธรรมดาก็จะตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้ แต่มีแนวโน้มที่ขาดความคิดสร้างสรรค์และไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมา

1.2 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะนำเอาประสบการณ์เดิมทั้งจากเรื่องราวในชีวิตประจำวันของนักเรียนเองหรือจากเรื่องที่อ่านมาแล้วมาเชื่อมโยงกับสิ่งใหม่ที่จะอ่านและโยงไปสู่การเขียน ในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 นักเรียนได้ฝึกอ่านโดยใช้กระบวนการอภิปรายภายในกลุ่มแล้วสรุปเรื่องราวเป็นผังภูมิ (Mapping) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์เดิมมาใช้แก้ปัญหาทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทั้งทางการพูดและการเขียน รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จอห์นสัน (Johnson. 1986 : 13) ซึ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน กับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยศึกษาว่า ความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม ของผู้เรียนจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านและการเขียน

อย่างไร กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ไม่มีความรู้เดิมเกี่ยวข้องกับการเขียนมาก่อน จำนวน 15 คน และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่มีความรู้เดิม มีความสามารถในการเขียนมาก่อน จำนวน 20 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ความรู้เดิมในการเขียนนั้นจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น และมีความคงทนในการจำอีกด้วย ผลการวิจัยนี้แสดงว่าความสามารถในการเขียนที่อาศัยประสบการณ์เดิม จะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านให้ดีขึ้นด้วย

2 ความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่ม พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมชี้ให้เห็นว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 ทำให้ความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้การสอนตามคู่มือครู พิจารณาได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจาก

2.1 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 ในขั้นที่ 3 ของการสอนมีการฝึกทักษะการเขียน โดยให้ประสบการณ์เดิมจากเรื่องที่นักเรียนได้อ่านและเรื่องราวในชีวิตประจำวันของนักเรียน มีการสนทนา อภิปราย สรุป ความคิดเห็นจากขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 การโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการเขียน ส่วนลักษณะหรือชนิดของเนื้อความจากเรื่องที่อ่านจะเป็นตัวอย่างให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเขียน เนื้อเรื่องที่เขียนเป็นเรื่องใหม่ที่มีลักษณะภาษาชนิดเดียวกับเรื่องที่อ่านมาแล้วในการเขียนตามขั้นการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา นักเรียนได้รับการฝึกทักษะทางภาษาทุกทักษะอย่างบูรณาการ ในขั้นที่ 4 ของการสอนนักเรียนได้นำเอาผลงานเขียนของกลุ่มมารายงานมาร่วมอภิปราย สรุปความคิดเห็น ตลอดจนวิเคราะห์ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน รู้จักแก้ไขภาษาที่เขียนเพื่อการสื่อสาร ในขั้นที่ 5 ให้นักเรียนได้ฝึกเขียนเรื่องที่เป็นของตนเองโดยลำพัง ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านการเขียนเพิ่มมากขึ้น และเกิดความคิดหลากหลาย นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนเพราะได้ฝึกกระบวนการคิด ได้อภิปราย แสดงความคิดเห็น เป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาแบบบูรณาการ

2.2 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 ในชั้นที่ 4 นอกจากนักเรียนจะได้อภิปราย วิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาเกี่ยวกับเนื้อความที่เขียนขึ้นใหม่แล้ว นักเรียนยังได้ทำงานร่วมกันโดยการวาดภาพประกอบเนื้อเรื่องที่เขียนร่วมกันภายในกลุ่ม ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ตึงเครียด นักเรียนได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ เกิดความภูมิใจในผลงานกลุ่ม ทำให้เกิดความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักแบ่งหน้าที่กันทำงาน อันจะส่งผลให้การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

3. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่ม พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมชี้ให้เห็นว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 ทำให้ความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้การสอนตามคู่มือครู พิจารณาได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจาก

3.1 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 เป็นกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่างๆ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่อง และบูรณาการด้วยตนเอง เริ่มจากง่ายไปหายาก เช่น การช่วยกันสรุปเรื่องที่อ่าน การทำผังภูมิ การวางแผนการเขียน การเขียนเรื่องร่วมกัน ตลอดจนช่วยกันวาดภาพจากเนื้อเรื่องที่เขียนร่วมกัน ทำให้นักเรียนสนใจอยากรู้ อยากเห็น ในกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดเวลา นอกจากนี้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นโดยผ่านกระบวนการกลุ่ม มีการทำงานช่วยเหลือกันในกลุ่ม ทุกขั้นตอนส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจ รักการอ่าน การเขียน อันจะนำไปสู่การอ่าน การเขียนขั้นสูงต่อไป สอดคล้องกับคำกล่าวของ อาร์ พันธ์มณี (2534 : 128) ที่ว่า ถ้าครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของนักเรียนจะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดี และสามารถทำงานที่ตนได้รับมอบหมายได้สำเร็จ นักเรียนจะมีกำลังใจและอยากเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ซึ่งใช้วรรณลักษณะของภาษาเป็นตัวชี้้นำในการอ่าน ทำให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอด ส่งผลดีต่อนักเรียนทั้งการอ่าน การเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ฉะนั้นครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจึงควรพิจารณานำเอาเทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาไปใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทดลองการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 กับนักเรียนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในรายวิชาเลือก เช่น การพูด และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การเขียน 1 การเขียน 2 เพื่อปลูกฝังและพัฒนาการอ่าน การเขียน ให้กับนักเรียนต่อไป

2.2 ควรมีการทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยให้ครบทั้ง 4 ทักษะ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาได้อย่างบูรณาการยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาค้นคว้าตัวแปรอื่น ๆ ที่สามารถเกิดขึ้นได้จากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเอง เจตคติที่ดีต่อการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณา อาจคุ้มวงศ์. "ความสนใจ ปัญหาและอุปสรรคในการอ่านของนักเรียนโรงเรียน
คุรุราษฎร์รังสฤษดิ์," การวิจัย. 20(3) : กรกฎาคม-กันยายน 2533
- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ขจรศรี ชาดิกานนท์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ
ต่อการสอนนิทานภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้
ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ขวัญตา จริยสถิตกุล. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์
ในการเรียนนิทานภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบมุ่ง
ประสบการณ์ภาษา และวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. การเขียนข้อสอบนิทานภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- จุมพล สวัสดิ์ยากร. การวางแผนสอบถาม ABC ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สุวรรณภูมิ, ม.ป.ป.
- ฉลวย สุรสิทธิ์. ศิลปะการเขียนเรียงความ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.
- ชวาล แพร์ตกุล. คู่มือในการสอบแบบทดสอบมาตรฐานชุดภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 7.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513
- _____. เทคนิคการเขียนคำถามเลือกตอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2531.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. "กิจกรรมการเขียนเรียงความ," สารพัฒนาหลักสูตร. 33(96) :
21-24; 2533.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรณผล. "อ่านเพื่อเรียนต้องเรียนการอ่าน," คู่มือแนะวิธีการเรียน
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526
- _____. "เหตุใดนักเรียนจึงชอบหนังสือบางเล่มเป็นพิเศษ," การอ่าน. 5(1) : 26-33; ตุลาคม
2534.

- ชนะรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วในการอ่านความเข้าใจและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา
- นงนุช วัฒนเชจร. ผลการทดลองใช้แบบฝึกสมรรถภาพการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกับการอ่านตามปกติที่มีต่อความสามารถในการอ่านและสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- นพดล จันทรเพ็ญ. การใช้ภาษาไทย กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ต้นอ้อ, 2531
- นัสดา ขจรนที. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบผลการเรียนในโรงเรียน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- บุญส่ง นิลแก้ว. การวัดผลทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา, 2519.
- ประกาศรี สีหอำไพ. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- ประสาธ อิศรปริดา. จิตวิทยาการศึกษา. สำนักพิมพ์กราฟิคอาร์ต, 2521.
- ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการใช้เกมและเพลงประกอบการสอน.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- เปลื้อง ณ นคร. เรียงความชั้นสูง กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2512.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- พนิดา พ่วงชูศักดิ์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนด้วยบทเรียนโมดูลกับเรียนจากการสอนตามแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

- พยุง ญาณโกมุท. วิธีสอนภาษาไทย. พระนครศรีอยุธยา : วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา, 2518.
- เพ็ญ เลียงจันทร์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความแบบปกติกับแบบ
สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.
- ยุวดี บุญญาวานิชย์. เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
จากการสอนโดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- รัชนิดา รัชนีลัดดาจิต. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการอ่าน
เร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคพาโนรามา
กับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท
ศึกษาพร, 2536.
- วรภา ไพธัสัทธา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและเจตคติต่อ
การสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ และสอนตามแผน
การสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- วณิช บรรจง และคนอื่น ๆ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2516.
- วลี สุมิพันธ์. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานผลการประเมินการใช้หลักสูตรปีการศึกษา
2533 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- _____. ชุดการเรียนรู้การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : วชิร
การพิมพ์, 2526.

- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2535.
- สุดดีพันธ์ หวังสุริยะ. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยบทเรียนที่มีบทสรุปก่อน สรุปหลัง และไม่มีบทสรุป. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.
- สมศักดิ์ สันทรเวชญ์ และคนอื่น ๆ. ภาษาไทย 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. "การวัดทัศนคติและความสนใจ," วารสารวัดผลการศึกษา. 2 : 7-13; กันยายน-ธันวาคม 2524.
- สุจิต เพียรชอบ. การพัฒนาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2536.
- สุนันท์ ศลโกสม. รูปแบบการสอนและปัญหาของการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รายงานการวิจัยประกอบการศึกษา รายวิชาหลักสูตร 773. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- โครงการนำร่องการพัฒนาการอ่านของประเทศไทย : การสอนภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางภาษาในจังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการอ่าน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- "หลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา," เอกสารคำสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- เอกสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับกระบวนการคิด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

- โสภา ธรรมวงษ์ การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้หลักการเรียนรู้เพื่อรอบรู้กับการสอนตามปกติ. ปริญญาโท กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา
- อารี พันธุ์มณี. จิตวิทยาการเรียนการสอน กรุงเทพฯ : ดันอ้อ, 2534.
- อุทัย ภิรมย์รัตน์. "การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย," การอ่าน. 5(2) . 1-13; กันยายน 2533.
- อุทุมพร จามรมาน การเขียนเรียงความ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528.
- Arrowsmith, G. "Reading VS Thinking," Bulletin of the English Language Center. 1972.
- Davidson, Jane L. "The Relationship between Teachers' Question and Pupils' Responses During a Directed Reading Activity and Directed Reading Thinking Activity," Dissertation Abstracts International. 31(11) : 6273-6274-A; 1971.
- Dreussi, Rose Mary Edwards. "A Study of the Effect of Expressive Writing on Student Attitudes and Exposition," Dissertation Abstract International. 37(5) : A; November, 1976.
- Harris, David P. Testing English as a Second Language. New York : McGraw Hill, 1969.
- Heys, Frank. "The - Teme - a Week Assumption : A Report of and Experiment," English Journal. 51(5) : 320-322; 1962
- Hulett, Joycelin Brown. "Third Grade Writings : Their Relationship with Reading," Dissertation Abstracts International. 47(3) :847-A; September, 1986.
- Johnson, Patricia "Acquisition of Schema for Comprehension Communication : A Study of Reading - Writing Relationship in ESL," RELC Journal. 17(1) : 1-3; July, 1986.

- Lado, Robert. Language Testing London McGraw Hill Book Company, 1964.
- Patty, Walter T, Dorothy C. Petty and Majorie F. Beehing. Experience in Language : Tools and Techniques for Language Art Methods. 4th ed. New York Allyn and Bacon Inc , 1985.
- Powell, Marvin. The Rpsychology of Adolescence New York The Bobbs-Merrill, 1963.
- Scott, William A and Michael Wertheimer. Introduction to Psychological Research New York : John Wiley & Son, Inc , 1966
- Sirota, Beverly S. "The Effect of a Planned Litterature Program of Daily Oral Reading by the Teacher on the Voluntary Reading of a Fifthe Crade Children," Dissertation Abstracts International. 5 : 2520-A; Fuly, 1971
- Valette, Rebecca M. Modern Language Testing. 2nd ed New York Harcourt, Brace & World Inc , 1977.
- Walker, Richard F., B.J. Bartlett and S. Rattanavich. Teacher's Notes on a Program of Concentrated Language Teaching. October, 1984.
- Walker, Richard F. The English Used by Entering Children at Trager Park School. Canberra : Australian Curriculum Development Center Occasional Paper 11, 1983.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนกลุ่มควบคุม
เอกสารประกอบการสอน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 1

วิชาภาษาไทย (ท 305)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง การเขียนอธิบาย

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเขียนอธิบายได้อย่างถูกต้องชัดเจน มีศิลปะในการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ได้นั้น ผู้เขียนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆนอกสาเหตุ และผลว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร ทำให้ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ให้ นักเรียนสามารถเขียนอธิบายได้

จุดประสงค์ย่อย

เพื่อให้ นักเรียนสามารถ

1. บอกสาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้
2. บอกผลของการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้
3. เขียนอธิบายจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

- แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
- ครูแจกใบความรู้เรื่อง การอธิบาย พร้อมทั้งชี้แจงการเรียนรู้ที่ต้องใช้วิธีการ
ลักษณะภาษาในการเรียนการสอน
- นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1

นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำผังภูมิ สรุปความ

กิจกรรม

1. ครูแจกบทอ่านเรื่อง "ฝนกรด" ให้นักเรียนอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ แล้วอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
2. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่ละย่อหน้าแล้วสรุปเป็นผังภูมิ

ขั้นที่ 2

ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน

กิจกรรม

1. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง "ฝนกรด" โดยใช้คำถามดังนี้
 - ฝนกรดเกิดขึ้นได้อย่างไร
 - ฝนกรดมีโทษอย่างไร
 - ฝนกรดน่ากลัวหรือไม่
 - นักเรียนคิดว่าจะช่วยกันป้องกันฝนกรดได้อย่างไร

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่ม

กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนวางแผนการเขียน ให้แต่ละกลุ่มคิดเรื่องใหม่กลุ่มละ 1 เรื่องเขียนให้มีอรรถลักษณะภาษาการอธิบาย
2. นักเรียนวางแผนเรื่องร่วมกันภายในกลุ่ม แล้วช่วยกันเขียนเรื่องใหม่
3. ครูใช้คำถามนำผู้เรียนเพื่อช่วยเสริมต่อการเขียนของผู้เรียน

ขั้นที่ 4

อภิปรายวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษา เกี่ยวกับเรื่องในเนื้อความที่นักเรียนเขียนขึ้นในขั้นที่ 3

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่เขียนขึ้นใหม่อภิปราย ปรับปรุงแก้ไข การใช้คำในประโยคให้ถูกต้องตรงตามอรรถลักษณะภาษา
2. ครูเสนอแนะการใช้ถ้อยคำ ภาษา การเว้นวรรคตอนในการเขียน

3. ให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพประกอบเนื้อเรื่องลงในกระดาษแผ่นใหญ่
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5

ทบทวนเนื้อเรื่อง

กิจกรรม

ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่มีวรรณลักษณะภาษาการอธิบายคนละ 1 เรื่อง

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้ การอธิบาย (เอกสารหมายเลข 1)
2. บทอ่านเรื่อง ผนกรด (เอกสารหมายเลข 2)
3. กระดาษแผ่นใหญ่ ขนาด 30 x 20 นิ้ว สีเมจิก

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 2

วิชาภาษาไทย (ท 305)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง เมตตากฤณา

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวรรณกรรมอย่างมีวิจารณ์ญาณ จะสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผลเห็นคุณค่าของวรรณกรรม ติดตามอ่านสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า และใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ วิวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์ย่อย

เพื่อให้ นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของถ้อยคำสำนวนในเรื่องที่อ่านได้
2. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องที่อ่านได้
3. แสดงความคิดเห็นเรื่องที่อ่านได้
4. อ่านและนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

- แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
- ครูทบทวนวรรณลักษณะภาษาการอธิบาย
- นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1

นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านทำผังภูมิ สรุปความ

กิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง "เมตตากรุณา" ในหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม อภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
2. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่ละเอียดหน้า แล้วสรุปเป็นผังภูมิ

ขั้นที่ 2

ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน

กิจกรรม

1. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง "เมตตากรุณา" โดยใช้คำถาม ดังนี้
 - เมตตากรุณาเกิดขึ้นได้อย่างไร
 - ทำไมโลกนี้จึงมีเมตตากรุณา
 - ถ้าโลกนี้ปราศจากความเมตตากรุณาสังคมจะเป็นอย่างไร
 - นักเรียนเคยให้ความเมตตากรุณาต่อใครบ้าง

ขั้นที่ 3

เขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่ม

กิจกรรม

1. ให้ทุกกลุ่มวางแผนการเขียน คิดเรื่องใหม่ กลุ่มละเรื่อง โดยให้มีอรรถลักษณะภาษา การอธิบาย
2. นักเรียนวางแผนเรื่องร่วมกันภายในกลุ่มแล้วช่วยกันเขียนเรื่องใหม่ ครูใช้คำถามนำ ผู้เรียนเพื่อช่วยเสริมต่อการเขียนของผู้เรียน

ขั้นที่ 4

อภิปรายวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษา เกี่ยวกับเรื่องในเนื้อความที่นักเรียนเขียนขึ้นในขั้นที่ 3

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่เขียนขึ้นใหม่ อภิปราย ปรับปรุงแก้ไขการใช้คำในประโยคให้ถูกต้องตรงตามอรรถลักษณะภาษา

2. ครูเสนอแนะการใช้ถ้อยคำ ภาษา การเว้นวรรคตอนในการเขียน
3. ให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพประกอบเนื้อเรื่องลงในกระดานแผ่นใหญ่
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5

เสริมทักษะทางภาษา

กิจกรรม

ให้นักเรียนเขียนเรื่องใหม่ โดยใช้ประสบการณ์ของนักเรียน เรื่อง "คุณค่าของความมีเมตตากรุณา" ส่งเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. หนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 3 เรื่อง เมตตากรุณา (เอกสารหมายเลข 3)
2. ใบความรู้ การอธิบาย (เอกสารหมายเลข 1)
3. กระดานแผ่นใหญ่ ขนาด 30 x 20 นิ้ว สีเมจิก

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 3

วิชาภาษาไทย (ท 305)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการเป็นการแสดงออกในเชิงความสามารถในการใช้ภาษา ผู้เขียนจึงต้องรู้จักวิธีการที่จะเขียนระบุประเด็นสำคัญของเรื่อง การกำหนดโครงเรื่องที่จะเขียนจะช่วยให้การเขียนเรื่องน่าสนใจเป็นการแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ ทำให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิดและจินตนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ให้ นักเรียนสามารถเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการได้

จุดประสงค์ย่อย

เพื่อให้ นักเรียนสามารถ

1. ระบุประเด็นสำคัญของเรื่องหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้
2. กำหนดโครงเรื่องที่จะเขียนได้
3. เขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

- แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
- ครูแจกใบความรู้ การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ ให้นักเรียนอ่าน ครูอธิบายเพิ่มเติม
- นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1

นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำผังภูมิ สรุปความ

กิจกรรม

1. ครูแจกบทอ่านเรื่อง "หมู่บ้านไม่เป็นไร" ให้นักเรียนอ่าน

2. นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
3. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่ละเอียดหน้า สรุปออกมาเป็นผังภูมิ

ขั้นที่ 2

ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน
กิจกรรม

1. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับนิทานเรื่อง "หมู่บ้านไม่เป็นไร" โดยใช้คำถามดังนี้
 - เกิดอะไรขึ้นกับคนในหมู่บ้านไม่เป็นไร
 - ถ้านักเรียนอยู่ในหมู่บ้านนี้ นักเรียนจะอย่างไร
 - ในชีวิตจริงของนักเรียนเคยพบเห็นเหตุการณ์อย่างนี้หรือไม่

ขั้นที่ 3

เขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่ม

กิจกรรม

1. ให้ทุกกลุ่มวางแผนการเขียน คิดเรื่องใหม่กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยเขียนให้มีอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
2. นักเรียนวางแผนเรื่องร่วมกันภายในกลุ่ม แล้วช่วยกันเขียนเรื่องใหม่ ครูใช้คำถามนำผู้เรียนเพื่อช่วยเสริมต่อการเขียนของผู้เรียน

ขั้นที่ 4

อภิปราย วิเคราะห์อรรถลักษณะภาษา เกี่ยวกับเรื่องในเนื้อความที่นักเรียนเขียนขึ้น
ในขั้นที่ 3

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่เขียนขึ้นใหม่อภิปราย ปรับปรุง แก้ไขการใช้คำในประโยคให้ถูกต้องตรงตามอรรถลักษณะภาษา
2. ครูเสนอแนะการใช้ถ้อยคำ ภาษา การเว้นวรรคตอนในการเขียน
3. ให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพประกอบเนื้อเรื่องลงในกระดาษแผ่นใหญ่
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5

ทบทวนเนื้อเรื่อง

กิจกรรม

ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่มีอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ คนละ 1 เรื่อง

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้ การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ (เอกสารหมายเลข 4)
2. บทอ่านเรื่อง "หมู่บ้านไม่เป็นไร" (เอกสารหมายเลข 5)
3. กระดาษแผ่นใหญ่ ขนาด 30 x 20 นิ้ว สีเมจิก

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 4

วิชาภาษาไทย (ท 305)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ชวนชวนแผน ตอนพลายงามพพบ่อ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวรรณกรรมอย่างมีวิจารณญาณ จะสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ได้อ่านได้อย่างมีเหตุผลเห็นคุณค่าของวรรณกรรม ติดตามอ่านสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า และใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ได้

จุดประสงค์ย่อย

เพื่อให้ให้นักเรียน

1. บอกความหมายของถ้อยคำสำนวนในเรื่องที่ได้
2. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องที่ได้
3. แสดงความคิดเห็นเรื่องที่ได้
4. อ่านและนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

- แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
- ครูทบทวนอรรถลักษณะภาษา เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
- นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1

นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ทำผังภูมิ สรุปความ

กิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง "ขุนช้างขุนแผน ตอนพलयางมพบพ่อ" ในหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 3 โดยแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็น 5 ตอน ให้นักเรียนอ่าน กลุ่มละ 1 ตอน อภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านในส่วนที่รับผิดชอบ
2. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง แล้วสรุปเป็นผังภูมิ

ขั้นที่ 2

ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียน และ อภิปรายร่วมกัน

กิจกรรม

1. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง "ขุนช้างขุนแผน ตอนพलयางมพบพ่อ" โดยใช้คำถามดังนี้
 - ถ้านักเรียนเป็นพलयางนักเรียนจะอย่างไร
 - เกิดอะไรขึ้นกับพ่อของพलयาง
 - นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับอะไรบ้างในเรื่องนี้

ขั้นที่ 3

เขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่ม

กิจกรรม

1. ให้ทุกกลุ่มวางแผนการเขียน คิดเรื่องใหม่กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยเขียนให้มีอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
2. นักเรียนวางโครงเรื่องร่วมกันภายในกลุ่ม แล้วช่วยกันเขียนเรื่องใหม่ ครูใช้คำถามนำผู้เรียนเพื่อช่วยเสริมต่อการเขียนของผู้เรียน

ขั้นที่ 4

อภิปราย วิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาเกี่ยวกับเรื่องในเนื้อความที่นักเรียนเขียนขึ้นในขั้นที่ 3

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่เขียนขึ้นใหม่ อภิปราย ปรับปรุงแก้ไข การใช้คำในประโยคให้ถูกต้องตรงตามอรรถลักษณะภาษา
2. ครูเสนอแนะการใช้ถ้อยคำ ภาษา การเว้นวรรคตอนในการเขียน
3. ให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพประกอบเนื้อเรื่องลงในกระดานแผ่นใหญ่
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5

เสริมทักษะทางภาษา

กิจกรรม

ให้นักเรียนเขียนเรื่องใหม่ที่มีอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ คนละ 1 เรื่อง

สื่อการเรียนการสอน

1. เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ (เอกสารหมายเลข 6)
2. ใบความรู้เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ (เอกสารหมายเลข 4)
3. กระดานแผ่นใหญ่ ขนาด 30 x 20 นิ้ว สีเมจิก

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 1

วิชาภาษาไทย (ท 305)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง การเขียนอธิบาย

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเขียนอธิบายได้อย่างถูกต้องชัดเจน มีศิลปะในการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ได้นั้น ผู้เขียนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ บอกสาเหตุ และผลว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรทำให้ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ให้ นักเรียนสามารถเขียนอธิบายได้

จุดประสงค์ย่อย

เพื่อให้ นักเรียนสามารถ

1. บอกสาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้
2. บอกผลของการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้
3. เขียนอธิบายจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1

สร้างความสนใจ

ให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม แล้วให้นักเรียนพูดอธิบายประกอบภาพโดยการสุ่มให้ตอบ

ขั้นที่ 2

แจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 3

ทบทวนความรู้เดิม

ครูถามนักเรียนว่าเคยพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งใดมาก่อน

ชั้นที่ 4-5

เสนอบทเรียนใหม่ ให้แนวการเรียนรู้

ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง "ฝนกรด" เพื่อจับใจความสำคัญ

ชั้นที่ 6

ปฏิบัติ

แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน

ครูแจกพจนานุกรมกลุ่มละ 2 เล่ม

1 ให้นักเรียนอ่านเรื่อง "ฝนกรด" แล้วปฏิบัติดังนี้

1.1 บอกความหมายของคำศัพท์

1.2 บอกสาเหตุของการเกิดฝนกรด

1.3 บอกโทษของฝน

ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปหน้าชั้นเรียน

2. ครูแจกใบความรู้ การเขียนอธิบายให้นักเรียนอ่าน ครูอธิบายเพิ่มเติม

2.1 ให้แต่ละกลุ่มเขียนเรื่องโดยใช้กลวิธีการเขียนอธิบายกลุ่มละ 1 เรื่อง

2.2 ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาให้ถูกต้อง

2.3 ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น พร้อมทั้งส่งผลงาน

ชั้นที่ 7

แจ้งผลการปฏิบัติ

1. ครูชมเชยความรับผิดชอบการร่วมกิจกรรม

2. ครูเสนอแนะนักเรียนที่ต้องแก้ไขข้อบกพร่อง

ชั้นที่ 8-9

ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน

ให้นักเรียนเขียนเรื่องขึ้นใหม่ ที่มีลักษณะการเขียนอธิบายคนละ

1 เรื่อง

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (เอกสารหมายเลข 7 มี 3 ภาพ)
2. บทอ่านเรื่อง "ฝนกรด" (เอกสารหมายเลข 2)
3. ใบความรู้ การอธิบาย (เอกสารหมายเลข 1)
4. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 2

วิชาภาษาไทย (ท 305)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง เมตตากรรณา

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวรรณกรรมอย่างมีวิจารณญาณจะสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล เห็นคุณค่าของวรรณกรรมติดตามอ่านสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า และใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ วิวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์ย่อย

เพื่อให้ นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของถ้อยคำสำนวนในเรื่องที่อ่านได้
2. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องที่อ่านได้
3. แสดงความคิดเห็นเรื่องที่อ่านได้
4. อ่านและนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1

สร้างความสนใจ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างของบุคคลที่มีเมตตากรรณา

ขั้นที่ 2

แจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 3

ทบทวนความรู้เดิม

ครูถามนักเรียนว่าเคยแสดงความเมตตากรุณาต่อใครบ้าง ให้นักเรียนเล่าให้เพื่อนฟัง

ขั้นที่ 4

เสนอบทเรียนใหม่

1. ให้นักเรียนอ่านบทนำเรื่อง เมตตากรุณา
2. ครูถามเกี่ยวกับที่มาของเรื่อง ประวัติผู้แต่ง ลักษณะคำประพันธ์ จุดมุ่งหมายในการแต่ง

ขั้นที่ 5

ให้แนวการเรียนรู้

ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่าเรื่อง เมตตากรุณา เป็นงานเขียนที่ให้ความรู้สึกละเอียดอ่อน ต้องอ่านไปด้วยการใช้การสังเกตไปด้วย

ขั้นที่ 6

ปฏิบัติ

แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน

1. ให้ทุกกลุ่มอ่านเรื่อง เมตตากรุณา แล้วปฏิบัติดังนี้
 - 1.1 บอกข้อความที่ประทับใจ
 - 1.2 บอกประโยชน์ที่ได้จากเนื้อเรื่อง

ส่งงานเป็นกลุ่ม
2. ให้นักเรียนอ่านใบความรู้การอธิบาย ครูอธิบายเพิ่มเติม
3. ให้ทุกกลุ่มฝึกเขียนอธิบายกลุ่มละ 1 เรื่อง เช่น ความเจริญ ความกระตือรือร้น ความขยันหมั่นเพียร ความประทับใจ ความรู้ ความสุข
4. ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันแก้ไขสำนวนภาษา และการลำดับเนื้อความให้ถูกต้อง
5. ตัวแทนกลุ่มรายงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 7

แจ้งผลการปฏิบัติ

1. ครูชมเชยความรับผิดชอบการร่วมกิจกรรม
2. ครูเสนอแนะนักเรียนที่ต้องแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 8

การประเมินผล

ประเมินจากการทำแบบฝึกหัด

ขั้นที่ 9

ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน

ให้นักเรียนเขียนเรียงความโดยใช้ประสบการณ์ของนักเรียน เรื่อง
คุณค่าของความเมตตากรุณา ส่งเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 3 เรื่อง เมตตากรุณา (เอกสารหมายเลข 3)
2. ใบความรู้ การอธิบาย (เอกสารหมายเลข 1)

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 3

วิชาภาษาไทย (ท 305)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการเป็นการแสดงออกในเชิงความสามารถในการใช้ภาษา ผู้เขียนจึงต้องรู้จักวิธีการที่จะเขียนระบุประเด็นสำคัญของเรื่อง การกำหนดโครงเรื่องที่เขียน จะช่วยให้การเขียนเรื่องน่าสนใจ เป็นการแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ ทำให้สามารถใช้ภาษาเป็น เครื่องมือในการถ่ายทอดความคิด และจินตนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ให้ นักเรียนสามารถเขียนเรื่องเล่า เชิงจินตนาการได้

จุดประสงค์ย่อย

เพื่อให้ นักเรียนสามารถ

1. ระบุประเด็นสำคัญของเรื่องหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้
2. กำหนดโครงเรื่องที่เขียนได้
3. เขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1

สร้างความสนใจ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับจินตนาการ ในอนาคตนักเรียน
อยากเป็นอะไร และสิ่งที่นักเรียนคิดจะเป็นไปได้หรือไม่

ขั้นที่ 2

แจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

- ขั้นที่ 3** ทบทวนความรู้เดิม
ครูถามนักเรียนว่า เคยสร้างจินตนาการเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง
- ขั้นที่ 4** เสนอบทเรียนใหม่
ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง "หมู่บ้านไม่เป็นไร"
- ขั้นที่ 5** ให้แนวการเรียนรู้
ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่า เรื่อง หมู่บ้านไม่เป็นไร จะต้องอ่านแล้ว
จับประเด็นสำคัญ
- ขั้นที่ 6** ปฏิบัติ
แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
1. ให้ทุกกลุ่มอ่านเรื่อง "หมู่บ้านไม่เป็นไร" แล้วปฏิบัติตามนี้
 - 1.1 บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
 - 1.2 สรุปใจความสำคัญของเรื่อง
 ส่งเป็นงานกลุ่ม
 2. ให้นักเรียนอ่านใบความรู้ การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
 3. ให้ทุกกลุ่มฝึกเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ กลุ่มละ 1 เรื่อง
 4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน
- ขั้นที่ 7** แจ้งผลการปฏิบัติ
1. ครูชมเชยความรับผิดชอบการร่วมกิจกรรม
 2. ครูเสนอแนะนักเรียนที่ต้องแก้ไขข้อบกพร่อง
- ขั้นที่ 8** การประเมินผล
ประเมินจากผลงานนักเรียน

ขั้นที่ 9

ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน

ให้นักเรียนเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ คนละ 1 เรื่อง

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. บทอ่านเรื่อง "หมู่บ้านไม่เป็นไร" (เอกสารหมายเลข 5)
2. ใบความรู้ "การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ" (เอกสารหมายเลข 4)

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 4

วิชาภาษาไทย (ท 305)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ชวนช้างชวนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวรรณกรรมอย่างมีวิจารณญาณ จะสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่เราอ่านได้อย่างมีเหตุผล เห็นคุณค่าของวรรณกรรมติดตามอ่านสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอทำให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า และใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่เราอ่านได้

จุดประสงค์ย่อย

เพื่อให้ นักเรียน

1. บอกความหมายของถ้อยคำสำนวนในเรื่องที่เราอ่านได้
2. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องที่เราอ่านได้
3. แสดงความคิดเห็นเรื่องที่เราอ่านได้
4. อ่านและนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1

สร้างความสนใจ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับวรรณคดีมรดกของไทยที่นักเรียนรู้จักหรือเคยได้อ่านได้ฟังมา

ขั้นที่ 2

แจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 3

ทบทวนความรู้เดิม

ครูให้นักเรียนเล่าเรื่อง ขุนช้างขุนแผนตอนพลายแก้วแต่งงานกับนางพิม เป็นการทบทวน

ขั้นที่ 4

เสนอบทเรียนใหม่

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทนำเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ
2. ครูซักถามเกี่ยวกับที่มาของเรื่อง ประวัติผู้แต่ง ลักษณะคำประพันธ์ และจุดมุ่งหมายในการแต่ง

ขั้นที่ 5

ให้แนวการเรียนรู้

ขับเสภาให้นักเรียนฟังเป็นตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนฝึกขับเสภา

ขั้นที่ 6

ปฏิบัติ

- 1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ให้ทุกกลุ่มฝึกขับเสภา แล้วส่งตัวแทนออกมาขับเสภา กลุ่มละ 2 บท
- 2 ครูแบ่งเนื้อเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อออกเป็น 5 ตอน ให้รับผิดชอบกลุ่มละ 1 ตอน อ่านแล้วสรุปใจความสำคัญ
- 3 ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปหน้าชั้นเรียน เรียงตามลำดับ จากตอนที่ 1 ถึงตอนที่ 5
- 4 ให้ทุกกลุ่มเตรียมคำถามไว้กลุ่มละ 4 คำถาม เพื่อถามอีก 4 กลุ่ม
- 5 ครูให้กลุ่มใดถามกลุ่มอื่นก่อนก็ได้เพราะฉะนั้นทุกกลุ่มจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม

ขั้นที่ 7

แจ้งผลการปฏิบัติ

1. ครูชมเชยความรับผิดชอบ การร่วมกิจกรรม
2. ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง สำหรับนักเรียนที่ต้องแก้ไข

ขั้นที่ 8

การประเมินผล

ประเมินจากผลงานนักเรียน

ขั้นที่ 9

ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน

- 1 ครูแจกใบความรู้เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ ให้นักเรียนอ่าน ครูอธิบายเพิ่มเติม
- 2 ให้นักเรียนเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ คนละ 1 เรื่อง

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ (เอกสารหมายเลข 6)
- 2 ใบความรู้เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ (เอกสารหมายเลข 4)

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. ตรวจผลงาน

เอกสารประกอบการสอน

เอกสารหมายเลข 1
ประกอบการสอนแผนการสอนที่ 1 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ใบความรู้

เรื่อง การอธิบาย

ความหมายของการอธิบาย

การอธิบายหมายถึงการทำให้บุคคลอื่นเข้าใจในความจริง ความสัมพันธ์หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติหรือเป็นปรากฏการณ์ทางสังคม คำปรากฏการณ์ทางสังคมหมายถึงสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือทำให้ปรากฏขึ้น รวมทั้งกิจกรรมที่มนุษย์เกี่ยวข้องอยู่ ส่วนปรากฏการณ์ทางธรรมชาตินั้น หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยมนุษย์ไม่ได้ทำให้เกิดขึ้นการปราบแมลงที่มาทำลายพืชผลถือเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมได้ แต่การระบาดของแมลงถือเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ และทางสังคมอาจผสมรวมอยู่ด้วยกันได้ในหลายกรณี

กลวิธีในการอธิบาย

กลวิธีในการอธิบายที่ใช้กันอยู่เสมอ ๆ มีดังต่อไปนี้

1. การอธิบายตามลำดับขั้น
2. การใช้ตัวอย่าง
3. การเปรียบเทียบความเหมือนกันและความแตกต่าง
4. การชี้สาเหตุและผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กัน
5. การนิยาม
6. การกล่าวซ้ำด้วยถ้อยคำที่แปลออกไป

1. **การอธิบายตามลำดับขั้น** เช่น การผลิตสิ่งของ การออกกำลังกาย การเลี้ยงปลา การเจริญเติบโตของเชื้อรา การผูกเรือนของฟัน

2. **การใช้ตัวอย่าง** เช่น การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งผู้อธิบายใช้ตัวอย่างประกอบดังนี้ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับให้งามสมใจปรารถนานั้น ผู้ปลูกต้องศึกษาลักษณะธรรมชาตินั้น ๆ ตัวอย่างเช่น หากจะปลูกบอนสีต้องรู้ว่าบอนสีต้องการความชื้นสูง ไม่ชอบแสงแดดจัด เจริญงอกงามในที่ร่มรำไร และให้น้ำมากจนชุ่มพอบอนสีจึงจะงาม

3. **การเปรียบเทียบความเหมือนกันและความแตกต่างกัน** เหมาะสำหรับการอธิบายสิ่งที่แปลกใหม่ หรือสิ่งที่ผู้ฟังยังไม่คุ้นเคยมาก่อนทั้งนี้ ผู้อธิบายพยายามหาสิ่งที่ผู้ฟังผู้อ่านคุ้นเคย หรือรู้จักดีอยู่แล้ว และนำสิ่งนั้นมาใช้เทียบเคียงและชี้ให้เห็นว่าสิ่งใหม่ที่กำลังจะอธิบายให้เข้าใจ นั้นมีอะไรบางอย่างที่คล้ายคลึงมีอะไรบางอย่างที่แตกต่างไปจากสิ่งที่คุ้นเคย

4. **การชี้สาเหตุและผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กัน** ตัวอย่างเช่น จากการศึกษาของคณะแพทย์ และนักสาธารณสุขพบว่าคนไทยจำนวนมากเป็นโรคขาดสารอาหาร ซึ่งเป็นภาวะที่น่าเป็นห่วง ปัญหานี้เนื่องมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน คือ

4.1 การขาดแคลนอาหารสำหรับบริโภค

4.2 การขาดความรู้ทางโภชนาการ

4.3 การที่ร่างกายถูกเบียดเบียนด้วยโรคภัยไข้เจ็บ

5. **การนิยาม** โดยปกติแล้วในการนิยามเรานิยามให้สั้นและรัดกุม ซึ่งอาจมีผลให้ผู้ฟัง หรือผู้อ่านยังไม่เข้าใจชัดเจน จำเป็นต้องอธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น วิธีการให้นิยามนั้น ต้องบอกว่าสิ่งที่เรานิยามนั้นจัดอยู่ในประเภทใดและแตกต่างจากสิ่งอื่น ๆ ที่อยู่ในประเภทเดียวกันนั้นอย่างไร

6. **การกล่าวซ้ำด้วยถ้อยคำแปลกออกไป** เช่น ความคิดอย่างเดียวกันมีวิธีแสดงออกไป ด้วยประโยคที่แตกต่างกัน คือการใช้คำ หรือวางลำดับคำแตกต่างกันออกไปกลวิธีนี้บางครั้งมีประโยชน์ช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจความคิดที่อาจเข้าใจได้ยาก ยกตัวอย่างเช่น ระบบเศรษฐกิจเสรี ใช้ระบบราคาเป็นเครื่องมือตัดสินใจปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ระบบนี้ยอมให้นำเอา ระบบราคามาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินใจปัญหาที่ว่า ชุมชนนั้นจะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร ผลิตเพื่อใคร

ตัวอย่างการอธิบาย

เรามองเห็นได้อย่างไร

ตาของเราเหมือนกับกล้องถ่ายรูป รูม่านตาที่ใช้เปิดปิดลูกตาทางด้านหน้านั้น มีหน้าที่เปิดให้แสงที่กระทบถึงสิ่งของมาเข้าสู่ตาของเรา ส่วนตาที่เป็นสีดำหรือสีอื่น ๆ ที่อยู่รอบรูม่านตานี้ เรียกว่าม่านตา ม่านตาจะหดหรือขยายเพื่อปรับให้แสงมาเข้าตาเราเป็นปริมาณที่พอดีในขณะที่แสงจ้า ๆ หรือสลัวมากเกินไป เลนส์ตาที่อยู่หลังม่านตาทำหน้าที่รวมแสงให้ได้ภาพของสิ่งที่เรากำลังมองในกล้องถ่ายรูป ภาพจะไปตกที่แผ่นฟิล์มพอดิตาของเราไม่มีแผ่นฟิล์มอยู่หลังลูกตาแต่เรารับภาพได้จากฉากข้างหลังลูกตา เรียกว่า จอตา จอตาของเรามีเซลล์ประสาทอยู่เต็ม เซลล์เหล่านี้ไวต่อแสงมาก เมื่อรับแสงแล้วก็จะส่งสัญญาณไปยังสมองทำให้เราเห็นภาพทั้งหมดได้

เอกสารหมายเลข 2
 ประกอบการสอนแผนการสอนที่ 1 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 บทอ่าน

เรื่อง ฝนกรด

ชื่อฝนกรดก็บอกความหมายอยู่ในตัวแล้วว่า เป็นฝนที่มีฤทธิ์เป็นกรด คงเหลือคำถามว่า แล้วทำไมน้ำฝนจากท้องฟ้าจึงมีกรดได้ และเป็นกรดอะไร

กรดเป็นสารเคมีประเภทหนึ่ง มีทั้งกรดแก่และกรดอ่อน ถ้าเป็นกรดแก่ละก็ในสภาพสารละลายจะแตกตัวได้มาก จึงแสดงสมบัติของกรดเต็มที่ กรดพวกนี้ได้แก่ กรดซัลฟิวริกหรือชื่อสามัญว่ากรดกำมะถัน เป็นต้น ส่วนกรดอ่อนนั้นแตกตัวได้น้อย ตัวอย่างได้แก่ กรดแอสติก หรือเรียกธรรมดาว่ากรดน้ำส้มมีฤทธิ์ความเป็นกรดน้อย

ฝนกรดที่กำลังพูดถึงอยู่นี้เป็นสารละลายเจือจางของกรดซัลฟิวริกและกรดไนตริกหรือกรดดินประสิว ทำไมกรด 2 อย่างนี้ขึ้นไปละลายในน้ำฝนเบื้องบนท้องฟ้าได้ เป็นที่เชื่อกันว่าฝนกรดมาจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงฟอสซิล ซึ่งได้แก่ ถ่านหิน น้ำมัน และแก๊สธรรมชาติ เมื่อเชื้อเพลิงเหล่านี้เผาไหม้ จะได้แก๊สออกไซด์ของกำมะถัน และออกไซด์ของไนโตรเจน รวมกับแก๊สผลเผาไหม้อื่น ๆ ปล่องควันของโรงไฟฟ้าและโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้เชื้อเพลิงประเภทนี้จะปล่อยแก๊สดังกล่าวขึ้นไปในท้องฟ้า นอกจากนี้ออกไซด์ของไนโตรเจนยังออกจากท่อไอเสียยานพาหนะเป็นจำนวนมากอีกด้วย

แก๊สซัลเฟอร์ออกไซด์และแก๊สไนโตรเจนออกไซด์ เข้าไปในบรรยากาศแวดล้อม และอาจมีปฏิกิริยากับแสงแดด ตัวออกไซด์ ตัวเร่งปฏิกิริยาในอากาศ ได้สารประกอบชนิดอื่นของกำมะถัน และของไนโตรเจนต่อไปอีก ในที่สุดก็เข้าไปติดอยู่ในเมฆและเม็ดฝน แล้วเปลี่ยนไปเป็นกรดซัลฟิวริกและกรดไนตริกตกลงมากับฝน ในท้องถิ่นที่มีโรงไฟฟ้าหรือโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากชาวบ้านใกล้เคียงจะประสบภัยจากแก๊สซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่เป็นอันตรายต่อทางเดินหายใจโดยตรงแล้ว ยังมีโอกาสเผชิญกับฝนท้องถิ่นที่มีฤทธิ์เป็นกรดอีกด้วย ดังเช่นที่มีข่าวเกี่ยวกับชาวบ้านในจังหวัดลำปาง ที่เจ็บป่วยเนื่องจากการใช้ถ่านหินลิกไนต์ที่โรงไฟฟ้า

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อแก๊สพิษขึ้นไปสู่อากาศสูงเบื้องบนก็อาจติดตามกระแสลมเคลื่อนที่ไปได้ ไกลหลายร้อยหลายพันกิโลเมตร แล้ววันหนึ่งก็ตกลงมายังพื้นโลกเป็นฝนกรดหรือหิมะที่มีกรด ฝนกรดมักเกิดในซีกโลกทางเหนืออันเป็นแถบอุตสาหกรรมเช่น อเมริกาเหนือ ยุโรปเหนือ ได้รับภัยจากฝนกรดโดยทั่วถึงกัน อย่างไรก็ตามในแถบที่ไม่ใช่ถิ่นอุตสาหกรรม แม้แต่เกาะกลางมหาสมุทรก็ยังมีฝนกรดได้ นับว่าเป็นภัยข้ามชาติโดยแท้ ในสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายให้โรงงาน ทำปล่องสูง ๆ 150-300 เมตร เพื่อให้ควันไปไกล ๆ จากท้องถิ่นนั้น แต่ก็สร้างปัญหามลพิษ ระหว่างรัฐและระหว่างประเทศ

ภัยของฝนกรดมีหลายประการ เป็นต้นว่า ทำให้อาคารบ้านเรือน และสะพานถูกกัดกร่อนเสียหาย ปลาในทะเลสาบหนองบึงตาย ทะเลสาบในสหรัฐอเมริกาตอนเหนือ แคนาดา ในประเทศสวีเดน นอร์เวย์ หลายแห่งที่ไม่มีปลาเลยในเวลานี้ ในเมื่อสมัยก่อนมีปลาชุกชุม น้ำฝนกรด เมื่อซึมลงในพื้นดินทำให้ดินและน้ำใต้ดินเสีย และกรดยังทำให้โลหะบางชนิดในดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โลหะหนักที่เป็นพิษรวมทั้งปรอทและตะกั่วละลายออกมา ฝนกรดยังเป็นอันตรายต่อสุขภาพของคน และมีผลเสียต่อพืชและสัตว์ในระยะเวลายาว

(ช.กฤษณา "สตรีสารภาคพิเศษ," สตรีสาร, 9 เมษายน 2538)

เอกสารหมายเลข 3

ประกอบการสอนแผนการสอนที่ 2 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

บทอ่าน

เรื่อง เมตตากรุณา

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก

เมตตา มีความหมายว่าปรารถนาให้เป็นสุข เป็นความหมายใกล้เคียงทำนองเดียวกับ สงสารที่ไม่อยากให้เป็นทุกข์ ไม่อยากเห็นเป็นทุกข์ เมื่อใดเกิดความสงสาร จริ่งใจ เมื่อเห็นความทุกข์ของใครก็ตาม ก็เข้าใจได้ว่า เมื่อนั้น เมตตาเกิดแล้ว

กรุณา มีความหมายว่า พยายามช่วยด้วยใจจริง ให้พ้นทุกข์ ให้เป็นสุข และไม่ว่า เมื่อพยายามช่วยแล้วจะเกิดผลแก่ผู้รับความกรุณาเพียงใดหรือไม่ ก็เป็นกรุณาจริง อันเกิดแต่ เมตตาจริง

ความคิดที่ว่ามีความสงสารผู้ใดผู้หนึ่ง หรือความคิดที่ว่ามีความเมตตาต่อผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่ง มีความทุกข์ให้เห็นอยู่แต่ไม่มีความรู้สึกเลย ที่จะพยายามช่วยให้พ้นทุกข์ ให้ได้เป็นสุข หรือแม้มี ทางที่จะช่วยได้ ก็มิได้ช่วยเช่นนั้น เป็นความใจดำ ไม่ใช่เป็นความสงสาร ไม่ใช่เป็นความมีเมตตา และไม่ใช่เป็นความมีกรุณา

เพียงมีความคิดที่น่าสงสาร เมื่อเห็นคนในสภาพเป็นทุกข์ คิดแล้วผ่านไปไม่สนใจแม้ เพียงคิดจะช่วยให้พ้นสภาพน่าสงสารให้ได้เป็นสุขเช่นนั้น ไม่ใช่เมตตาสงสารแล้วพยายามหาทาง ช่วย สงสารนั้นจึงจะเป็นเมตตาคือเมตตาแล้วต้องกรุณา ไม่มีกรุณาคือพยายามช่วยก็ไม่มีเมตตา มีแต่เพียงความคิดที่น่าเมตตาเท่านั้น ความคิดนั้น จึงไม่ถึงกับเป็นเมตตา

เมตตาที่แท้จริง ที่จริงใจ แยกจากกรุณาไม่ได้ เมตตาต้องคู่กับกรุณาเสมอคือสงสารแล้ว ต้องปรารถนาจะช่วย ต้องหาทางช่วย สงสารคือเมตตา พยายามช่วยคือกรุณา

ถ้ากายหรือใจไม่พยายามช่วย ใจก็ไม่มีเมตตา ใจก็ไม่มีกรุณา

แม้ว่าบางทีความกรุณาจะไม่ปรากฏแก่ตาแก่ใจผู้อื่น แต่ความกรุณาก็จะต้องปรากฏ ชัดเจนแก่ใจผู้มีเมตตาเสมอไปการพยายามคิดหาทางช่วยให้ผู้มีทุกข์ได้พ้นจากทุกข์ได้เป็นสุข เป็น เรื่องของใจที่ผู้อื่นรู้เห็นด้วยไม่ได้ แต่เจ้าตัวเองรู้ นั่นคือกรุณาอันเกิดจากการมีเมตตาเป็นเหตุ แม้

กรุณาในใจยังไม่มีทาง ยังไม่มีโอกาสปฏิบัติให้เป็นจริงขึ้นมาจนปรากฏแก่ความรู้เห็นของผู้อื่นได้ แต่ก็เป็นที่กรุณาที่เจ้าตัวผู้มีใจเมตตาารู้ได้เป็นกรุณาจริงมีเมตตาเป็นเหตุจริง

วาจาว่าสงสาร แต่ใจไม่สงสารนั้น ไม่ใช่เมตตา จะไม่ประกอบด้วยกรุณา คือใจไม่สงสาร ใจไม่เมตตา ก็จะไม่มีการกระทำด้วยกายหรือใจ เพื่อช่วยผู้มีความทุกข์ให้พ้นทุกข์ ให้มีความสุข อันเป็นความหมายที่แท้จริงของกรุณา

วาจาไม่เอ่ยว่าสงสาร หรือวาจาเอ่ยว่าไม่สงสาร แต่ใจจริงสงสาร นั้นใช่เมตตา จะประกอบด้วยกรุณา คือจะมีการคิด การพูด การทำ เพื่อช่วยให้เกิดความสุข เป็นกรุณาไปตามความเมตตาสงสาร จริงใจ

สำหรับปุถุชนยังไม่ไกลจากกิเลสเมตตาจริงใจจะทำให้สงบสุขอยู่ไม่ได้ จะต้องดิ้นรนแสวงหาทางที่จะช่วยให้ผู้มีความทุกข์ ให้มีความสุข พ้นจากสภาพ หรือฐานะที่ทำให้เป็นที่เกิดเมตตา ความดิ้นรนแสวงหาทางช่วย แม้ที่ไม่ปรากฏให้เห็นให้รู้ แต่ก็เป็นที่กรุณา นั่นคือกรุณาในใจ

เมตตากรุณาเป็นเรื่องของใจ เกิดอยู่ในใจ ดังนั้น ตนเองเท่านั้นที่จะรู้ว่า ตนมีเมตตา กรุณาเพียงใดหรือไม่ คนอื่นไม่อาจรู้ได้ถูกต้องเสมอไปด้วยว่าคนนั้นคนนี้มีเมตตาหรือไม่มีเมตตา ความสำคัญจึงอยู่ที่ตัวเองจะต้องเข้าใจตัวเองว่ามีจิตใจเช่นไร ใจดีหรือใจไม่ดี มีเมตตาหรือไม่มีเมตตาจะต้องไม่หลงเข้าใจตัวเองผิดจากความจริง อันจักทำให้ไม่มีโอกาสแก้ไขให้มีเมตตา อันเป็นความร่วมเย็นสำคัญ ทั้งแก่จิตใจตนเองและผู้อื่นเป็นอันมาก

เอกสารหมายเลข 4
ประกอบการสอนแผนการสอนที่ 3 และ 4 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ใบความรู้

เรื่อง เล่าเชิงจินตนาการ

เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เป็นการเขียนเรื่องเล่าจากจินตนาการส่วนมากจะเป็นเรื่องนิทานหรือนิยาย

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อหา

1. มีการนำเรื่อง กล่าวถึงความเป็นไปของเรื่อง บ่งบอกตัวบุคคล สถานที่ หรือเวลา
2. มีลำดับของเหตุการณ์ในเรื่อง
3. แสดงปมปัญหาของเรื่อง
4. แสดงการคลี่คลายของเรื่อง คือการแก้ปมปัญหา
5. อาจให้คติพจน์หรือข้อเตือนใจท้ายเรื่อง

ลักษณะของภาษา

1. เป็นเรื่องเล่าในอดีต หรือเป็นเรื่องที่ผ่านมาแล้ว
2. ใช้บุพบทบ่งบอกเวลา สถานที่
3. ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคลหรือสิ่งของอื่น ๆ
4. อาจมีการซ้ำ ย้ำเรื่อง
5. ใช้คำสันธานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่อง และบ่งบอกความเป็นเหตุเป็นผล

ความคล้อยตามและความขัดแย้ง ฯลฯ

เอกสารหมายเลข 5
 ประกอบการสอนแผนการสอนที่ 3 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 บทอ่าน

เรื่อง หมู่บ้านไม่เป็นไร

ที่ว่างชนเมืองแห่งนี้ หลายปีก่อนเป็นทุ่งนา มีข้าวกล้าเขียวขจี มีบึงบัวบาน มีลำธารน้ำใส แต่ต่อมามหานครเติบโตใหญ่ เมืองขยายตัวออกไป จึงเกิดการก่อสร้าง ที่อยู่อาศัย เป็นหมู่บ้านเกิดใหม่ชื่อหมู่บ้าน "ไม่เป็นไร" ขึ้นมาแทน

หมู่บ้าน "ไม่เป็นไร" มีสวนสาธารณะ มีสนามเด็กเล่นทุก ๆ วันเวลายามเย็น จะมีผู้ใหญ่และเด็ก ๆ พวกออกมาพักผ่อน วิ่งเล่นกันมากมาย

แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ทุกคนในหมู่บ้าน ไร้ระเบียบวินัยมีนิสัยมักง่าย เศษขยะทั้งหลายจึงถูกทิ้งไว้อย่างระเกะระกะ และนับวันจะหมักหมม ทับถมทวีขึ้นทุกที ๆ

ไม่เพียงแต่เท่านั้น แต่ละบ้านที่มีรั้วติดกับสวนสาธารณะ และสนามเด็กเล่น ก็ขาดความรับผิดชอบ เห็นสถานที่สาธารณะมิใช่เป็นสมบัติส่วนตัว จึงโยนขยะ สิ่งปฏิกูล ข้าวของที่ไม่ใช้แล้ว ตลอดจนของมีคม ข้ามกำแพงบ้านของตน โดยไม่สนใจว่ากาลเวลาข้างหน้าจะมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นตามมา

ถนนหนทาง ท่อระบายน้ำ ลำคลองที่น้ำไหลผ่านผู้คนในหมู่บ้านก็ทิ้งขยะไม่เว้นแต่ละวัน เพราะต่างคนต่างคิดว่าเป็นเรื่องไม่เป็นไร ขอเพียงให้ภายในบ้านของตนสะอาดก็เพียงพอแล้ว

เวลาผ่านไป สวนสาธารณะและสนามเด็กเล่นก็เต็มไปด้วยขยะกองสุม จึงเป็นแหล่งชุมนุมของหนูสกปรก แมลงวัน สุนัขพเนจร รวมทั้งส่งกลิ่นเหม็นคุ้งกระจายไปทั่วทั้งหมู่บ้าน

ถนนหนทางก็กรกรุงรัง ฝาท่อระบายน้ำก็ชำรุด น้ำในคลองที่เคยใสสะอาดก็ขุ่นคล้ำตื้นเขิน แม้จะมีเจ้าหน้าที่คอยทำความสะอาด ก็ไม่สามารถเอาชนะกองทัพอขยะและความไม่รับผิดชอบต่อคนในหมู่บ้านได้

ในขณะที่เดียวกันคนในหมู่บ้านก็แก้ปัญหาที่ปลายเหตุ หรือไม่ก็แก้ปัญหาแบบเอาตัวรอดไปวัน ๆ

"โอ๊ย...เหม็นกองขยะจนทนไม่ไหวแล้ว"

"ไม่เป็นไร เรื่องเล็กพรงนี้พ่อจะซื้อเครื่องปรับอากาศมาติด"

"แล้วพวกหนู แผลงสาบ แผลงวัน ที่เข้ามาเพ่นพ่านในครัวละพ่อ"

"ไม่เป็นไร เรื่องเล็กพรงนี้จะซื้อยาเบื่อหนูกับยาฆ่าแมลงมาปราบ"

เป็นเรื่องโซคร้ายจริงๆ ที่ทุกคนในหมู่บ้านต่างก็คิดคล้าย ๆ กันไม่นานก็เริ่มมีเด็กและผู้ใหญ่ได้รับบาดเจ็บเพราะเหยียบของมีคม ป่วยไข้เพราะมีพาหนะนำโรค ต้องเสียเงินเสียทองรักษา เสียเวลาทำมาหากิน ถึงกระนั้นก็ยังไม่มีใครสำนึกในความผิดที่ร่วมกันทำ

ฤดูฝนมาถึง เพียงฝนแรกที่ตกลงมา น้ำก็ท่วมถนนหนทางในหมู่บ้าน

"ไม่เป็นไร" เนื่องจากที่ระบายน้ำมีขยะอุดตันแต่ฝนก็ยังคงตกต่อไป ทำให้ระดับน้ำสูงขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ช้าก็เอ่อล้นพัดพาเอาขยะที่แต่ละบ้านเคยทิ้งไว้ ไหลกลับเข้ามาในบ้านของผู้คนในหมู่บ้านเป็นแพ

"ไม่เป็นไร" เดี่ยวพ่อจะไปซื้ออิฐมาก่อกันทำนบ ซื้อเครื่องสูบน้ำมาสูบน้ำออก เพียงแค่นี้บ้านเราก็เอาตัวรอด" เป็นความคิดของคนในหมู่บ้านที่คิดคล้ายกันอีก แต่เป็นที่น่าเสียดายที่สายฝนกระหน่ำลงมาไม่ยอมหยุด การแก้ปัญหาของแต่ละบ้านจึงไม่ทันการ ทุกบ้านจึงถูกน้ำท่วมเดือดร้อนระส่ำระสายไปถ้วนทั่ว

ฝนตกเพียงครึ่งวัน แต่น้ำซังไปครึ่งเดือน เสมือนเป็นการตักเตือนผู้คนในหมู่บ้าน ที่ไร้ระเบียบ มีนิสัยมักง่าย ไม่รับผิดชอบต่อส่วนรวมอย่างรุนแรง ซึ่งก็ได้ผล เมื่อทุกคนพบกับความหายนะอย่างหนัก

หลังจากนั้น "หมู่บ้านไม่เป็นไร" ก็เริ่มสะอาดสะอ้าน ไม่มีใครมักง่ายทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทางดุจเดิมอีกต่อไป

(อำนาจ เย็นสบาย. รวมนิทานรางวัลชนะเลิศ 8 เรื่อง 10 รางวัล)

เอกสารหมายเลข 6

ประกอบการสอนแผนการสอนที่ 4 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

บทอ่าน

เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามพบพ่อ

ฉบับหอสมุดแห่งชาติ

จะกล่าวถึงพลายงามทรมสงสาร
 พวกศิษย์เถรเถรชิตันช่วยฝนไพล
 แล้วสมภารท่านก็หลับระงับเงียบ
 เพราะแม่ลูกผูกจิตคิดถึงกัน
 ดูเหว้าร้องซ้องเสียงสำเนียงแจ้ว
 สะดุ้งใจไหววับทั้งหลับตา
 ครันรู้สึกนึกได้ให้ละห้อย
 จนเคาะระฆังหึ่งหึ่งเสียงเกรงครัน

พึงสมภารอยู่ในห้องนั่งร้องไห้
 มาลูบไล่แผลที่มันตรัน
 ยิ่งเย็นเยียบเยือกใจเมื่อไกรขัน
 เฝ้าไฟฝันเพื่อนแลเห็นแม่มา
 ให้แว่วแว่วว่าวันทองร้องเรียกหา
 ร้องขานขาสุดเสียงแต่เที่ยงคืน
 เจ้าพลายน้อยนั่งนอนถอนสะอื้น
 สมภารตื่นเตือนชิตันสวดมนต์เกณท์*

นางวันทองร้องไห้เมื่อไกรลี้รุ่ง
 ด้วยวัดเขาเข้าใจเคยไปเจน
 แล้วถือไถ่ใส่ขนมผ้าห่มหุ้ม
 ลงจากเรือนเชื่อนมาข้างทำนน้ำ
 ถึงวัดเขาเข้าตรู่ดูลูกน้อย
 จะนั่งหยุดพูดจาจะซักถาม
 ให้ขนมส้มสุกแก่ลูกรัก
 หนทางบ้านกาญจน์บุรีตรึงนี้แล
 อุตสาหไปให้ถึงเหมือนหนึ่งว่า
 จงหมายมุ่งทุ่งกว้างตามทางเกวียน
 แล้วเกล้าจุกผูกไถ่ที่ใส่ซอง

น้ำค้างฟุ้งฟ้าแดงเป็นแสงเสน
 โจงกระเบนมันเหมาะห่มเพลาดำ
 ออกย่างคุ่มเดินหยาก้าวถล่ำ
 แล้วรีบร่าเดินตรงเข้าดงตาล
 เห็นมาคอยนั่งทำนน้ำสงสาร
 ลาสมภารพามาป่าสะแก
 สงสารนักจะร้างไปทางแม่
 จำให้แน่นะอย่างหลงเที่ยววงเวียน
 ให้คุณย่าเป็นอาจารย์สอนอ่านเขียน
 ที่โล่งเลียนลัดไปในไพรวัน
 ให้แหวนทองทุกสิ่งทำมิ่งขวัญ

* บางฉบับ ใช้คำว่า เกณ

แล้วทอดลูกผูกใจจะไถ่กัน
 ขอเดชพระไพรเข้าไหว้กราบ
 ทั้งปู่เจ้าเขาเงินขอเชิญพา
 ทั้งพ่อครูขุนแผนแสนวิเศษ
 ช่วยลูกชายพลายงามเมื่อยามจน
 นางกรรมครูว่าว่าน้ำตาตก
 แม่อุ้มท้องครองเลี้ยงถึงเพียงนี้
 เคยกินนอนนอนแม่ไม่แหงน
 ทั้งจุไว้ใครเล่าจะเกล้าพัน
 นับปีมาได้มาเห็นหน้าแม่
 โอ้เสียชาติวาสนาแม่อาภัพ
 จะมีผัวผัวก็พลัดกำจัดจาก
 มามีลูกลูกก็จากวิบากกรรม

เจ้าพลายงามความแสนสงสารแม่
 แล้วกราบกรานมารดาด้วยอาลัย
 แต่ครั้งนี้มีกรรมจะจำจาก
 เทียวหาพ่อขอให้ปะเดชบุญ
 แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก
 จะกินนอนนอนว่าเมตตาเดือน
 แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
 จะก้มหน้าลาไปมิได้กลัว

นางทอดจูบหลังแล้วสั่งสอน
 พ่อไปตีศรีสวัสดิ์กำจัดภัย
 ลูกผู้ขายลายมือนั้นคือยศ
 แล้วพาลูกออกมาข้างท่าเกวียน
 ลูกก็แลดูแม่แม่ดูลูก

สะอื้นอื้นออกปากฝากทเวา
 ช่วยการาบเลื้อยสิ่งห่มหิงสา
 ไปถึงย่าย่าให้หลงเที่ยวววน
 บังเกิดเกศแก้วตาสตาล
 ให้รอดพ้นภัยพาลถึงกาญจน์บุรี
 เหมือนหนึ่งอกพุพองเป็นหนองผี
 ได้สิบปีเศษแล้วจะแคล้วกัน
 จะอ้างว้างเปล่าใจในไพรสณฑ์
 จะนับวันนับเดือนไปเลื่อนลับ
 จะห่างเหายเหมือนเมื่อเดือนดับ
 ให้ย่อยยับยากแค้นแสนระยา
 จนแสนยากอย่างนี้แล้วมิหนำ
 สะอื้นร่ำวันทอสลดใจ

ข้าเลื่องแลดูหน้าน้ำตาไหล
 ลูกเติบโตใหญ่คงจะมหาแม่คุณ
 ต้องพลัดพรากแม่ไปเพราะอ้ายขุน
 ไม่ลืมคุณมารดาจะมาเยือน
 คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แนเหมือน
 จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
 เขาจะพาลว่ารุ่นแม่ทูนหัว
 แม่อย่ามัวหมองน้กจหงทักใจ ฯ

อำนวยพรพลายน้อยละห้อยให้
 จนเติบโตใหญ่ยิ่งยวดได้บวชเรียน
 เจ้าจงอุตส่าห์ทำสมาธิสมาธิ
 จะจากเจียนใจขาดอนาถใจ
 ต่างพันผูกเพียงว่าเลื้อยตาไหล

สะอื้นรำอาลาด้วยอาลัย
 เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเชมนั้น
 แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวับวิญญาน์

นางวันทองหมองมัวกลัวขุนช้าง
 ออกชายทุ่งมุ่งเมินเดินตะบึง
 ทุกเย็นเข้าเฝ้าหมองเฝ้าร้องไห้
 ถึงยามกินสินรสสู้อดอม

เจ้าพลายงามตามทางไปกลางทุ่ง
 ออกหลังบ้านตาลตะคุ่มเป็นพุ่มพื่น
 ดันแคร่กางกร่างกระทุ่มช่อออกมา
 เจ้าพลายเพลินเดินพลางตามทางเกวียน
 ถึงโคกซ้องหนองสะพานบ้านกะเหรี่ยง
 พริกมะเขือเหลืองงามอร่ามตา
 เห็นไก่เตี้ยเขี่ยคุ้ยที่ขุ่ยไผ่
 พบนกยูงฝูงใหญ่ไล่กระพือ
 จนเหน็ดเหนื่อยเมื่อขอให้ท้อแท้
 พระสุริยาสายัณห์ลงไร่ไร
 พอจวนพลบพบฝูงจิ้งจอกน้อย
 แสงเส้นโลมาให้อาหารณ
 เห็นวัดร้างข้างเขาดูเก่าแก่
 โบสถ์โบราณบานประตูยังอยู่ดี
 ครันรุ่งเช้าเอาขนมทั้งส้มลิ้ม
 ถึงบ้านกว้างทางคนเขาหาบคอน
 ไม่รู้ความถามเหล่าพวกชาวบ้าน
 เด็กบ้านนอกบอกเล่าให้เข้าใจ
 มะยมใหญ่ในบ้านกินหวานนัก

แล้วแข็งใจจากนางตามทางมา
 แม้ก็เห็นลูกน้อยละห้อยหา
 ไ้อเปล่าตาต่างสะอื้นย็นตะลึง ฯ

ไม่เหมือนอย่างคนทั้งปวงมันหวงหึง
 กลับมาถึงเรือนรำระกำตรอม
 ด้วยอาลัยพลายงามทรมณอม
 จนชูปดอมผิวพรรณทุกวันคืน ฯ

เชมนมุ้งเขาเขินเดินสะอื้น
 ร่มรื่นรังเรียงเคียงตะเคียน
 ทั้งช่อดอกตูไสวเหมือนไม้เขียน
 ตลอดเลี่ยนลมเรื่อยเรื่อยเรื่อยมา
 เห็นโรงเรียงไรฝ้ายทั้งซ้ายขวา
 สาลิกาแก้วกินแล้วบินฮือ
 กระโชกไล่ลดเลี้ยวมันเปรี้ยวปรือ
 มันบินหวือให้ร้องคะนองใจ
 คิดถึงแม่วันทองแล้วร้องไห้
 เหมือนจิตใจเจ้าจะขาดลงรอนรอน
 วังร่อยร่อยตามเขาแล้วเท่าหอน
 ถึงดงดอนแดนบ้านกาญจน์บุรี
 ยังมีแต่รูปพระชินสีห์
 พอรাত্রีกราบไหว้อาคัยนอน
 พอกินอิ่มแล้วออกเดินเนินสิงขร
 เห็นเด็กต้อนควายอิงคะนึ่งไป
 ว่าเรือนท่านทองประศรีอยู่ที่ไหน
 แกอยู่ไรโน้นแน่ยังแลดับ
 ฎไปลักบ๋อยบ๋อยแกคอยจับ

พอฉวยได้ยายชิกหยิกเสียยับ
ถ้าลูกใครไปเล่นแกเห็นเข้า
หากถามหาว่าไรช่างไม่กลัว

เจ้าพลายงามถามแจ้งแล้วแกล้งว่า
จะขึ้นลักหักท้อให้พอการ
พวกเด็กเด็กดีใจไปลิหว่า
บ้างเหน็บหน้าผ้านุ่งเกี้ยวพวงพัน
พอถึงบ้านท่านยายทองประศรี
เจ้าพลายงามขามจิตยังคิดแคลง
ดูเงียบเขียบเลียบรอบริมขอบรั้ว
ประตูปยับยั้งยั้งฟังไป
รู้ว่าคนบนนั้นนั่งปั้นผ้าย
ขึ้นมะยมหม่อมล่อทำต่อแย
จึงจะบอกออกตามเนื้อความลับ
แล้วเมียงมองย่องดอดเข้าลอดรั้ว
แล้วพยักกวักรเรียกยายเด็กเด็ก
ระวังตัวกลัวยายเฒ่าเจ้าคารม

ครานั้นท่านยายทองประศรี
ให้พวกเหล่าบ่าวไพร่ไปไรรณา
แต่ขุนแผนแสนสนิทต้องติดคุก
จนซุบผอมตรอมใจมาหลายปี
แต่หูไวยได้ยินมะยมหล่น
เห็นเด็กเด็กเล็ดลอดดอดเข้ามา
ลงบันไดยายเด็กเล็กเล็กวิ่ง
ชักโคตรเค้าเหล่ากอเอาพอเพียง

ร้ายเหมือนกับผีเสื้อแกเหลื่อตัว
แกจับเอานมยานพุดกบาลหัว
แกจับตัวตีตายยายนมยาน ฯ

เอ็งช่วยพาเราไปชมมะยมหวาน
มาสู่ท่านทั้งสิ้นกินด้วยกัน
ซ่อนข้าวปลาปล่อยควายแล้วผายผัน
หัวเราะกันกุจะท้อให้พอแรง
พวกเด็กซี้เรื่อนให้แล้วแอบแฝง
ค่อยลัดเลาะเล็งแลมาแต่ไกล
ไม่เห็นตัวท่านย่าน่าสงสัย
เสียงแต่ในออดแอดเรดเรเร
จะอุบายบอกความตามกระแส
ให้ท่านแลเห็นเรามาเอาตัว
ได้อยู่กับยากำเนิดบังเกิดหัว
ค่อยแฝงตัวขึ้นบนต้นมะยม
ลูกเล็กเล็กหลบลอบค่อยหมอบก้ม
เก็บมะยมชุบซิบกระหีบตา ฯ

กับยายปลียายเปลอยู่เคหา
ตามประสาเพศบ้านกาญจน์บุรี
ไม่มีสุขเศร้าหมองทองประศรี
อยู่แต่ที่ในห้องนอนน้ำตา
เป็นท้าวแหวกมองตามช่องฝา
แกฉวยคว้าไม้ตระบองค่อยมองเมียง
แกไล่ทั้งดำทอมันลื้อเถียง
พอแว่วเสียงอยู่บนต้นมะยม

มองเขม้นเห็นลูกหัวจุกน้อย
อย่าแอบอิงนั่งตั้งเทพนม

เจ้าพलयามคร้ามพรันขยันหยุด
จึงว่าฉานหลานดอกบอกให้รู้
ทองประศรีชี้หน้าว่าอูเหม
มาเถิดมาย่าจะให้ไม้ตระกูล
เจ้าพलयามความกลัวจนตัวสั่น
แล้วนึกว่าอย่าตัวกลัวอะไร

ทองประศรีตีหลังเสียงดังผึง
มาแต่ไหนลูกไทยหรือลูกจีน
เจ้าพलय่น้อยคอยหลบแล้วบนอบ
ข้าเป็นลูกพ่อขุนแผนแสนสะท้าน
จะมาหาอย่าซื้อทองประศรี
อย่าเขม้นเห็นจริงทั้งตะบอง
แล้วด่าตัวชั่วเหลือไม่เชื่อเจ้า
จนหัวท้อยพลอยหนอพ่อน้ำ
ช่วยฝนไฟลให้เหลวเร็วเร็วเข้า
แกตักน้ำว่ารดหมดราศี
แล้วหาไฟลให้หลานสงสารเหลือ
เจ้าซื้อไรใครบอกออกเนื้อความ

เจ้าพलय่น้อยสร้อยเศร้าแล้วเล่าเรื่อง
แม่วันทองครองเลี้ยงไว้เคียงกาย
ให้ไหวบุญขุนช้างเหมือนอย่างพ่อ
พาหลานเที่ยวเลี้ยวทางไปกลางไพร

เหมอ้ายจ้อยโจรป่าดาชรม
ลงมาก้มหลังลองตระบองกู ฯ

ความกลัวสุดแสนกลัวตัวเป็นหนู
อันอยู่ที่เมืองสุพรรณบ้านวังทอง
อ้ายเจ้าเล่ห์หลานข้ามันน่าทอง
แกคอยจ้องจะทำให้หน้าใจ
หยุดขยันอยู่ไม่กล้าลงมาได้
โจนลงไปกราบยาที่ผาตืน ฯ

จะมัดมึงกูไม่ปรีบเอาทรัพย์สิน
เผ้าลักปิ่นมะยมท่มหักราน
ฉันเจ็บบอบแล้วอย่าเมตตาหลาน
ข้างฝ่ายมารดาซื้อแม่วันทอง
อย่าเพ่อตีฉันจะเล่าความเศร้าหมอง
กอดประคองรับขวัญกลั่นน้ำตา
ซินติเอาหลานรักเป็นหนักหนา
แล้วพามาขึ้นเรือนเดือนยยาปสี่
อี่เปลเอาขันล้างหน้าออกมา
ช่วยขัดสีโซมขม้นสิ้นเป็นขาม
มานั่งเสื่อลั่นใต้ปราศรัยถาม
จึงได้ตามขึ้นมาถึงยายาย ฯ

แต่อยู่เมืองสุพรรณเหมือนมันหมาย
ให้ซื้อพलयามน้อยแก้วกลอยใจ
มันลวงล่อหลานหลงไม่สงสัย
เอาขนไม้ทับคอแทบมรณา

แม่จึงบอกว่าพ่อชื่อขุนแผน
อยู่ไม่ได้ในสุพรรณจึงตามมา

ทองประศรีตีกอกชกผางผาง
ลูกอีเฒ่าเทพทองคลองน้ำชน
ทำราวเจ้าชีวิตทุกคิดฟุ้ง
แกลบว่าด่าร้อออกพรว้าพรุ
แม่น้าขุนวุ่นมาว่าเป็นลูก
พลางเรียกอีโหม่ที่ในครัว
พอบ่ายเบี่ยงเสียงละว้าพวกข้าบ่าว
บ้างสุ่มไฟใส่คว้นกันยงริน

ครั้นพลบค่ำย่าห้อยทองประศรี
เย็บบายศรีนมแมวจอกแก้วมา
เทียนดอกไม้ไข้วมะพร้าวพร้อม
ลูกประหลังก่าไลโซออกกอง
เอาสอไล่ให้หลานสงสารเหลือ
เหมือนพ่อแผนแสนเหมือนไม้เคลื่อนคลา
พลางเรียกหาข้าคนมาบนหอ
บายศรีตั้งพรั่งพร้อมน้อมคำนับ

ขวัญพ่อพลายงามทราชมสวาท
ล้นของขวัญจันทร์จวงพวงมาลัย
เห็นแต่เนื้อเสื่อสิงห์ผ่องสิงค่าง
ขวัญมาหาย่าเถิดอย่างเพลิดเพลิน
แล้วจุดเทียนเวียนนวนส่งให้บ่าว
คอยรับเทียนเวียนนวนส่งเป็นวงไป

ขุนช้างแค้นเคืองคิดริษยา
ขอพึ่งบุญคุณย่าประสาจน ฯ

ทุด้ายช้างชาติข้าอ้ายหน้าชน
จะฆ่าคนเสียทั้งเป็นไม่เอ็นดู
ให้มันต้องโทษกรรมจนอ่อนหู
พ่อมาอยู่บ้านย่าแล้วอย่ากลัว
มันมิถูกนมยานฟัดกบาลหัว
เอาแกงคั่วข้าวปลามาให้กิน
ทั้งมอญลาวเลิกนาเข้ามาสิ้น
ตามถิ่นบ้านนอกอยู่คอกนา ฯ

เรียกยายปลียายเปลเข้าเคหา
ไล่ข้าวปลาเปรี้ยวหวานเอาพานรอง
น้ำมันหอมแบ่งปรุงฟุ้งทั้งห้อง
บอกว่าของพ่อเจ้าแต่เยาว์มา
ด้วยหน่อเนื้อนี้รักเป็นหนักหนา
ทั้งหูดาคูคมสันเป็นมันยับ
ให้นั่งตอต่อกันเป็นอันดับ
เจริญรับมิ่งขวัญราพันไป ฯ

มาชมภาชนะทองอันผ่องใส
ขวัญอย่างไปปาเขาลำเนาเนิน
จะอ้างว้างเวียนวกระหกระเหิน
จงเจริญร้อยปีอย่ามีภัย
มันโห่ราวเกรียวลั่นสนั่นไสว
แล้วดับไฟโคมควนให้ทันที

มะพร้าวอ่อนป้อนเจ้าทั้งข้าวขวัญ
ให้สาวสาวลาวเวียงที่เลี้ยงดี

พ่อเมื่อเมืองดง เอาพงเป็นเหย้า
ขวัญอ่อนร่อนเร่ ว่าเหว่สู่กาย
ขวัญเมื่อเมื่อเมิน ขอเชิญขวัญพ่อ
ข้าวเหนียวเต็มพ้อม ข้าวป้อมเต็มปา

แล้วพวกมอญซ่อนขอเสียงอ้อแอ้
ออระนายพลายงามพ่อทรมเซย
ให้อยู่ดีกินดีมีเมียสาว
มวบบามาขวัญจงบันเทิง
ทองประศรีดีใจให้เงินบาท
ถึงเวลาพาเจ้าเข้าที่นอน

เจ้าพลายงามถามย่าวว่าพ่อแผน
ไม่เคยคุ้นคุณย่าช่วยพาไป
ได้ฟังหลานท่านย่าน้ำตาตก
พ่อเอ็งย่าวว่าไรเขาไม่กลัว
ไปทูลขอพระองค์ทรงพระโกรธ
แต่ไม่ต้องจงจำอยู่ลำพัง
รุ่งพรุ่งนี้ขี๋ยาจะพาเจ้า
ให้พ่อเห็นเย็นอารมณ์ได้ชมเซย

เห็นแสงทองหมองจิตคิดถึงลูก
ใส่ข้าวปลาผ้าผ่อนท่อนสไบ
ทั้งบุญยาสาคุณแลพลูหมาก
อ้ายกุลาตาหลอเป็นหมอความญ

กระแจะจันท์น้จิมหน้าเป็นราศี
มาขอป้อ้อชั้นทำขวัญนายฯ

อีตปลาอีตข้าว ขวัญเจ้าตกหาย
อยู่ปลายยางยุง ท้องทุ่งท้องนา
ฟังขอเสียงอ้อ ขวัญพ่อเจ้าจำ
ขวัญเจ้าจงมา สู่กายพลายเอ๋ยฯ

ร้องทะแยย่องกะเหาะย้ายเตาะเหย
ขวัญเอ๋ยกกกะเนียงเกรียงเกลิง
เนียงกะราวกนตะละเลิงเคลิ่ง
จะเปิงย้อะกะปิปอน
เห็นแต่ทาสพรั่งพร้อมล้อมสลอน
มีฟูกหมอนมุ้งม่านสำราญใจฯ

ต้องคับแค้นเคืองเข็ญเป็นไฉน
พอหลานได้เห็นหน้าบิดาตัว
สะอื้นนอกอาตुरว่าทูนหัว
เพราะเมามัวเมียลาวนางชาววัง
ให้ลงโทษทนทุกข์ใส่คุกขัง
ถึงสิบปีแล้วยังไม่พ้นเลย
ไปหาเขาอยู่ที่ทับริมหับเผย
พูดจนเลยลืมหลับระงับไปฯ

สั่งบ่าวผูกช้างสัปคับใหญ่
กับได้ไฟฟักแฟงแตงน้ำตาล
จะนำไปฝากขุนแผนแสนสงสาร
แล้วพาหลานขึ้นช้างตามทางมา

ลงบางขามข้ามบ้านสะพานโฆลง
สองวันครึ่งถึงกรุงอยุธยา

จะกล่าวฝ่ายนายขุนแผนที่แสนทุกข์
อยู่หับเผยเคยสะอาดขาดสำออง
ผมยาวเกล้ากระหวัดตัดไม่เข้า
อยู่เปล่าเปล่าเล่าก็จนพันกำลัง
ให้นางแก้วกิริยาช่วยทาร์ก
โใบละบาทคาดได้ด้วยง่ายดาย
พอมารดามาถึงหับรับเข้าห้อง
เห็นลูกชายพลายงามถามทันใด

ทองประศรีชี้แจงแถลงเล่า
แล้วบอกความตามที่มีศัตรู
เข้าสวมสอดดกอดจูบแล้วลูบหลัง
แค้นขุนช้างดังจะเดินสิ้นชีวา
นุดคร่ำพาวันทองไปครองคู่
ทั้งลูกเต้าเอาไปฆ่าเหมือนม้าวัว
วันนี้คำจำจะไปให้ถึงบ้าน
ลูกผู้ชายตายไหนก็ตายไป

ท่านย่าทองประศรีว่าอีพ้อ
ไม่ฆ่าผิดดีกว่าฆ่าขุนช้าง
ลูกของเจ้าเขาก็กมหาเจ้าแล้ว
จงฟังแม่แต่เท่านั้นแล้วกันไป
ลูกของเจ้าเล่าแม่จะรับเลี้ยง
ที่กริ้วโกรธโทษกรรมจะผ่อนคลาย

ออกทุ่งโล่งเลี้ยวทางไปข้างขวา
ลงเดินพาพลายงามไปตามทางฯ

แต่ติดคุกขัดข้องให้หมองหมาง
จนผอมซูบรูปร่างดูรุงรัง
เหตุด้วยเขาคงทนทั้งมนต์ขลัง
อุตสาห์นั่งทำการสานกระท่าย
ขุนแผนถักขอบรัดกระหวัดหวาย
แขวนไว้ขายทั้งเรือนนอกเคลื่อนไป
ทั้งข้าวของผู้คนขนมาให้
นี่ลูกไครหน้าตาน่าเอ็นดูฯ

นี่ลูกเจ้าแล้วเป็นไรให้เสียหนู
ขุนแผนรู้รับขวัญกลั่นน้ำตา
น้ำตาพร้งพร้งพลายทั้งซ้ายขวา
มันชะล่าชะเลยจนเคยตัว
เห็นว่ากูถือสัตย์ไม่ตัดหัว
หมายว่ากลัวแล้วกรรมง้อยจ้งไร
สับบาลหัวเชือดให้เลือดไหล
จิตใจฮึดฮัดกัดฟันฟางฯ

แม่จะขอทานตัดเหมือนขัดขวาง
จะสืบสร้างบาปกรรมไปทำไม
ใช้เชื้อแถวเจ้ายังมีอยู่ที่ไหน
พ่จะได้ภาวารักษากาย
ช่วยกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงไว้ได้ถวายเป็น
คราวเคราะห์ร้ายเจ้าจงเจียมเสียมตน

บุราณท่านสมมุติมนุษย์นี้
ที่ทุกข์โศกโรคครันค่อยผ่อนปรน

ครานั้นขุนแผนแสนสุภาพ
ลูกเห็นแต่แม่คุณค่อยอุ่นใจ
อันตำรับตำราสารพัด
ถ้าลืมหองตรงไหนไขออกดู
แล้วลูปหลังสั่งความพลาญงามน้อย
รู้สิ่งไรก็ไม่สู้รู้วิชา
เรายากแล้วแก้วตาอย่าประมาท
ทุกวันนี้มีแต่ย่างยังการดู
จงนึกว่าย่าเหมือนกับแม่พ่อ
อันพ่อนี้มิได้อยู่ใกล้เคียง
พลาญกอดพลาญงามแอบไว้แนบอก
โอ้มีกรรมทำไว้แต่ไรมา
มาหาพ่อพ่อไม่มีสิ่งไรผูก
อยู่หอกรบินยืนยงคงกระพัน

เจ้าพลาญงามความแสนสงสารพ่อ
รับประคำร่ำว่าประสาใจ
ได้ตักน้ำตาข้าวทุกเช้าค่ำ
ให้พ่อพันทนต์ทุกซัแล้วลูกยา

ขุนแผนแสนสวาทจะขาดจิต
นำสงสารท่านย่าพลอยอาลัย
ขุนแผนว่าจะอยู่ดูไม่ได้
เหมือนกับนรกกตทั้งเป็น
แต่พ่อนี้ท่านเจ้ากรมยมราช

ยากแล้วมีใหม่สำเร็จถึงเจ็ดหน
คงจะพันโทษทัณฑ์ไม่บรรลัฯ

ก้มกราบมารดาน้ำตาไหล
ช่วยสอนให้พลาญงามเรียนความรู้
ลูกเก็บจัดแจงไว้ที่ในตู้
ทั้งของครูของพ่อต่อกันมา
เจ้าจงค่อยรำเรียนเขียนคาถา
ไปเบื้องหน้าเติบใหญ่จะให้คุณ
ทั้งสิ้นญาติสิ้นเชื้อจะเกื้อหนุน
พ่อพึงบุญเกิดลูกได้ปลุกเลี้ยง
ถึงคำทอเท่าไรอย่าได้เถียง
ไม่ได้เลี้ยงลูกแล้วนะแก้วตา
น้ำตาดกพร่างพรายทั้งซ้ายขวา
พอเห็นหน้าลูกแล้วจะแคล้วกัน
ยังแต่ลูกประคำจะทำขวัญ
ได้ป้องกันกายาข้างหน้าไปฯ

น้ำตาคลอคลอตกชกชกไหล
ฉันจะไครอยู่ด้วยช่วยบิดา
ที่พ่อทำพินผั๊กจะหักหา
จะอุทิศส่าห์เล่าเรียนค่อยเพียรไปฯ

กะจิริตรู้ว่าจะหาไหน
น้ำตาไหลพรากพรากเพราะยากเย็น
ในคุกใหญ่ยากแค้นมันแสนเข็ญ
มิได้เว้นโทษทัณฑ์สักวันเลย
อนุญาตให้อยู่ทับในทับเผย

คนทั้งหลายนายมุลก็คุ้นเคย
ทั้งข้าวปลาสารพันทุกวันนี้
ค่อยเบาใจไม่พักต้องตักตำ
ถ้าแน่นเจ้าเล่าเรียนความรู้ได้
ถวายตัวพระองค์ทรงธรณี

เขาละเลยพ่อไม่ต้องถูกจองจำ
พระหมื่นศรีท่านช่วยชุบอุปถัมภ์
คุณท่านล้าล้นฟ้าด้วยปราณี
จะพาไปพึ่งพระจอมศรี
จะได้มีเกียรติยศปรากฏไป

พลายงามน้อยสรว้อยเศร้ารับเจ้าคะ
ต่างพูดจาพาที่ค่อยดีใจ
ทองประศรีสั่งความว่ายามค่ำ
ขุนแผนแสนสะท้านให้มารดา
ตามยามาพันทับที่หีบเผย
ทั้งขุนแผนแสนสวาทเพียงขาดใจ
ไปขึ้นช้างช้างวัดท่าการ้อง
ออกข้ามทุ่งกรุงศรีอยุธยา

ดิฉันจะพากเพียรเรียนให้ได้
จนจนใกล้โพสเพลถึงเวลา
แม้จะจำจากพ่อแก้วไปแล้วหนา
พลายงามลาพ่อลูกผูกอาลัย
ไม่ลืมเลยเหลียวหน้าน้ำตาไหล
ต่างอาลัยแลลับวับวิญญูณ์
พอเดือนส่องแสงสว่างกลางเวหา
รีบกลับมาถึงบ้านกาญจนบุรี

อันเรื่องราวกล่าวความพลายงามน้อย
ทั้งขอมไทยได้ลั่นกียินดี
ปัดมั่งตั้งตัวนะปัดตลอด
หัวใจกริดอิทธิเจแสนหักกล
เข้าในห้องลองวิชาประสาเด็ก
มหาทะมึนยืนยงคงกระพัน
แล้วทำตัวหัวในอิติปิโส
สะกดคนมนต์จั่งจังกำบังกาย
ทั้งเรียนธรรมกรรมฐานนิพพานสูตร
ผูกพยนต์หุ่นหญ้าเข้าราวี
จนอายุพลายงามสิบสามขวบ
ด้วยเนื้อแตกแรกรุ่งละมุนตา
นัยน์ตากลมคมชำดูตาขลับ

ค่อยเรียบร้อยเรียนรู้ครูทองประศรี
เรียนคัมภีร์พุทธเทพพระเวทมนต์
แล้วถอนถอดถูกต้องเป็นล่องหน
แล้วเล้ามนต์เสกขมื่นกินน้ำมัน
แทงจนเหล็กแหลมลู่อุ้ยยัน
ทั้งเลขยันต์ลากเหมือนไม้เคลื่อนคลาย
สะเดาะไซ้ตรวนได้ตั้งใจหมาย
เมฆฉายสุริย์จันทร์ขยับดี
ร้องเรียกภูตพรายปราบกำราบผี
ทองประศรีสอนหลานช้านาญมา
ดูชาวอวบอ้วนท้วนเป็นนวลหน้า
กิริยาแยมัธยมหมิงหมิงงาม
ใครแลรับรักใคร่ปราศรัยถาม

ทองประศรีดีใจโล่ถูกขยำม
 จะโกนจุกสุดดิบขึ้นลิบคำ
 พวกเพื่อนบ้านวานมาฝ่าหมากพลู
 หักหม้อเงินหม้อทองสำรองตั้ง
 อัฒจันทร์ชั้นพระก็ตระเตรียม
 ถึงวันดีนิมนต์ขรัวเกิดเฉา
 พอพิณพาทย์คาคดระสะรุการ
 นั่งสวดมนต์จนจบพอพลบค่ำ
 ผู้ชายเสียดเบียดสาวชาวละว้า
 ผู้หญิงหยิกตะกายผู้ชายทับ
 จนอีหังคลั่งใจถีบไธดำ
 ทองประศรีดีใจว่าใครแพ้
 แล้วให้หลานพลัดผ้ามาแก้กั๊ก
 ขรัวเกิดแลมองเห็นทองประศรี
 เจ้าขรัวย่าอำปากน้ำหมากพรุ
 เดียวนี้เล่าเจ้าขุนแผนยังติดคุก
 ท่านขรัวครูดูพ่อของออพลาย

ท่านขรัวครูรู้เรื่องให้เคื่องแค้น
 เมื่อความรู้กุสอนเจ้าหล่อนไว้
 อ้ายเจ้าชู้รู้ได้วามแต่ก่อน
 หัวเราะพลางทางเอกเขนกึง
 เห็นน่ารักลักษณะก็ฉลาด
 ถ้าถึงวันขึ้นโชคโกลกยาม
 แต่ที่เมียเสียถนัดปัดนิ
 แต่อ้ายนี้ชี้หลงจะงงววย
 แล้วท่านขรัวหัวร่อว่าออหนู
 ก็แต่ว่าอายุสิบแปดปี

ได้สิบสามปีแล้วหลานแก้วกู
 แก่ทำน้ายาจินตัมดินหมู
 บ้างปัดปูเสื่อสาตลาดพรมเจียม
 มีทั้งสังข์ใส่น้ำมนต์ไว้จนเปี่ยม
 ตามธรรมเนียมฆ้องกลองฉลองทาน
 อยู่วัดเขาชนไก่ใกล้กับบ้าน
 ท่านสมภารพาพระสงฆ์สิบองค์มา
 ก็จัดน้ำมนต์สาตเสียดฉาดฉ่ำ
 เสียดเฮฮาฮึดฮัดเมื่อซัดน้ำ
 เสียดหนุบหนับเหนาะเหนะแซะขยำ
 ลูกขึ้นปล้ำกันออกอิงเสียดตึงตัง
 สนุกแน่แล้วอ้ายดำปล้ำอีหัง
 เข้าไปนั่งกราบกรานสมภารครู
 ถามว่านี่ลูกใครเล่าอ้ายหนู
 เล่าให้รู้แต่ต้นมาจนปลาย
 นี่โกนจุกแล้วจะได้ไปถวาย
 เคารวะจะคลายเคลื่อนบ้างหรืออย่างไร

พูดอ้ายแผนถ้อยแท้ไม่แก้ไข
 ยังวิ่งไปเข้าคุศนุกจริง
 จะทุกขร้อนอ่อนหูเพราะผู้หญิง
 พินิจนั่งดูกายเจ้าพลายงาม
 จะมีวาสนาดีชื่อกานทาม
 ก็ต้องตามลักษณะว่าจะรวย
 ตัวตำหนิรูปชาวเป็นสาวสวย
 ต้องถูกด้วยละโมภโลภโลกีย์
 มันเจ้าชู้เกินการหลานอีศรี
 จะได้ที่หมื่นขุนเป็นมุลนาย

ทั้งเมียสาวชาวเหนือเป็นเชื้อแถว
 อันอายขุนแผนพ่อของออพลาย
 นับแต่นี้มีสุขไม่ทุกข์ร้อน
 ทองประศรีดีใจไหวเจ้าคุณ
 สมการรับกลับมายังอวาส
 หาเสามาทั่วที่ตัวดี
 ดูท่านองพองคอเสียงอ้อแอ้
 ตารองศรีดีแต่ชั้นรู้ครันครบ
 แล้วนายทั้งดั่งโอดเสียงโง่โวก
 ฝ่ายนายเพชรเม็ดมากลากซ้ำซ้ำ
 ส่วนนายมาพระยานนทร์คนตลก
 ตาทองอยู่รู้ว่าภาษาลาว
 ครั้นรุ่งเช้าเจ้าพลายก็โกนจุก
 จนผมยาวเจ้าได้ตัดผมตัดไทย
 เดชะบุญทูลขอพ่อพันโท
 แต่นิ่งนึกตรึกตรองจนราตรี
 ทำคลั่งเคล้าเฝ้าวอนด้วยอ่อนหวาน
 จะได้เฝ้าเจ้าชีวิตชิดชอบพอ

อีนั้นแล้วมันจะมาพาฉิบหาย
 จะพันปลายเดือนยี่ในปีกุน
 ได้เตียงนอนนั่งเก้าอี้เป็นที่ขุน
 ช่วยแบ่งบุญให้ได้พินสินสัถที่
 เสี่ยงพิณพาทย์พวกพ้องทองประศรี
 ท่านตามีช่างประตักถนัดรบ
 พวกคนแก่ชอบพูดว่ารู้จบ
 กรับกระหนบทำหลอกแล้วรอกตา
 ว่ากระโชกกระชั้นชั้นหนักหนา
 ตั้งสามวาสองศอกเหมือนบอกยาว
 ว่าหยกหยกหยกบ๊ายคนฮาฉาว
 แล้วส่งกราวเชิดเพลงโหม่งเห่งไป
 เป็นพันทุกข์พันร้อนนอนหลับไหล
 คิดจะใคร่ไปเป็นข้าฝารูลี
 เหมือนได้โปรดบิดาเป็นราชา
 เข้าข้างที่นอนยำน้ำตาคลอ
 พรุ่งนี้หลานจะลาไปหาพ่อ
 ทูลขอเผื่อจะโปรดที่โทษทัณฑ์ฯ

เอกสารหมายเลข 7
 ประกอบการสอนแผนการสอนที่ 1 กลุ่มควบคุม

ภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 1

ลำคลองที่สกปรก จากแหล่งชุมชนที่มีผู้คนอยู่อาศัยหนาแน่น เศษวัสดุที่เหลือใช้ ขยะมูลฝอย น้ำใช้แล้ว จากการอาบน้ำและซักล้างสิ่งสกปรกต่างๆ มักถูกโยนหรือไหลลงสู่คูคลองที่ใกล้ที่สุด ทำให้เกิดการเน่าเหม็น ท่อระบายน้ำอุดตัน และเกิดน้ำท่วมถนนเมื่อมีฝนตก

เอกสารหมายเลข 7

ประกอบการสอนแผนการสอนที่ 1 กลุ่มควบคุม

ภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 2

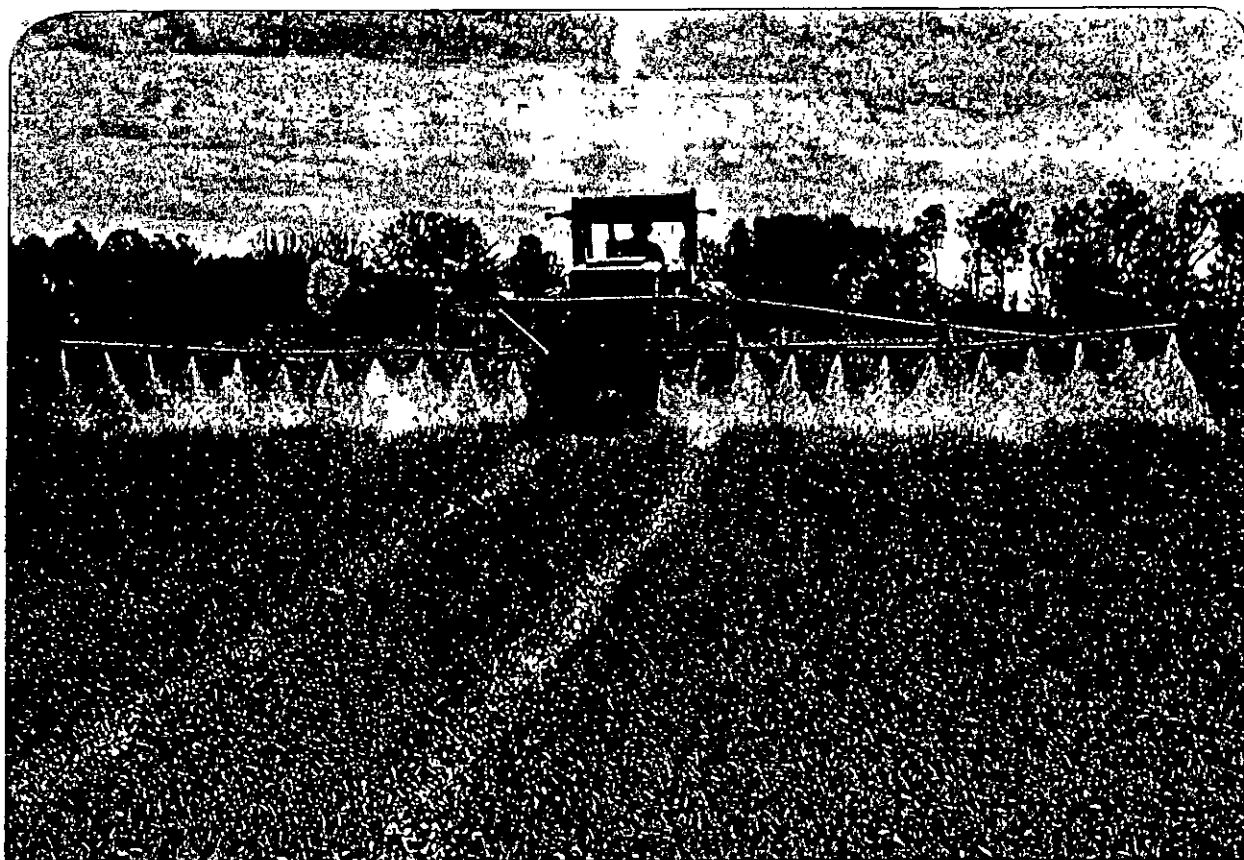
ความเสื่อมโทรมทางจิตใจ ศาสนา และวัฒนธรรมอันดี เป็นสิ่งที่ควรทำนุบำรุง เพราะช่วย
 กล่อมกล่าจิตใจให้ประกอบแต่สิ่งดีงาม แต่ในสังคมปัจจุบัน จิตใจของคนส่วนหนึ่งเสื่อมโทรมลงไป ทำลายแม้แต่สิ่ง
 ที่ควรเคารพนับถือ เช่น ดัดเศียรพระพุทธรูป ก่อให้เกิดความหตุใจสำหรับผู้ที่ยึดมั่นในศาสนาและผู้พบเห็นทั่วไป

เอกสารหมายเลข 7

ประกอบการสอนแผนการสอนที่ 1 กลุ่มควบคุม

ภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 3

การใช้ยาปราบวัชพืชในไร่นา การใช้ยาปราบวัชพืช และยาฆ่าแมลงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย และมีปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ สารพิษเหล่านี้จะสะสมอยู่ในผลิตผลทางการเกษตร และยังสะสมอยู่ในดินและน้ำด้วย พืชผักที่เรารับประทานจึงมีความปลอดภัยน้อยลง

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียน

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 40 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก คือ ก ข ค และ ง ให้เวลาทำ 50 นาที
2. ให้นักเรียนพิจารณาดูแต่ละข้อ ถ้าเห็นว่าตัวเลือกใดเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดให้กาเครื่องหมายกากบาท X ลงในช่อง [] ของแต่ละข้อ ดังตัวอย่างการเลือกตอบข้อ ค ดังนี้

ก ข ค ง
 [] [] [X] []
3. ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดทับตัวเลือกที่ไม่ต้องการดังนี้

ก ข ค ง
 [X] [] ~~[X]~~ []
4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ในแบบทดสอบ
5. หลังจากทำแบบทดสอบเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นำแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบส่งคืนกรรมการคุมสอบ

ขอให้นักเรียนโชคดี

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 2

ความรู้ยิ่งล้ำ	สินทรัพย์
คิดค่าครองเมืองนับ	ยิ่งไซ้
เพราะเหตุจกอยู่กับ	กายอาต - มานา
โจรจกเบียนบได้	เร่งรู้เรียนเอา

1. คำว่า "โจรจกเบียนบได้ เร่งรู้เรียนเอา" หมายความว่าอย่างไร ก. ความรู้เป็นสิ่งที่ดี ข. ความรู้ได้มาด้วยความลำบาก ค. ความขยันหมั่นเพียรจะทำให้เราประสบความสำเร็จ ง. ไม่มีใครเอาความรู้ของเราไปได้จึงต้องพยายามเรียน	2. ผู้ปฏิบัติตามความหมายของร้อยกรองบทนี้ น่าจะเป็นคนอย่างไร ก. ฉลาด ข. ช่างฝัน ค. มีเมตตากรุณา ง. มองการณ์ไกล

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3 - 4

โคควายวายชีฟได้	เขาหน้
เป็นสิ่งเป็นอันยัง	อยู่ไซ้
คนเด็ดดับสูญสัง-	ขาว้าง
เป็นชื่อเป็นเสียงได้	แต่ร้ายกับดี

3. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้ต้องการเน้นเรื่องอะไร ก. ความดี ข. ความงาม ค. ความสามัคคี ง. การเสียสละ	4. บทร้อยกรองนี้มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด ก. สละชีพเพื่อชาติ ข. ฆ่าไม่ตายขายไม่ขาด ค. รักดีห้ามจ้ว รักชั่วห้ามเสา ง. ควรทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5 - 6

"ผลจากการวิจัยของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเยลล์ พบว่าการได้รับควันบุหรี่ ตั้งแต่ในวัยเด็ก จะมีผลอย่างมากต่อการเพิ่มความเสี่ยงที่จะเป็นมะเร็งปอดในอนาคต โดยพบว่าผู้ไม่สูบบุหรี่ที่อาศัยอยู่ในบ้านที่มีคนสูบบุหรี่ 1 คน เป็นเวลา 25 ปี จะมีโอกาสเป็นมะเร็งปอดมากกว่าผู้ไม่สูบบุหรี่และอยู่ในบ้านที่ไม่มีคนสูบบุหรี่ 2 เท่า และหากในบ้านมีผู้สูบบุหรี่มากกว่า 1 คน ระยะเวลาในการเกิดโรคมะเร็งปอดจะเร็วขึ้นเท่ากับจำนวนผู้สูบบุหรี่ที่มีอยู่ในบ้านหารด้วย 25"

5. ข้อความนี้ควรจัดอยู่ในประเภทใด

- ก. คำชี้แจง
- ข. รายงาน
- ค. คำแนะนำ
- ง. แถลงการณ์

6. สารสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. มะเร็งในปอด
- ข. การเกิดโรคมะเร็ง
- ค. บุหรี่ทำให้เกิดโรคมะเร็ง
- ง. ผู้ที่ไม่สูบบุหรี่จะไม่เป็นมะเร็ง

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7 - 8

"น้ำในคูคลองในกรุงเทพมหานครมีคุณภาพน้ำเลวลงมากหรือมีค่าความสกปรกมากขึ้น โดยเฉพาะคูคลองที่ไหลผ่านย่านชุมชนที่มีประชากรหนาแน่น เนื่องจากน้ำเสียจากอาคารบ้านเรือนจะไหลลงสู่ท่อระบายน้ำ ที่วางข้างบ้าน คูคลอง และไหลไปรวมอยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยาในที่สุด"

7. สารสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. มีขยะในคลองมากขึ้น
- ข. น้ำในคลองใช้ประโยชน์ไม่ได้
- ค. สภาพน้ำในคลองสกปรกมากขึ้น
- ง. ประชาชนที่อาศัยอยู่ริมคลองเดือดร้อนมากขึ้น

8. ถ้าทุกคนไม่ช่วยเหลือกันในการใช้น้ำ สภาพแม่น้ำเจ้าพระยาในอนาคตจะเป็นอย่างไร

- ก. มีขยะมากมายในแม่น้ำ
- ข. สิ่งมีชีวิตในแม่น้ำจะตายหมด
- ค. ใช้ประโยชน์ได้เพราะมีฝนตกทุกปี
- ง. ไม่ต่างกับน้ำในคลองปัจจุบัน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9 - 10

"เด็ก เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและจะเป็นผู้สืบทอดความเป็นชาติในอนาคต ดังนั้นเด็กทุกคนจึงสมควรที่จะได้รับการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน และการคุ้มครองให้พ้นจากการถูกเอารัดเอาเปรียบจากบุคคลและสังคม"

9 ผู้เขียนข้อความนี้ชี้ประเด็นให้เห็นในข้อใด

- ก. การให้สิทธิเด็ก
- ข. การส่งเสริมเด็ก
- ค. การให้โอกาสเด็ก
- ง. การช่วยเหลือเด็ก

10 "เด็กจะเป็นผู้สืบทอดความเป็นชาติใน

อนาคต" มีความหมายตรงกับข้อความใด

- ก. เด็กฉลาดชาติเจริญ
- ข. เป็นเด็กต้องเคารพผู้ใหญ่
- ค. เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า
- ง. เมื่อน้อยให้เรียนวิชาให้หาเงินเมื่อใหญ่

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11 - 12

"น้ำกับวิถีชีวิตของคนไทยมีความผูกพันกันตลอดมาอย่างแยกไม่ออก ลักษณะของการตั้งหลักแหล่งของคนไทยจึงมักจะตั้งอยู่ในบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำลำคลองไหลผ่าน เมืองเก่าหลายเมืองล้วนแต่อยู่ใกล้แม่น้ำทั้งสิ้น แม้ในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีก็ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำยม สมัยกรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีก็ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเช่นเดียวกัน"

11. สาระสำคัญของข้อความนี้กล่าวถึงอะไร

- ก. คนไทยผูกพันกับน้ำ
- ข. แม่น้ำสายสำคัญของไทย
- ค. ประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์
- ง. ลักษณะที่ตั้งเมืองหลวงของไทย

12. จากข้อความนี้ "อาชีพ" ที่เกี่ยวข้องน้อยที่สุดสำหรับคนในเมืองหลวงคือข้อใด

- ก. การประมง
- ข. การเกษตร
- ค. การค้าขาย
- ง. การเลี้ยงสัตว์

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13 - 14

"รายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ทำให้เด็กเกิดแนวคิดที่ผิดเกี่ยวกับชีวิตเพราะทำให้เด็กชื่นชม นิยมชมชอบในวัตถุที่ถูกสร้างสรรค์หรือประดิษฐ์ขึ้นเพื่อความสะดวกสบายของชีวิต เด็กจะเกิดค่านิยมในวัตถุเพิ่มขึ้นและเมื่อนานเข้าก็จะเห็นชีวิตเหมือนวัตถุไปด้วย ขาดความสนใจในเรื่องของความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น"

13 ผู้เขียนเรื่องนี้มีความรู้สึกอย่างไร

- ก. กลัว
- ข. เสียหาย
- ค. กลุ้มใจ
- ง. เป็นห่วง

14.สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. รายการโทรทัศน์ที่เด็กชอบ
- ข. การดูโทรทัศน์ทำให้ทันสมัย
- ค. รายการโทรทัศน์ก่อให้เกิดค่านิยมวัตถุ
- ง. การดูโทรทัศน์ทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15 - 16

"การขายตรง คือ การขายสินค้าที่ผู้ขายได้ไปแนะนำ สาธิตหรือขายสินค้าให้แก่ลูกค้าถึงที่บ้านซึ่งแตกต่างจากการขายสินค้าโดยทั่วไปคือ ลูกค้าไม่ต้องเดินทางออกไปหาซื้อสินค้านอกบ้าน แต่มีผู้นำสินค้ามาแนะนำและสาธิตให้ถึงที่บ้านพร้อมทั้งมีการบริการหลังการขายที่ดีกว่า นอกจากนี้การขายตรงส่วนใหญ่ยังเป็นการขายระหว่างบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยกัน ทำให้ผู้ซื้อสินค้ามีความเชื่อมั่นในตัวสินค้าและบริการหลังการขายดีกว่าการซื้อสินค้าจากท้องตลาดโดยทั่ว ๆ ไป"

15. ผู้เขียนข้อความนี้มีจุดมุ่งหมายใด

- ก. ชี้แจง
- ข. โฆษณา
- ค. แนะนำ
- ง. เสนอสินค้า

16. สาระสำคัญของข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

- ก. คุณภาพของสินค้า
- ข. รูปแบบการขายสินค้า
- ค. การวางแผนการขายสินค้า
- ง. ผลประโยชน์จากการขายสินค้า

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17 - 18

"ชาติใดไร้รักสมัครสมาน จะทำการสิ่งใดก็ไร้ผล
แม้ชาติย่อยยับอัปจน บุคคลจะสุขอยู่อย่างไร"

17 บทพระราชนิพนธ์นี้มีสาระสำคัญตรงกับข้อใด 18 จากบทพระราชนิพนธ์ ผู้นิพนธ์มี

ก. ความรักต่อกัน	จุดมุ่งหมายอย่างไร
ข. ความสมานสามัคคีกัน	ก. ตีหนึ่ง
ค. การแตกความสามัคคี	ข. ชี้แจง
ง. การแบ่งหน้าที่กันทำงาน	ค. ปลุกใจ
	ง. ตักเตือน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 19 - 20

"การศึกษาคือการพัฒนาคนให้พ้นจากการมีชีวิตภายใต้บงการของต้นเหตุที่จะดิ้นรนแสวงหาสุขเวทนาและหลีกเลี่ยงทุกข์เวทนาบนฐานของความไม่รู้คืออวิชชาที่ทำให้วนเวียนอยู่ในตาข่ายของการก่อปัญหาเพิ่มทุกข์ ไปสู่การมีชีวิตอยู่ด้วยปัญญาซึ่งทำให้เกิดมีฉันทะที่จะปฏิบัติต่อสิ่งทั้งหลายอย่างถูกต้อง ทำให้เกิดความเป็นอิสระไร้ทุกข์ปราศจากปัญหา"

19. สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร	20. ข้อความนี้จัดอยู่ในบทความประเภทใด
ก. การศึกษาก่อให้เกิดปัญญา	ก. เชิงสารคดี
ข. การศึกษาพัฒนาคนให้พ้นทุกข์	ข. เชิงนิพนธ์
ค. การศึกษาช่วยให้คนไม่หลงผิด	ค. เชิงวิจารณ์
ง. การศึกษาคือแสงสว่างของชีวิต	ง. เชิงวิเคราะห์

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 21 - 22

"ครอบครัวของเราต้องดิ้นรนช่วยตัวเองเช่นนี้จนถึงฤดูเก็บเกี่ยว ปีไหนฝนฟ้าดีเราก็พอมีกินอิ่มท้องไปได้นาน แต่ถ้าปีไหนแห้งแล้งพวกเราก็อดอยากลำบากกันมาก เราไม่สามารถพึ่งพาญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้านได้เพราะพวกเขาเองก็มีสภาพไม่ผิดอะไรกับเรามากนัก"

21 ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

- ก. ผลผลิตกับการอยู่รอด
- ข. การต่อสู้ดิ้นรนของชีวิต
- ค. ความเป็นอยู่ของชาวชนบท
- ง. ชีวิตฝากไว้กับสภาพดินฟ้าอากาศ

22. ข้อความนี้ผู้พูดมีความรู้สึกอย่างไร

- ก. เสียใจ
- ข. สลดใจ
- ค. กลุ้มใจ
- ง. รำคาญใจ

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 23 - 24

"กว่าเธอจะรู้ว่า หนทางชีวิตมิได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ เธอก็ถูกหนามของมันทิ่มตำ เกินกว่าที่จะเยียวยา"

23. "หนทางชีวิตมิได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ"

หมายความว่าอย่างไร

- ก. ชีวิตมิได้มีแต่ความสุข
- ข. หนทางที่ไม่มีกลีบกุหลาบ
- ค. ชีวิตนี้ไม่มีกลิ่นหอมของกุหลาบ
- ง. ความสุขเปรียบเสมือนดอกกุหลาบ

24. "เธอ" ในข้อความนี้อยู่ในสภาพใด

- ก. มีความทุกข์
- ข. เดี่ยวสุขเดียวทุกข์
- ค. มีความกังวลใจ
- ง. ยอมรับสภาพที่เป็นอยู่

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 25 - 26

"ความคิดที่ดีจะให้ผลดี ความคิดที่ไม่ดีจะให้ผลไม่ดี เป็นไปตามหลักแห่งความจริง ที่เป็นสังขธรรมที่สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงกล่าวแสดงไว้ว่า ทำดีจักได้ดี ทำชั่วจักได้ชั่ว ผู้ใดทำกรรมใดไว้ผู้นั้นจักได้รับผลของกรรมนั้น"

25. จากข้อความนี้ "กรรม" หมายถึงอะไร

- ก. สังขธรรม
- ข. การกระทำ
- ค. สิ่งไม่ควรละเว้น
- ง. สิ่งที่ไม่ควรทำ

26. สาระสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใดมากที่สุด

- ก. คิดก่อนทำ
- ข. ธรรมะย่อมชนะอธรรม
- ค. ความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ตาย
- ง. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 27 - 28

"ชีวิตของคนเราประกอบไปด้วยร่างกายซึ่งต้องอิงอาศัยวัตถุกับจิตใจซึ่งอาศัยความเชื่อมั่นศรัทธา ความอบอุ่นใจ ความรัก ความไว้วางใจซึ่งกันและกันเป็นอาหารเกื้อกูลให้เกิดความผาสุกเป็นปกติ หรืออีกนัยหนึ่งมีสุขภาพใจแข็งแรง ถ้าวิเคราะห์กันแล้วจะพบว่า เรื่องของจิตใจเป็นใหญ่สำหรับมนุษย์และสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย เพราะเป็นตัวกำหนดเป็นแรงเหนี่ยวนำให้พฤติกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นวัตถุประสงค์ของการศึกษาจึงไม่ได้มุ่งจะให้นักศึกษาได้แต่ 'ใบเบิกทาง' ออกไป"

27. จากข้อความนี้ "ใบเบิกทาง" หมายถึง

อะไร

ก. ปริณญาบัตร

ข. บัตรผ่านประตู

ค. บัตรสิทธิพิเศษ

ง. หนังสือเดินทาง

28. สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

ก. ชีวิตประกอบด้วยร่างกายและจิตใจ

ข. จิตใจเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของคน

ค. จิตใจแข็งแรงทำให้ร่างกายแข็งแรง

ง. การศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งร่างกายและจิตใจ

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29 - 30

/"ทุกชีวิตเมื่ออุบัติขึ้นแล้ว ไม่ว่าคน ไม่ว่าสัตว์ จะต้องพบความทุกข์มากน้อย หนักเบาต่าง ๆ กัน ปัญญาเท่านั้นที่จะทำให้สามารถเปลี่ยนความทุกข์ สลดความทุกข์มิให้ความทุกข์ทับถมจิตใจจนถึงมิให้ความทุกข์สัมผัสจิตใจได้แม้แต่น้อยเป็นความพ้นทุกข์ไกลทุกข์อย่างสิ้นเชิง"

29. สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

ก. วิธีพ้นทุกข์

ข. ชีวิตนี้มีทุกข์

ค. ความรู้ช่วยให้พ้นทุกข์

ง. ทุกข์ทำให้คนเราไม่สบายใจ

30. ผู้เขียนให้ความสำคัญต่อเรื่องอะไรมากที่สุด

ก. ชีวิตคน

ข. ชีวิตสัตว์

ค. ความทุกข์

ง. การเรียนรู้

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 31 - 32

"การสูดดมทินเนอร์เป็นประจำนั้นมีอันตรายมาก จากการทดลองของนักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นพิษของตัวทำละลายอินทรีย์ต่าง ๆ ที่ประกอบด้วยทินเนอร์ ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีฤทธิ์ทำลายระบบประสาท สมอง เนื้อเยื่อต่าง ๆ ตับ ไต ไชกระดูก และเมื่อได้รับนาน ๆ บ่อย ๆ จะค่อย ๆ ทำลายเนื้อเยื่ออวัยวะต่าง ๆ ทำให้สมองเสื่อม ร่างกายอ่อนแอ ผอมแห้งแรงน้อย เกิดโรคภัยไข้เจ็บได้ง่าย"

31. ข้อความนี้ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร

- ก. การสูดดม "ทินเนอร์"
- ข. การทดลอง "ทินเนอร์"
- ค. "ทินเนอร์" ตัวอันตราย
- ง. "ทินเนอร์" ทำลายเนื้อเยื่อ

32. ข้อความนี้ผู้เขียนต้องการชี้จุดมุ่งหมายใด

- ก. การรักษาสุขภาพ
- ข. โพิษของทินเนอร์
- ค. วัสดุที่ทำจากทินเนอร์
- ง. โรคที่เกิดจากทินเนอร์

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 33 - 34

"เมื่อมองดูการละเล่นของเด็กไทยในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการพัฒนาไปมาก เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ยังผลให้มีอุปกรณ์อันทันสมัย ประกอบมากมาย แต่เมื่อมองย้อนหลังไปถึงการละเล่นของเด็กไทยในอดีตก็สนุกสนานไม่แพ้ในปัจจุบัน การละเล่นของเด็กนั้นนอกจากจะทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ควรจะต้องช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ เป็นการฝึกความพร้อมของเด็กและยังฝึกให้เด็กรู้จักการเข้าสังคมอีกด้วย"

33. สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. เทคโนโลยีในการละเล่นของเด็กไทย
- ข. การใช้อุปกรณ์ในการละเล่นของเด็กไทย
- ค. การฝึกความพร้อมของเด็กในการละเล่น
- ง. การละเล่นจะต้องส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ

34. จากข้อความนี้ผู้เขียนต้องการให้เด็กไทย

- มีลักษณะอย่างไรมากที่สุด
- ก. รู้จักออกกำลังกาย
- ข. รู้จักเลือกคบเพื่อน
- ค. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
- ง. รู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 35 - 36

"ประเทศทางแถบยุโรปจัดพริกเข้าในพวกสมุนไพร มีสรรพคุณในการขับลม ใช้เป็นยาแก้คัน แก้โรคขัดตามข้อ แก้โรคเยื่อหุ้มปอดอักเสบเรื้อรัง นอกจากนี้ยังปรากฏว่าพริกเป็นสารที่ให้วิตามินเอ บีหนึ่ง บีสอง และซีอีกด้วย สำหรับประเทศในแถบเอเชียซึ่งชอบรับประทานอาหารรสจัดและใช้พริกช่วยปรุงแต่งรสอาหารให้เผ็ดร้อนขึ้น จะจัดพริกเข้าไว้ในประเภทเครื่องเทศ"

35. ทำไมประเทศทางแถบยุโรปจึงจัดพริกเข้าในพวกสมุนไพร

- ก. เพราะพริกมีสีแดง
- ข. เพราะพริกมีรสเผ็ด
- ค. เพราะพริกใช้ทำอาหารได้
- ง. เพราะพริกใช้เป็นยารักษาโรคได้

36. สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. พืชสมุนไพร
- ข. วิตามินจากพริก
- ค. ประโยชน์ของพริก
- ง. สารอาหารจากพริก

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 37 - 38

"สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคเปิดเผยว่า เกษตรกรบางส่วนใช้สารเคมีชนิดหนึ่งชื่อ 'ฟอร์มาลิน' ซึ่งเป็นน้ำยาสำหรับดองศพหรือดองสัตว์บางชนิดเพื่อศึกษาทางการแพทย์ มาใช้ฉีดพ่นผักเพื่อฆ่าแมลงและโรคพืช ทำให้ผักสดเขียวกรอบนั้นเป็นอันตรายอย่างยิ่งแก่เกษตรกรผู้ใช้และผู้กินผัก เพราะอาจทำให้เนื้อเยื่อจุกตา ระคายเคืองจนถึงทำให้ตาบอดได้ ถ้าเข้าสู่ผิวหนังจะทำลายเม็ดเลือดแดงทำให้เป็นโรคโลหิตจาง"

37. ควรตั้งชื่อข้อความนี้ว่าอย่างไร

- ก. น้ำยาดองศพ
- ข. วิธีทำให้ผักสด
- ค. อันตรายจากฟอร์มาลินในผัก
- ง. ผักสดจากเกษตรกรสู่ผู้บริโภค

38. ข้อความนี้ควรจัดอยู่ในประเภทใด

- ก. ข่าว
- ข. โฆษณา
- ค. คำชี้แจง
- ง. คำแนะนำ

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 39 - 40

"ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับบ้านเรือนไทยเดิมของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากรเมื่อเร็ว ๆ นี้ ทราบว่ามีข้อดีในแง่ของความโปร่ง ร่มเย็น และสงบเสงี่ยม เป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิตที่ไม่เร่งร้อนเช่นปัจจุบัน โปร่งระบายความร้อนได้ดี มีชายคายื่นยาวกันแดดกันฝนและต้องปลูกต้นไม้ให้ร่มเงารอบบ้าน มีระเบียบไว้ฝึกฝน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะให้ความร่มเย็นแก่ผู้อาศัยเป็นอย่างดี"

39 ควรตั้งชื่อข้อความนี้ว่าอย่างไร

- ก. บ้านเรือนไทย
- ข. ร่มไม้ชายคา
- ค. รั้วรอบขอบชิด
- ง. อยู่อย่างคนไทย

40สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ผลการวิจัย
- ข. ความสงบร่มเย็น
- ค. ข้อดีของบ้านเรือนไทย
- ง. สถาปัตยกรรมบ้านเรือนไทย

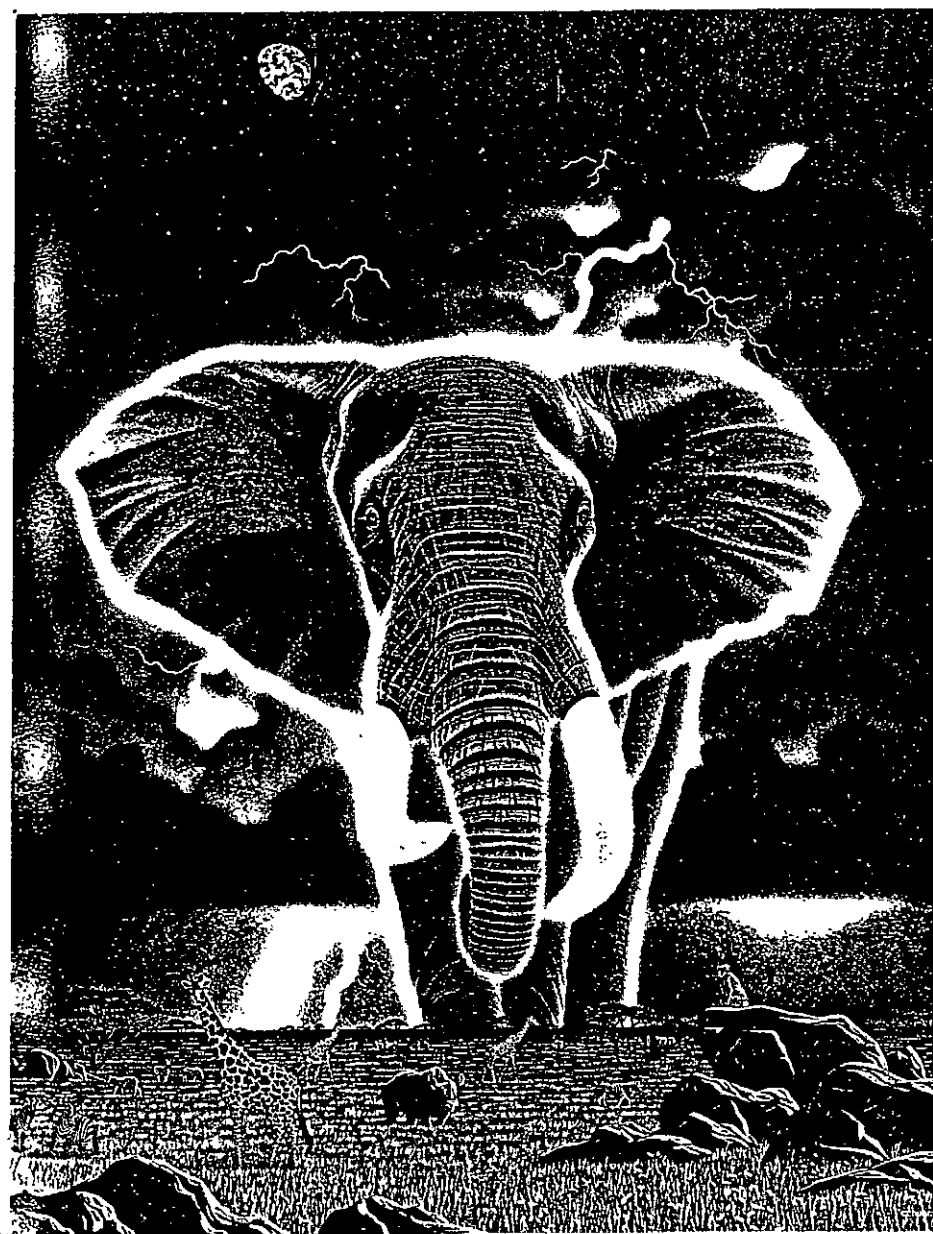
แบบทดสอบความสามารถด้านการเขียน

แบบทดสอบความสามารถด้านการเขียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

ให้นักเรียนดูภาพที่กำหนดให้ แล้วเขียนเรียงความแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งตั้งชื่อให้สัมพันธ์กับเรื่อง โดยมีความยาวประมาณ 20 บรรทัด ใช้เวลา 50 นาที

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

คำชี้แจง

- 1. แบบสอบถามวัดความสนใจฉบับนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- 2. การตอบแบบสอบถามแต่ละข้อจะไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่ประการใด นักเรียนมีอิสระในการตอบอย่างเต็มที่ ผลการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยทางการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป
- 3. วิธีตอบแบบสอบถามวัดความสนใจ แต่ละข้อจะมีช่องว่างให้นักเรียนเลือกตอบ 5 ช่องคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับความสนใจของนักเรียนมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าชอบท่องศัพท์ภาษาไทยแข่งกับเพื่อน ๆ					
2	ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะร่วมแข่งขันตอบปัญหาภาษาไทย					
3	ในชั่วโมงภาษาไทยข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์สอน					
4	เมื่ออาจารย์ต้องการอาสาสมัครเพื่อร่วมกิจกรรมภาษาไทยข้าพเจ้าจะรีบสมัคร					
5	ข้าพเจ้าจะรีบยกมือตอบคำถามในชั่วโมงภาษาไทย					
6	ข้าพเจ้าพยายามเข้าร่วมกิจกรรมภาษาไทยที่อาจารย์จัดขึ้น					
7	ข้าพเจ้าสนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนภาษาไทย					
8	ข้าพเจ้าจะรีบทำการบ้านวิชาภาษาไทยก่อนเวลาที่อาจารย์กำหนด					

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9	เมื่อข้าพเจ้าขาดเรียนจะติดตามบทเรียนและการบ้านจากเพื่อนสนิทหรืออาจารย์ผู้สอน					
10	ข้าพเจ้าจะแก้ไขแบบฝึกหัดภาษาไทยที่ทำผิดให้ถูกต้อง					
11	ข้าพเจ้าจะทบทวนภาษาไทยก่อนถึงชั่วโมงเรียน					
12	ข้าพเจ้าซักถามปัญหาภาษาไทยกับอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจ					
13	ข้าพเจ้าชอบแต่งคำประพันธ์					
14	ข้าพเจ้าชอบเขียนคำขวัญภาษาไทย					
15	เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้าอ่านหนังสือภาษาไทยทุกประเภท					
16	ข้าพเจ้าได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ทางภาษาไทยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต					
17	ข้าพเจ้าเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จากการเรียนวิชาภาษาไทย					
18	ข้าพเจ้าได้ฝึกการใช้ภาษาสื่อสารกับอาจารย์และเพื่อน ๆ					
19	ข้าพเจ้าได้รับความรู้จากเอกสารที่นำมาประกอบการสอน					
20	ข้าพเจ้าได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนภาษาไทยของตนหลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้ว					

ภาคผนวก ค

- ตาราง 5 แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย
- ตาราง 6 แสดงคะแนนการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียน
- ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย
- ตาราง 8 แสดงคะแนนความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง
- ตาราง 9 แสดงคะแนนความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง
- ตาราง 10 แสดงคะแนนความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 5 แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย

ข้อที่	P	r		ข้อที่	P	r
1	.76	.62		21	.34	.45
2	.54	.34		22	.70	.59
3	.36	.29		23	.78	.59
4	.73	.32		24	.74	.41
5	.62	.36		25	.75	.52
6	.77	.35		26	.76	.38
7	.78	.59		27	.80	.28
8	.28	.22		28	.75	.52
9	.33	.25		29	.78	.59
10	.59	.23		30	.48	.58
11	.35	.36		31	.72	.57
12	.35	.36		32	.78	.59
13	.78	.59		33	.65	.66
14	.79	.57		34	.73	.66
15	.56	.38		35	.73	.32
16	.78	.59		36	.65	.43
17	.46	.41		37	.74	.41
18	.69	.29		38	.72	.45
19	.50	.48		39	.54	.27
20	.41	.56		40	.58	.42

ตาราง 6 แสดงคะแนนการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียน

ผู้ตรวจ นักเรียน	คนที่ 1 คะแนน	คนที่ 2 คะแนน	ผู้ตรวจ นักเรียน	คนที่ 1 คะแนน	คนที่ 2 คะแนน
1	83	80	21	76	78
2	80	78	22	76	74
3	71	68	23	80	78
4	78	77	24	78	77
5	73	70	25	76	75
6	78	79	26	80	78
7	78	78	27	78	73
8	71	72	28	83	81
9	83	79	29	78	76
10	76	74	30	78	75
11	73	72	31	71	72
12	70	70	32	80	78
13	76	74	33	76	75
14	71	72	34	76	76
15	68	67	35	76	75
16	68	66	36	73	74
17	73	72	37	73	72
18	75	74	38	74	72
19	78	79	39	71	70
20	78	75	40	78	76

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	s^2	$\bar{X}$	s^2	
1	3.68	0.64	2.92	0.24	4.04
2	3.00	0.50	1.88	0.36	6.04
3	3.52	0.51	2.28	0.71	5.61
4	3.12	1.11	1.44	0.68	6.29
5	4.36	0.57	2.96	0.21	7.93
6	3.44	0.76	1.68	0.48	7.92
7	3.44	0.51	1.72	0.46	8.74
8	3.72	1.04	2.04	0.79	6.20
9	4.32	0.31	3.12	0.44	6.91
10	3.96	0.70	2.40	0.50	7.10
11	4.56	0.59	2.96	0.79	6.81
12	4.28	0.54	2.56	0.76	7.54
13	3.24	0.60	1.72	0.38	7.66
14	3.84	0.89	2.12	0.61	7.02
15	3.36	0.82	1.96	0.79	5.51
16	3.32	0.64	2.20	0.92	4.48
17	3.16	1.06	1.60	0.50	6.25
18	3.32	1.14	1.76	0.44	6.20
19	3.92	0.58	2.32	0.98	6.42
20	3.92	0.74	2.48	0.93	5.57

ตาราง 8 แสดงคะแนนความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	Pretest	Posttest	D	เลขที่	Pretest	Posttest	D
1	32	37	5	1	31	34	3
2	33	37	4	2	28	31	3
3	26	33	7	3	28	29	1
4	30	35	5	4	24	27	3
5	27	31	4	5	21	24	3
6	25	28	3	6	25	28	3
7	32	36	4	7	26	30	4
8	29	35	6	8	28	31	3
9	31	35	4	9	32	34	2
10	21	24	3	10	20	24	4
11	34	36	2	11	28	30	2
12	31	32	1	12	30	33	3
13	30	33	3	13	29	31	2
14	27	31	4	14	28	31	3
15	25	31	6	15	26	28	2
16	30	32	2	16	26	27	1
17	25	32	7	17	30	32	2
18	29	34	5	18	29	33	4
19	32	36	4	19	27	31	4
20	33	35	3	20	22	26	4
21	26	31	5	21	24	25	1
22	25	29	4	22	31	33	2

ตาราง 8 (ต่อ)

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	Pretest	Posttest	D	เลขที่	Pretest	Posttest	D
23	30	32	2	23	30	32	2
24	28	29	1	24	25	28	3
25	29	33	4	25	22	25	3
26	26	29	3	26	26	29	3
27	29	35	6	27	22	24	2
28	25	32	7	28	27	28	1
29	26	28	2	29	28	29	1
30	29	30	1	30	25	27	2
31	30	34	4	31	26	28	2
32	28	33	5	32	24	29	5
33	29	33	4	33	26	28	2
34	30	32	2	34	25	26	1
35	29	30	1	35	30	32	2
36	28	33	5	36	30	33	3
37	29	32	3	37	27	29	2
38	21	25	4	38	28	31	3
39	26	27	1	39	27	29	2
40	27	29	2	40	25	28	3
$\sum X$	1131	1279	148	$\sum X$	1066	1167	101
$\bar{X}$	28.28	31.98	3.70	$\bar{X}$	26.65	29.18	2.53

ตาราง 9 แสดงคะแนนความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	Pretest	Posttest	D	เลขที่	Pretest	Posttest	D
1	85	89	4	1	80	83	3
2	83	87	4	2	81	83	2
3	74	80	6	3	79	83	4
4	80	82	2	4	80	82	2
5	75	80	5	5	79	81	3
6	80	86	6	6	73	74	1
7	80	87	7	7	82	87	5
8	74	79	5	8	80	82	2
9	85	87	2	9	70	73	3
10	78	80	2	10	79	82	3
11	75	81	6	11	79	83	4
12	73	80	7	12	75	77	2
13	78	80	2	13	83	88	5
14	74	77	3	14	72	74	2
15	71	76	5	15	71	74	3
16	71	75	4	16	82	88	6
17	75	80	5	17	73	80	7
18	78	84	6	18	79	83	4
19	80	82	2	19	76	77	1
20	80	81	1	20	75	77	2
21	79	85	6	21	74	78	4
22	79	82	3	22	75	78	3

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	Pretest	Posttest	D	เลขที่	Pretest	Posttest	D
23	82	85	3	23	74	76	2
24	80	87	7	24	80	86	6
25	80	84	4	25	75	76	1
26	82	86	4	26	82	87	5
27	80	84	4	27	80	82	2
28	85	89	4	28	81	84	3
29	80	85	5	29	79	81	2
30	80	86	6	30	80	81	1
31	74	80	6	31	79	82	3
32	82	84	2	32	72	74	2
33	78	79	1	33	75	79	4
34	78	81	3	34	80	86	6
35	78	80	2	35	73	76	3
36	75	79	4	36	80	81	1
37	75	80	5	37	72	74	2
38	76	80	4	38	74	77	3
39	74	76	2	39	80	81	1
40	80	83	3	40	78	80	2
$\sum X$	3126	3288	162	$\sum X$	3091	3210	120
$\bar{X}$	78.15	82.20	4.05	$\bar{X}$	77.28	80.25	3.00

ตาราง 10 แสดงคะแนนความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	Pretest	Posttest	D	เลขที่	Pretest	Posttest	D
1	50	54	4	1	34	38	4
2	68	74	6	2	36	41	5
3	49	51	2	3	69	72	3
4	81	84	3	4	71	73	2
5	65	70	5	5	74	76	2
6	69	73	4	6	67	68	1
7	47	50	3	7	56	58	2
8	73	75	2	8	53	54	1
9	78	84	6	9	60	63	3
10	62	67	5	10	67	69	2
11	63	67	4	11	78	80	2
12	80	82	2	12	63	66	3
13	68	73	5	13	72	73	1
14	49	51	2	14	66	69	3
15	68	74	6	15	73	75	2
16	73	78	5	16	69	71	2
17	76	79	3	17	66	70	4
18	73	80	7	18	56	58	2
19	51	56	5	19	65	66	1
20	73	76	3	20	68	69	1
21	62	64	2	21	74	76	2
22	69	75	6	22	68	69	1

ตาราง 10 (ต่อ)

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
เลขที่	Pretest	Posttest	D	เลขที่	Pretest	Posttest	D
23	58	62	4	23	69	73	4
24	83	86	3	24	78	81	3
25	72	76	4	25	50	52	2
26	66	73	7	26	49	50	1
27	76	80	4	27	55	60	5
28	85	87	2	28	76	79	3
29	64	67	3	29	58	60	2
30	76	81	5	30	67	70	3
31	65	72	7	31	38	41	3
32	62	64	2	32	85	89	4
33	62	63	1	33	71	72	1
34	71	74	3	34	72	74	2
35	58	63	5	35	83	84	1
36	70	74	4	36	59	61	2
37	80	83	3	37	63	67	4
38	61	65	4	38	50	55	5
39	63	65	2	39	58	61	3
40	54	55	1	40	62	64	2
$\sum X$	2673	2827	154	$\sum X$	2548	2647	99
$\bar{X}$	66.83	70.68	3.85	$\bar{X}$	63.70	66.18	2.48

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทดลอง

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน

1. อาจารย์พิศศรี กมลเวช	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์สนั่น มีขันหมาก	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์ปริญญ์ พรหมศรี	โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุโขปถัมภ์

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย

1. ผศ. ดร. สุนันท์ คลโกสุม	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์	โรงเรียนสาธิตมัธยม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์ปริญญ์ พรหมศรี	โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุโขปถัมภ์

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

1. ผศ.ดร.พิตร ทองชั้น	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. รศ.ลัดดาวัลย์ หวังพานิช	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. รศ. อัจฉรา สุขารมณ	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผู้ตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาไทย

อาจารย์บัญชา เกียรติจรุพันธ์	โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุโขปถัมภ์

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวพรทิพา ชื่อสกุล พานิชชีวะกุล
 เกิดวันที่ 28 เดือน มิถุนายน พุทธศักราช 2499
 สถานที่เกิด อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 50-51 ถ.แจ้งสนิท อำเภอคำเขื่อนแก้ว
 จังหวัดยโสธร 35110
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว
 จังหวัดยโสธร 35110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2515	มศ. 3	จากโรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร
พ.ศ. 2517	มศ.5	จากโรงเรียนนาวันกุล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2519	ป.กศ.สูง	จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2524	กศ.บ.	จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2538	กศ.ม	จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิชาเอกการมัธยมศึกษา (การสอนภาษาไทย)